

312322

ప్రతి దిన ముద్రక టిం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ నం ది నెంబరు నెల 23-వ తేది సోమవారము { సంచిక ౨౧౯
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY, 23rd DECEMBER 1929. { No. 219
(శ్రీ) శుక్ల నామ సంవత్సర మార్గశిరమాన బహుళ అష్టమి

గొప్పగొప్ప వారిచే
జేలకుజేలు యోగ్యత
వస్త్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పల మాన్యును. బాధలు పోవును. పాదపునొప్పల బారదోలును. పొట్ట పొగొట్టును. బెంబిటులు భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునులగ్గించును. దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే శుభము పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్టదార్శములను తొలగించును. నొప్పల లగ్గించును. విదేశము లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
సంజీవివంటిది

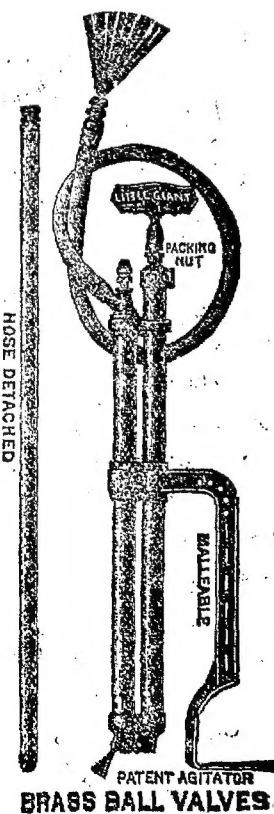
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
జానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు. 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
109, ఫ్రెంకోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

ఆ శ ర్య మై న త గ్గిం పు

24-12-29 మొదలు 2-1-30 వరకు (రెండు తేదీలు సహా)

మెయర్స్ బకెట్ స్ప్రే పంపు నెం 327½

మోటార్లను శుభ్రపరచుటకును, వెల్లవేయుటకును, దుర్బాధలు
లను వాడ్రోలుటకును, ఎరుగుచున్న చెట్లకును, చిన్ని మొక్కలకు
వచ్చికబయల్లకును, పుచ్చుముగ్గును, వట్టివేల్ల తిడికలకును నీటిని
చల్లుటకు మిక్కిలి ఉపయోగించును. అసలు ధర రు 25/-
వైన చెప్పబడియున్న తేదీలలో ధర రు 20/-

ఎవరి ఆర్డరులు అయితే మావద్దకు 24-12-29 మొదలు
2-1-30 తేదీలలోగా (రెండురోజులు సహా) చేరునో వారికి మాత్రం
నీరు చల్లుపంపులు అసలు ధర రు 25/- అయియుండగా వీరికి
మాత్రం రు 20/- అన్ని పంపులయొక్క పూర్తి ధర రు 20/-
అడ్వాన్సుగా 2-1-30 లోగా పంపవలయును. ఆర్డరు చేయునపుడు
శ్రీక పేరును వ్రాయుడు.

లిమాయిబదర్సు లిమిటెడ్.,

1/173 బ్రాడ్వే, పోస్టుబాక్సు, నెం 202,
మదరాసు.

రు 100 బహుమానం

తెనుగులిపిలోనున్న టైయూ, బాలబాలికలైనను చదువుకు
కు విలసనట్టియు అనేకమహాపండితుల ప్రశంసాపత్రముల బొం
దినట్టియు మార్గవ్యయములతోగూడ రు 10-0 విలువగల్గినట్టి
యు మా యేడు సంస్కృతపు ప్రకముఖాంజన ముందుగా మాకు
మాదురూపాయలు పంపి ఆపు ప్రకముఖాంజనమును చదివి
మేము చేయుపరిశ్రమలో శ్రేష్టజయమును (ఫస్ట్ క్లాసు ప్యా
స్సు) పొందునానికి నూరురూపాయలు బహుమతి యిచ్చెదము.
కావున త్వరపడుడు.

శ్రీకృష్ణ సంస్కృతగ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

ఉచితము 1930 డైరీ
గాక లేడిక్యాండ్లకోటి, 4 అణాల ముద్రనంపుడు. ఆలో
చించినచో లాభములేదు. నేడే తొందరపడుడు.
A. S. MURTY, చికాగో.

తేలు మండు

నీసా 1 కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13-0
తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు.
తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశింపదు. బాధ
నరములవెంట పెద్దనరముద్గరముండి లాగుట ప్రారంభించును.
కుట్టినచోటును బండపారునటుల చేసిన, బాధ తగ్గును.
కుట్టినచోట కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయ మగును.
ఈమందు తమనద్ద గలిగియున్న తాము బాధపడక, ఇతరులకు
గూడ నిచ్చి బాధను పోగొట్టి తాము పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును.
అమృతాంజనం డిపో 7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

మీకు కిం జెసరం

కో-ఆయర్ వెంట్రుకలను శుభ్రతముగా మొలవకుండ
చేయును. రు 2. నపుంసకత్వం పరముల బలహీనతకు నెక్స్ట్. రు 2
ధన్యంత్రాలయం, నెలపాలెము.

నెల్లూరుజిల్లా జమీందారీ రైతుల సంఘ ప్రకటన

జమీందారీలు-రైతులు

(శ్రీయుత పాణికా పిచ్చిరెడ్డిగారు, యం. ఏ., బి. యల్.)

17 వ శతాబ్దపు ప్రారంభములో విరోధాఖండము లోని కొన్ని దేశములవారు హిందూదేశమున వర్తకముచేయు నుద్దేశముతో కొన్ని సంఘములుగ జేరి మనదేశమున ప్రవేశించిరి. తరువాత కొంతకాలమునకు వారిలో ఘోష యిండియా కంటేనీ, అను యింగ్లాండు దేశపు వర్తకసంఘమునారు తక్కిన అందరికంటే ప్రబలులై న్యాయమునంతటిని తామే స్వాధీనము చేసికొని యిరుగుట తావులేకుండ 'చేయగలిగిరి. అప్పుడు దేశమునందుండిన సరిస్థితులవలన యాకంపెనివారు మరెంత కాలములోన రాజ్యాంగమునందుగూడ జోక్యము కల్గించు కొనుటకు నడచు చేర్చుకొనిరి. అందువలనను, ప్రభుత్వముగా కంటేనీవారికి దేశమునందునుగూడ అధికార మేర్పడినది.

మొదట ప్రభుత్వ రైతులు, రీజర్వు, బిల్ సాల్, దివానీని 1765 సం॥లో కంటేనీ వ్యాపారులు చేయుటతో మన దేశమున కంటేనీ ప్రభుత్వము ప్రారంభమైనది చెప్పవచ్చును. తరువాత నాలుగు సంవత్సరములకాలము మాత్రము శిస్తునెలలు దేశములచేతిలో నుండినది. అంతట కంటేనీ తనభీ ప్రారంభమైనది. దేశమున మహాదళములవలనను మింగిరి ఆదాయము రాగల పరగణాల్గు విభజించి 1772 సం॥ నుండి ఆయన సంవత్సరములకాలము శిస్తును నెలలును కాలము యిచ్చుకొనినది. ఈ జిల్లాలలోని శిస్తు నెలలును జమీందారుల పద్ధతులను కంటేనీ ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించుచుండిరి. కాలముగిరిని ఏర్పాటు 1777 మొదలు 1786 వరకు ప్రతిసంవత్సరము కాలము యిచ్చుకొనిండిరి. 1790 సం॥ ప్రారంభములో భూమి శిస్తు నెలలును విషయములో వ్యాపారుల పద్ధతులనుగూడ ఏదైన కాశ్య ప్రభుత్వముచేయుట అనవరతమని కంటేనీవారు భావించి అందుకు పునాదిగ పదిసంవత్సరముల కాలము కాలము యిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము ప్రకారము ఏర్పడి శిస్తు కాశ్యమున వారిని చెల్లించే వరకుగూడ కొలుదొడ్లు వంత వారంపర్యా భూమిని అనుభవించుట వచ్చునని తెలియబడినది.

అప్పటి పరిస్థితులలో ఎన్నటికి మారకుండా ఉండే పన్ను చేర్పించి అది చెల్లించు పద్ధతిమీద కాశ్యముగా భూములను కాలము యిచ్చుపద్ధతి అర్హులవరకుని కంటేనీవారు పూర్వమున అభిప్రాయముతో ఉండిరి. అందువల్లనే యీ పద్ధతిని మొదట బంగారాదేశములో ప్రవేశపెట్టిరి. మతరాసు రాజధానిలో కూడా ప్రారంభమైనదని ఉత్తరకాశ్యం ఉత్తరసర్కారులతో కొంతవరకు పనిజరిగెను. కాని మొదటిమండియు మదరాసులోని ప్రభుత్వమువారు కొందరు యీ పద్ధతికి విముఖులుగా ఉండినందువల్ల యీపద్ధతి అంత త్వరితముగా వ్యాపించలేదు.

ఇది యిట్లుండగానే పర్యవేంటు సెటిల్ మెంటు పద్ధతి అంతర్వేషమైనది కాదని కంటేనీ దైర్ఘ్యతనకు బోధపడెను. దీనివలన భద్రాచలము రాదగిన అదాయము రాకుండ నిలిచి దావులదా గాక రయిగుయ్యుక్కు అభివృద్ధికుడ యొక్కవ అలంకములన్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి గోచరించెను. జమీందారులు రయిగుల నద్దమంచి ఎక్కువ శిస్తును వసూలుజేసి వారిని బానిసపరిచిరి. అందువల్ల సెటిల్ మెంటు పద్ధతిని అంతటితో నిలుపుదలచేసి అను కొంతకాలమునకు రయిగునాగేదధిని మన రాజధానిలో ప్రవేశపెట్టిరి. జమీందారులతో జేసికొన్న ఏర్పాటు మార్పులకు విలువైనందున వానినట్లే యుంచిరి. ఈ చర్యవలన మనకు రెండువిషయములు విశేషమున చూచుచి, ఒకటి పరిస్థితులవలన మన రాజధానిలో కంటేనీ ప్రభుత్వమునచ్చిన తర్వాత రయిగునాగే. జమీందారీ అని రెండువిషయాలైన పద్ధతులు ఏర్పడినవేగాని అయాప్రదేశములలో తారతమ్యము అందినందువలన నెంతకూత్రమును కాదు. కొందరిని సర్కారుకు శిస్తుచెల్లించు రయిగు నాని భూములలో అధిభిస్తు యేమేమి సాకర్మములు అనుభవించుచున్నాడో అన్ని సాకర్మములు జమీందారులకు శిస్తు చెల్లించు రయిగునూడ తన భూమిలో అనుభవించుటకుకొరకై యిండ్లనెలను. రయిగు విషయమై సర్కారుకుగల బాధ్యతలన్నియు భూమి కాలము తీసుకున్న జమీందారులధినిచేత తీరవలయును. సాంకేతికాని కంటే కాలదారునికి ఎక్కువ హక్కులుండజాలవు గదా.

పర్యవేంటు సెటిల్ మెంటును ఏసందర్భములో ప్రవేశపెట్టితారో ఆ విషయమును గమనించితిమి. ఈ పద్ధతి లోని విషయముల నీక పరిశీలించెను. కంటేనీ పరిస్థితులలోని దేశమును శిస్తునెలలు సాకర్మములను చిన్న భూ

గములుగా విభజించి ఎన్నటికి మారకుండా ఉండేపద్ధతిని కొంత శిస్తును చెల్లించే వరకుతో యీ రాగములు పట్టికు యేల మలో కాలము యిచ్చువడెను. ఆ యేలములో భూములను సంపాదించినవారే ప్రభుత్వము నున దేశములోనున్న జమీందారులు. వారు సర్కారు ఏలుబడిలోనున్న కొన్ని భూస్వాములని చెప్పవచ్చును. అంతేగాని వారిలో కొందరుకొనునట్లు రాజ్యాధిపతులుగాదు. తమ క్రింద కొందరు రయిగులన్నంత మాత్రమున తమకు తమ రయిగులకు గలసంబంధము, సర్కారుకును రైతుగల సంబంధముతో సమానమైనదికాదు. శిస్తునెలలు విషయమున కొంత సామ్యముండవచ్చును కాని అసామ్యముంత వరకే, ఈవిషయమై 1905 సం॥లో యెల్వేల్లులాండ్ బిలును మదరాసు కానన్సలోలో ప్రవేశ పెట్టునప్పుడు గవర్న మెంటు మెంబరైన జి.ఎస్. పోర్ట్మన్ గారు యీ విషయముగా చెప్పియున్నారు. (ఈ బిల్లునుంచి ఉద్దేశములతో ప్రారంభమైనను పలుకుబడిగల జమీందార్లు ఒత్తికివలన ఆచారముతో బయలు రాతేక పోయినది. శిస్తును జరగాదయ్యుమై నెలెట్ట కమిటీవారు చేసి మనదల తర్వాతి తీసికేయబడెను.)

కొంచెము చెప్పజమీందార్లు తాముయిచ్చు రయిగులను కొందరుజమీందార్లు అంతియగానువియు ఎక్కువ అధికారము నెంచించి యుంచుచునియు అందురు. ఈ పురాతనపు హక్కులు ఏదైనగాని వానిని మాత్రము మహమ్మదీయ ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా త్రోసివేసి యుండిరి. నేను 18-వ శతాబ్దపు చరిత్రమును శ్రద్ధతో పరిశీలించినాను. అందులో ఎప్పుటగాని యీ జమీందార్లు పూర్వీకులను మహమ్మదీయ ప్రభుత్వముగాని వారి దొంగరాజ్యము ప్రతినిధులుగాని శిస్తు కాలదార్లు కంటే భిన్నముగా ఉంచినట్లుగాని మాచినట్లుగాని ఒక్క నిదర్శన ము కూడా లేదని స్పష్టముగా చెప్పగలను. మహమ్మదీయ ప్రభుత్వమువారు యీ కొప్పుకులుబయలు వారినే సాకర్మము శిస్తు నెలలుకు నియమించియుండవచ్చును కాని వారికి అంతకంటే గొప్ప హక్కులను మాత్రము ఎప్పుడును ప్రసాదించి యుండలేదు. ఆకాలమున జమీందార్లును సాకర్మ మహమ్మదీయ చేయుండిరి. ప్రాత వారిని తీసికేయుట, క్రొత్తవారి చేర్పించుట, మరల యింకొకరిని చేర్పించుట: యిట్లే అటువంటి హక్కులు ఆకాలమున కనవరములై యుండినవి. అదేదముగా యిప్పటివరకు మాడ ప్రభుత్వమువారికి జమీందార్లుగల సంబంధములు ప్రతిసారి కాల మార్పునప్పుడు మారుతూ ఉండెను.

పర్యవేంటు సెటిల్ మెంటు ప్రవేశపెట్టుటకు ఈక్రింది కారణములు చెప్పవలసివి:—మునుపటికాలములో భూమిశిస్తు ఎప్పుడూ మారుతూఉండేది. ప్రభుత్వమువారు అప్పుడప్పుడు విచారణకుపరిచి భూమిశిస్తును ఎక్కువచేస్తూ ఉండేవారు. అట్లు ఎక్కువ చేసేటప్పుడు అంతకు మునుపు ఉండిన జమీందార్లును తీసివేసి ఇతరులను ఏర్పరచుట సాధారణముగా జరుగుతూవుండేది భూమి యంతయు ప్రభుత్వమువారిదే గనుక. ఇట్లు మహమ్మదీయ చేస్తూవుండటవల్ల వ్యవసాయాభివృద్ధికి అలంకములన్ను, ప్రజాసౌఖ్యమునకు, దేశాభివృద్ధికి అభ్యంతరములు కలుగుట నాస్తవము. కాబట్టి స్వాతంత్ర్యమును, దేశేశ్వర్యమును వృద్ధిచేయు ఉద్దేశముతో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కాశ్య తమకు విధానము నొకదాని చేర్పరచ నిశ్చయించినారు. కొద్దిపాటి శిస్తును చెల్లించే పద్ధతిమీద జమీందారులకు వంతపారం పర్యముగా వారిభూములను అనుభవించుకొనుటకు హక్కును ప్రసాదించినారు. జమీందారు రయిగులపద్ధతుండి శిస్తునెలలునుచేసి అప్పటికి యేర్పడియున్న శిస్తులో కొంతభాగమును (యీదానూ సాధారణముగా మూడింట రెండుపాళ్లుగా వుండేది) ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసియుండేది. ఈ ప్రకారము ఏర్పడిన మొత్తమును ఒక్కసారిగా అప్పుడే నిర్ణయించిరి. అది ఎప్పటికిని మారుటకు విలులేదు. దీనినే 'ఫేవర్డ్ అయరు. మిగిలిన మూడభాగమును జమీందారే స్వంతముగా అనుభవించుటో వచ్చును. జమీందారీలోని చాలమును ఎక్కువగా సాగుబడి యగునట్లు చేసిగాని యిరివిధముల వ్యవసాయాభివృద్ధి మూలమున ఎక్కువగా వసూలుయిన శిస్తును తానే అనుభవించుటో వచ్చును. గవర్న మెంటుకు యిందులో ఏపాటి భాగమును తెలియజేయవలసి అనవరములేదు.

సర్కారు పోలీసు సహాయపడుట, జమీందారీ జలాధారములు సరియగు మరమ్మత్తులో నుండుట, రయిగుల వాదరముతో భూముల మొదలగు కొన్ని విషయములతో యీపద్ధతి ఏర్పరుపబడినది. దీనివలన జమీందారులకు చాలవరకుమూలము లేర్పడినది. ఎన్నటికప్పుడు మారుతూ ఎక్కువచేయ ఉండేన 'ఫేవర్డ్ మారుటకు విలులేకుండ వచ్చునది. మునుపటివలేగాక యిప్పుడు కాశ్యపు కాలు దొరికినది. ఇతరులకు మార్పుకొనుటకే విలులేక తనకైనను ఎప్పటికి ఉంటుందని నమ్మకము లేకుండిన జమీందారీల నిప్పుడు మార్పులకు సూత్రమేగాక వంతపారంపర్యముగా అనుభవించుటకుగూడ హక్కు గలిగినది. అచిరకాలములోనే వ్యవసాయ మభివృద్ధియై మునుపటికంటే రెండుమూడు రెట్లుగూడ శిస్తు ఎక్కువగా వసూలు కాసాగినది.

నాలుగులక్షల ఫేవర్డ్ చెల్లించు జమీందార్లుకు మిగులవలసినది ముఖరు రెండులక్షలై యుండ వారి యాదాయము పదిలక్షల కంటే ఎక్కువైన నిదర్శనములుగూడ గలవు. ఇట్లు లాభములను సొందుచున్న జమీందారులు తమ ఆధీనములోని రైతుల విషయమై ఏమేలు లాభస్థితులన్నాగో కొంచెము విచారించెను.

నెల్లూరుజిల్లాలో ఉన్న మొత్తము 1700 గ్రామములలో నుమారు 900 గ్రామములు జమీందారీభూములలో నున్నవి. విస్తీర్ణమందు గూడ జిల్లాలోని జమీందారీ ప్రదేశము యీ దామాసాకు తగ్గకయుండవచ్చును. కాని విస్తీర్ణమందు సమానమైనను చాలవిషయములందు యీరెండు భాగములకును తేడా తేయ్యమున్నది. సాధారణముగా గవర్న మెంటు గ్రామములలోని రయిగు జమీందారీలలోని రయిగుకంటే ఎక్కువయో రెట్లు మేలైనదితో నున్నాడని చెప్పవచ్చును. జమీందారీ రయిగుతో పోల్చి చూచిన యెడల గవర్న మెంటు రయిగు సంపన్నుడనియే చెప్పవచ్చును. అభిప్రాయములందుగాని, ఆర్థికముగగాని గవర్న మెంటు రయిగునకు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము గలదు. ఇందులకు కారణమేమి? రెండు ప్రదేశములు జిల్లాలోనినే. భూమియొక్క సారమునందుగూడ ఎక్కువ భేదమున్నట్లు తోచుదు. రెండు ప్రదేశములందుగూడ కొన్ని నదులు, వాగులు, ఏర్లు ప్రవహించుచున్నవి. రెండు ప్రదేశములందుగూడ ఎక్కువ భాగము తన వ్యవసాయమునకు దుర్లభమైన మాత్రమే ఆవార పడవలసి యున్నది. ఇట్లు సమానమున పరిస్థితులలో నున్నను వీనిలో నింతభేద మెట్లు కలిగినది?

మొదటి కారణము: సర్కారు ఆధీనములోనుండు భాగములలో వ్యవసాయాభివృద్ధికిరకు కొన్ని ప్రాజెక్టులు నిర్మింపబడినవి. జిల్లాలోని రెండు తాలూకాలను పూర్ణముగ పర్యవంతములగ జేయజాలియున్న పేన్నానది రెండు ప్రాజెక్టులు మాత్రమేగాక, విశేషధనము వ్యయముచేసి యిట్టివనే పూర్తి చేయబడిన మోపాడు ప్రాజెక్టులన సర్కారు తాలూకాల కెంతయో ఉపయోగము కలిగినది జమీందారీ తాలూకాలలో అనుకొనదగిన నీటి వారుడల ప్రాజెక్టు వసతిని యిప్పటికి ప్రజలు పొందజాలకున్నాగదా! స్వర్ణముఖి, కండ్లెరు, మన్నేరు, మనిపాలెరు, కాళింది, పాములకాల్వ, సుండ్లకమ్మల గైరా నీరు వినియోగపడు గ్రామములు సర్కారువే అయియున్నయెడల అవి డెల్టా గ్రామములవలె యెన్నడో బాగుపడియుండవచ్చు! ప్రస్తుత పరిస్థితులలో జమీందారులు అట్టి జలాధారముల వద్దరించుటకు ప్రయత్నింపకుండుటయే వారి రయిగుల దారిత్రయమున కొక కారణము.

మరి రెండవది. ఎర్పాధారపు చెరువులు; వీనిని సర్కారు వారు ఎంత శ్రద్ధతో పరిశీలించునది ఎట్టి మరమ్మత్తులలో నుంచినది అందరికి తెలిసిన విషయమే! జమీందార్లు యిట్టి చెరువుల నెట్టి దుస్థితిలో నుంచినదియు అందరికి తెలిసిన విషయమే! జిల్లాలో డెల్టాకాని ఏప్రదేశములోనైనను, చారుకున జమీందారీ గ్రామము గల ఏసర్కారు గ్రామపు చెరువులుగాని చూచి, వాని ప్రక్కనున్న జమీందారీ గ్రామము చెరువు మాస్తుండగదే యీ తారతమ్యము ఎటువంటి వానికైనను గోచరింపగలదు. విషయమిట్లుండ వ్యవసాయమునే నమ్ముకొనియున్న జమీందారీ రయిగు స్థితి యింతకంటే వేరువిధముగా నెట్లుండగలదు?

సర్కారు రాజ్యములో ఒక పద్ధతి ఉన్నది. నీటిపారుదల విషయములోగాని, శిస్తునెలలు పద్ధతిలోగాని, పండ్లని సంవత్సరములలో ముజరాల నియమంలోగాని, ఒక యేర్పాటు నకు లోబడి సర్కారువారు ప్రవర్తించురు. అంతేగాని తమ యిచ్చానుసారము చేయుటకు విలులేదు. విచారణచేయు అధికారి రాజ్యాంగమునందలి యొక సామాన్యభాగము. అందువలన రయిగుకు రక్షణ.

జమీందారీలలోనిపద్ధతి యిందుకు వ్యతిరేకము. నీటిపారుదల విషయమున నిరంకుశము. జలాధారములను నుంచి మరమ్మత్తులందుండవలసిన బాధ్యత జమీందారులచేతనే ఉన్నది. అని కాశ్యేటిసగరము కేసునందు తీర్పునను, అట్లు లేనప్పుడు చర్య జరిపించుటకు పర్యవేషము అభ్యుపకారము రయిగులు నిస్పృహయులుగా నుండుటవల్ల అతీర్పువలన ఎక్కువ పర్యాయ జన ముండబోదు. ఇందువల్ల కొంతపాటిజిక్కులు లేకపోవుట యేగాక ఉన్నది సంభవము నుంచి సీరియం దుండక కేసులు నిరుపయోగములై యుత్తును, నీటి వారుడలకు నష్టము కలుగుచున్నను, శిస్తు చెల్లించు రయిగు విషయము చేయలేక దారిద్ర్యము వాలగుచున్నాడు.

శిస్తు ముజరా యిచ్చుట తన అనుగ్రహాధీనముగా ఉన్నట్లు జమీందారు నటిస్తున్నాడు. ఈ అనుగ్రహము సంపాదించుట అనేవిషయము పూర్వమెట్లుండినదో మనమెరుగము. గానియిప్పటి పరిస్థితులలో అది సాధారణముగా సాధ్యము కాదని అందరికి తెలిసినవిషయమే. శిస్తునెలటి జమీందార్లు సానమున కొత్తవారు, భూమికి సారంపర్యమును సంబంధములేనివారు. అక్రమించుకొనుచున్నాడు. విశేషమును స్వలాభము, వ్యాపార దృష్టితో చట్టమును'విలున్నంకవరకు సాగదీయుటకు యెంత చుట సహజము. వీడలను బాధించుటకు అవకాశముల నొక

చట్టము చేడదనియే చెప్పవలయును. ఈ పురాతన కుటుంబము లలోనివారు యీనానాగరిక కాలములో జమిందారీకి వెలుపలనే కాలము గడుపుటకు వాటిపై వీరి కెక్కువ ప్రేమయొండగును. అందునను హక్కులను స్థిరముగా ఏర్పరచి ప్రచురపరచిన నేతృత్వంబున పద్ధతిలను క్రమముగా ప్రజలు జీర్ణించిపెట్టుట నా ప్రవచనము. జమిందారు ఏటి ప్రవాహము, రయితు సార్లుకట్ట, బలవంతులనుండి రక్షింపబడవలసియున్న బీదలకు న్యాయము కలుగుటకొరకు మాత్రమేగాక యితర కారణములవల్ల గూడ, అనగా ఆర్థిక రాజకీయ కారణములవల్ల గూడ పరాధులవారు ఏమియుచేయక ఊరకుండుట అన్యాయము.

ఈ సిటినిమార్చి సర్కారు రయితులతో సమానముగ హక్కుల నొసగుటకు 1905 సం. లో యెట్టేట్టు లాండు ఆక్ట్ ను ప్రవేశపెట్టినపుడు సర్కారువారు ప్రయత్నించిరి. సెలెక్టుమిటివారు కొన్ని నూతనము చేసిరి.

“జ్ఞానము మొదలగునవి సంభవించినప్పుడు వ్యవసాయము చేయురయితుల కట్టవలసినివారణార్థము ఏదైన నొక న్యాయమైన మార్గమును ప్రవేశపెట్టుట అవసరము. అందున ల్ల పంజాబు లెన్విన్ ఆక్ట్, North West Provinces Act, ల ననుసరించి కిష్టతోసివేతనుగూర్చియు కొంత కాలము నమాలుచేయకుండుటను గూర్చియు కొంతవిషయమును చేర్చిరి. కిష్ట ముజరా విషయమై గవర్నమెంటువారే నిర్ణయించుట అవసరము. రయితులకు ముజరా వచ్చినపక్షమున ఆ ముజరా మొత్తము జమిందారుకు వెనకబడినట్లు ఎంతభాగమునో, అంతభాగమును పేషెంట్ లోనుండి సర్కారువారు ప్రోసెస్ చేయవలెను. జలాధారము లోపమువల్ల ముజరాయిచ్చునట్లేగ్గడినపుడు పేషెంట్ లో ముజరా కొరకుట బిలుండకూడదు.”

సెలెక్టుమిటికొరింద చాలా స్వల్పమును చాలా న్యాయమును అగుమార్పు. తనప్రయత్నము లేకయే విపరీతముగా వృద్ధిబొందిన వ్యవసాయమునందు కిష్టము తాను పేషెంట్ ను ఎక్కువచేయకయే తాను అనుభవిస్తూన్నప్పుడు జ్ఞానమువలన కలిగిన నష్టమునుగూడా తానే అనుభవించుట న్యాయమైయుండక పేషెంట్ ప్రోసెస్ చేయకూడ ఏర్పరచిన ఆక్టాను బయటకు రాకుండ గవర్నమెంటును జమిందార్లు నిర్బంధించిరి.

ఆక్టిజమిందార్ల అనుగ్రహమునుబడసి జ్ఞానకాలములో రయితులు సిక్కు ముజరాపొందవలెను. ప్రస్తుతకాలమున జమిందార్లను దర్శించుట సాధారణముగా రయితులకు దుస్సాన్యము గాన జమిందార్ల అనుగ్రహమున చారి తాజేదార్ల అనుగ్రహముని ఆర్థము చేసుకొనవలయునను, ఈ తాజేదార్ల నియామకము ఒక పద్ధతి ననుసరించి విద్యును జూచియో తెలివిజూచియో అనుభవమును గమనించియో చేయబడుచున్న యెడల కొంతవరకు న్యాయము కలుగుటకు అవకాశముండవచ్చును. కాని సిఫారసులవల్లను, తీతము తక్కువ అను కారణము వల్లను ఏర్పరుపబడుచున్నయెడలగని, ఎరుగబాలసి ఉద్యోగవర్తముయొక్క అనుగ్రహము ననుసరించి యాసిక్కు ముజరా లివ్వబడుట, ఇంకొక విషయము. సిక్కు ముజరా యివ్వబడనివారి సంగతి టిటుండనిచ్చి యిచ్చినవారికి సయితము (అనగా యిస్తానుని చెప్పినవారికి) ముజరా యివ్వబడినదో లేదో అనువిషయము నూడు సంవత్సరములు పూర్తియగువరకు విశ్వయముగా డెలియటు కడకాకములేదు. ఈలోపుగా సెప్టెంబరు ను వీరు అవిధేయత కనబరచినను ఈవిషయము వెరుగవలసిన నాకర్ల లోపమువల్లగాని యింకే యితరకారణము వల్లగాని యూడు సంవత్సరములు తీరకమునుపే చారిపై కిష్టకు దావా లేబడవచ్చును.

పైన జెప్పబడిన విషయముల పరిశీలించి చూచినయెడల మరమ్మత్తుల విషయమునుగూర్చియు, కిష్ట ముజరావిషయమును గూర్చియు న్యాయమున పద్ధతుల ననుసరించి స్పష్టమైన కానన మొకటి అత్యవసరము. కొంతకాలమునుండియు యెట్టేట్టులాండు ఆక్ట్ ను సవరించుటకు ప్రయత్నములు సలపబడుచున్నను బయటకురాని కొన్ని కారణములవల్ల అవి ఫలరూపమును గాంచలేకున్నవి. కాననసభలో జమిందారుల బలమును, స్పృహచేసికొనటకు తీవ్రములను ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నాడు. కాననసభకు రయితులను పంపగలిగిన నేతృత్వ జమిందారిలోని రయితుల హక్కులను సంరక్షించుకొనటకు వీలుండను. కావున జమిందార్లలోని రైతులందఱు ఈవిషయమై తాగుగ ఆలోచించి స్పష్టమైన నిర్ధారణకువచ్చుట అవసరము. ఈలోపుగా కాననసభ్యులకు బహుధారముల మరమ్మత్తులనుగూర్చియు తమ సలహానొసరి చాటిచేత ఆక్ట్ ను సవరణజేయించుటకు ప్రయత్నించవలెను. సిక్కు ముజరా విషయమై నాన కాననసభ్యులు విశ్వనాధిదాను మహా యో ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టియున్నాడు.

జిల్లాలోని జమిందారి రయితులందఱు జేరి ఆక్టివలను బలపరచుటో ఆవిషయమై వేరునూతనల చేయిన జేయుటయో ఆలోచింపవలసియున్నది. కాననసభ్యుల యొద్దల బోయి జమిందార్ల రయితులు తమ కష్టనిష్ఠాగముల వారితో జెప్పుకొని యెట్టేట్టు లాండు ఆక్ట్ లో న్యాయమును మార్పుల ప్రవేశపెట్టునట్లు వారిని ప్రోత్సహించి తమ హక్కుల సంరక్షించుకొనట వారి కనీసపు ధర్మమైయున్నది.

కృష్ణ తూర్పు డెల్టా

రైతుల ఆందోళనము

మహాఘనతనసించిన మదరాసు గవర్నరువారి దివ్య సముఖమున!

కృష్ణ తూర్పు డెల్టా రైతుల పక్షమున దాఖలుచేయునట్లు మహాజరు విన్నపము.

ఘనమైన ఆయా!

ఈ డెల్టా సాగుబడియందు దురదృష్టవశాత్తూ పల్లపు సాగుబడిలో చేరవలసివచ్చింది మొరక సాగుబడికి లాయలు లేనట్టిన్ని, భూములను పల్లపు సాగుబడి చేసినందుకు యేటేటా లక్షల రెబడి కిష్టరేపు పన్నులు ననూలు చేయబడుచున్నవి.

ఇట్టి దుస్థితి నూతన వట్టర్లు పిమ్మటనైనను అంతముగ నని ఎదురుచూచితిమిగాని, ఆట్టి నూతన లేమియు గానరావు.

కృష్ణానది ఆనకట్టకు నూతన వట్టర్లు ఏర్పడినపిమ్మట వర్షములు లేని సంవత్సరములలో రైతులు అన్ని సాగుబడిభూములకు నీటిసప్తయ కావడమేగాకుండా వర్షముగా చాలా నదీ జలము విడువబడుచున్నట్లు, కృష్ణానది సరస్వతి రిజర్వు అంకెలు విశేషపరచగలవు.

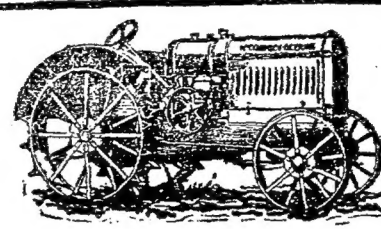
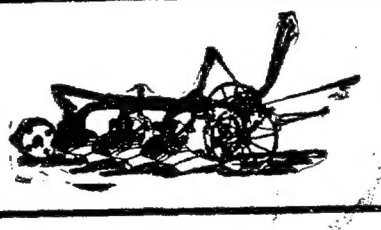

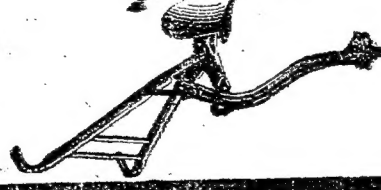
మరిన్ని నూతన వట్టర్లు ఏర్పాటుకు పూర్వముగ నీటి యద్దడి అర్జీలలో వెయ్యివంశనను ఇచ్చుదు లేకపోవడమునుబట్టికూడా విశేషము కాగలదు.

కాలవలకు అడ్డ కట్టలుగాని గండ్లుగాని లేకుండా సాగుబడిచేసినను ఆయకట్టు కేర్పడిన తూములు దాఖలా రీటు క్రింద కేషించిన నీటితో సాగుబడిచేసినను ఖాయపు మాగానినుండి సారలి వచ్చు మురుగు నీటితో సాగుబడిచేసినను కాలవ చివరలనుండి వ్యర్థముగా పోవు పంటనీటితో సాగుబడిచేసినను, వినక శిక్షలు కట్టట లేదు.

నీటి పడకభూములు ఆయకట్టు భూముల మధ్యను, ప్రక్కను, ప్రక్కనుగల యవకభూములకు రైతులు తప్పటలేదు. ఆగస్టులోగాని, సెప్టెంబరులోగాని వాటినును తప్పట లేదు. జమాబందీ యధికారులు నిర్వాహియముగా వినక శిక్షలను ఖాయపరచుచున్నాడు. ఇట్టి సాగుబడివలన రీ ఆయకట్టు సమస్య తమ కనుకూలముగా పరిష్కరింపబడుననికూడ పల్లపు సాగుబడిచేయబడిన భూము రీ డెల్టాలో పెక్కుచోట్ల గలవు.

ఇప్పుడీ వినక శిక్షలవలన యీ డెల్టా రైతులకు కూడిరానినష్టము సంభవించుచున్నదనిన్ని, ఆహారోత్పత్తికి తోడ్పడు రైతు ఇట్టి కలివేడుల కర్డుడు కాదనిన్ని దయచూపుటకు యీ రైతులెల్లరు అర్హులనిన్ని కిి ఫసలిశిక్షలు ననూలుచేయబడు తమ మాసన్నమైనదిగాన రీ ఆయకట్టు స్థిరపడువరకు పింగిల్ వాటరు లేటుమార్తెను చార్జీచేయవలెననిన్ని వినక శిక్షలు ఏ మాత్రమున్ను విధించరాదనిన్ని భయాతురులకు కృష్ణ డెల్టా రైతులపక్షమున విధేయతతో మనవిచేసికొనుచున్నాము.

కృష్ణాజిల్లా రైతులు.

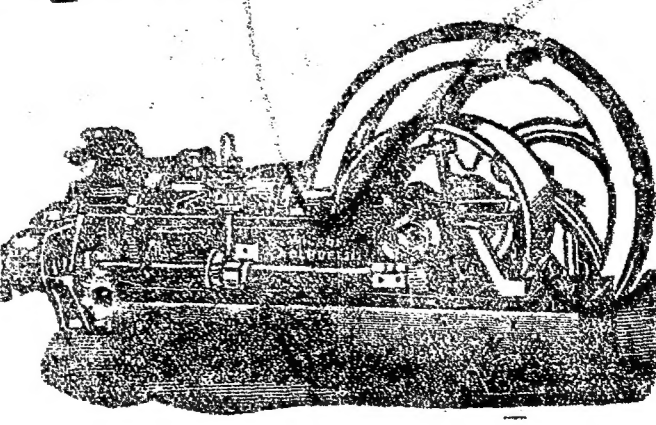
VOLKART BROS ENGINEERS ఆర్మీనియన్ సిటి, మద్రాసు.	
	యు. ఎస్. ఏ. చికాగోలోనున్న ఇంటర్ నేషనల్ హార్వెస్టర్ కంపెనీకి సోల్ ఏజెంట్లు
	సుప్రసిద్ధమైన మాక్ కార్మిక్ - డీరింగ్ ట్రాక్టర్. వందలకొలది అవకాశవత్సరములనుండి భారతదేశమునందు చక్కని సేవ యొనర్చుచున్నది. ప్రస్తుతిము బహు సం దున్న వాటిలో మిక్కిలి శక్తిగల ట్రాక్టరు.
	లోతుగా దున్నుటకు ఇంటర్ నేషనల్ ట్రాక్టర్ మోటోర్ డ్రాగింగ్ ప్రత్యేకముగా నత్త కేగడభూమికి తగినది.
	ఎక్కువ తగిన వి హెచ్. పి. కల్లివేలరు వరుసలమధ్య పైరు చేయుటకు కావలసిన చులకనైన పనిముట్టు. కలుపు తీయుటకు, కట్టలు ఏర్పరుచుటకు కూడ తగినది.
	పి. అండు పి. బస్టర్ ఇవిగాక యితర రకముల నాగట్లు, పనిముట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన మెషినులు వస్త్రాలు కూడ మావద్ద సదా నిల్వలోనున్నవి. పూర్తి వివరములగుటకాల్గుటలనుకూడాయవలెను.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ఎల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్ వేరైజను లేదు. త్వరలో ప్రారంభము.

యొంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగచెట్టిసిటి, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, బెజవాడ.

యొంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగచెట్టిసిటి, మద్రాసు.

నంబు బాం 100 కులములు   రూ 51-8-0

లాహోరు కాంగ్రెస్

లాహోరు కాంగ్రెసు సమీపములోకి రాబట్టి లాహోరు విషయమును గురించి వ్రాయుట ఉచితము. భారతదేశమున

నయాపలా మార్, పురానాపలా మార్, గోల్ బాగ్, సినేమా హాల్, మాంటుమార్కెట్, అర్బన్ మార్కెట్, చీఫ్స్

దీప్తి బాబాజీ, అనార్కలి బాబాజీ, మాకోడ్డు (ఇందు ఆంగ్లేయుల దుకాణములు చూడవలెను) గవర్నమెంటు

లవపురము ప్రతికలు

లాహోరు ఉద్ధా పత్రికలకు స్థానము. వందలకొలది పత్రికలు పుట్టి గిట్టివని. కాని యీసమయమున దైనికపత్రికల

లాహోరు సిటింగవులు

లాహోరు నాయ కాగ్రేసులలో సుప్రసిద్ధుడైన భాయి పరమానందగారు కాంగ్రెసు నుండి తొలగి పొందూ

లవపురము - ధార్మిక ఆందోళనము

ముసలమానులు దక్షిణ కొలది అజామును స్థాపించి పని చేయుచున్నారు. హిందువుల ఆర్యసమాజ సంస్థలు రెండున్నూ

“విశ్వామిత్ర.”

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు పెగ్గోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచునట్లుగు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షను

మూర్ఖార్థము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్నిసంఖ్యములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.

పొడలకు తెలము

181

(3) ఈ తెలము తెల్లపొడలసేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాటి

“గుంటూరు జిల్లాకు రైతులెంట్లు:— ఇండియన్ యాండ్ ట్రియల్ హోము గుంటూరు.”

వజ్రేట్లు కావలెను.

181

సాయంకాలము 6-80 Xoll సత్రిరోజు రెండు సినిమా ప్రదర్శనములు రాత్రి 9-80 Xoll

బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో

సమీపము! డిసంబరు 24, 25, తేదీలు ఆశ్చర్యకరము!!

11-వ అవతారముని ప్రసిద్ధిచెందిన

శ్రీ జగద్గురు శంకరాచార్యులు

10 భాగములు

టిక్కెట్ల వివరములు:—రు. 1-1-0, 0-8-6, 0-4-0, 0-2-0.

మీరు చెల్లించువైకమునకు తగిన

ఆభరణములు

జొరకు సమ్మతమైన దుకాణమేదీ? యున్న మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా చూచి

ఉమ్మడి రాఘవ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

భివగరత్న శాశ్వత దొంగటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

రోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో అశేవకరమగు తియ్యియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని

సారస్వతానందము

క కృష్ణుని కలుగజేయును. పంగిటిపాటకుల కంఠస్వరమును మృదుమధురత్వము నిచ్చును.

శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

"BREAK PILLS" ముసలివారిద్రును యౌవనవంతులుగా జేయును 1 వలచ బడిన వీర్యమును గట్టి పరచును ఎక్కువ సేపు బలమును కలుగజేసి సం

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘంటుగలిగి సువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు

800 మాత్రలు గల సీసా 1 క రు. 0-4-0 52 12 సీసాలు రు. 2-8-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. సి. వ. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

అఖిలభా త చరఖానంఘము
అంధశాఖ

విశాఖ కృత్తిభద్రు మోసము

దేశం ప్రజలలో సుఖమును గ్రామవాస్తవ్యులకు
 వేసిన దిక్కును కోరితూ ఉన్నది. తమ దేశమున బట్టలను తెచ్చి
 దొడ్డియని చెప్పి అమ్ముటకుగాను ప్రస్తుతము ఈ రాష్ట్రము
 లో సహాయము పెయ్యబట్టాడు. వారయినోజులనుంచి తెలు
 గులు, బండర, సెనాలి ప్రాంతములలో నున్నారు. ఈతను
 అమ్ము బట్టలవాడు Central Stores, A. I. S. A.,
 Muzaffarpur అని అంగ భాషలో నోక వాస్తవము Char-
 kha Sangha, Bihar Sangha, అని హిందీ భాషలో నున్న
 యొక ముద్రయున్నది. ఈతడు ఈ ప్రకారము ప్రతిరాష్ట్ర
 మునోను మోసముచేయుచున్నాడనియు ఈ రాష్ట్రమునకుగా
 నున్న సహాయమును సుఖము చెందుచున్నాడనియు అభి
 ప్రాయము. ఇతని సహాయమును అనుమతించుచున్నాడనియు
 యెందుకా? ఈ విషయము అంగ ప్రతికలో లోగడ ప్రచురి
 తమయినది. ఈతడు తెచ్చినవస్త్రముల నెందున రంగు మిల్లు
 లో రెండు రూపాయల వరకు అయియున్నది, వీటికి అభివృద్ధి
 కరణ సమస్యను సంబంధించినది యెంతమాత్రముకాదు, కా
 న ఖర్చు అభివృద్ధి కరణమును గుర్తించుచున్నాడు.
 సోగ్గరించడముయినది.

భో. పట్టాభిషిక్తా రామయ్య

రత్నపురుష లేఖ్యం

నాచే దూరభ్రమణం తయారు చేశాకే చిరకాలమునుంచి
 బ్రతుకుంటున్నాను. ఇంకా ఇవి తమ బ్రతుకు వస్తున్నాను. అప్పుడు
 నిలమా కలలుగతీ రుగ్రును దీనిలో మించలేదు. తమని చెప్పవలసిందే
 కను. ఇట్టి పేరు గలవి అనేకములు ఉన్నాయి. వీరి మోసమానము.
 'శగలహ్యం' నుంచి 1 పేజీకి 4 రూ 35-0 లు
 మాత్రం కనైను అర్జించును. దమ్మి 1-8-0

శ్రీపట్టాభిరామ వేద్యశాల,

శాసనము, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

కీ॥ శీ॥ ఇవటూరి కనకాచలం గారి వద్దంతి

శ్రీ పర్ణామిది రాజానాని కాలేది సింహమును కీ! శే!!
ఇవఱుని కనకాచలం ఎం. ఏ. ఎల్. టి గారు రాసున్న జనీవ
రి 18 లేడికి స్వర్ణ హనుల పట్టికలో జేరి సంవత్సరము పూర్తియ
గుచున్నది. ఈ పూర్ణపురుషుడు గతి 29 సంవత్సరములనంటి ని
రాఘులుడుగా పట్టుచున కొన్నెవ్వనవ నర్థ నాతీతము. భావగ
ర్భితమును నీతని సమయస్ఫూర్తి అనుసరించుచు. కళాకాల
ప్రధానోపాధ్యాయుడుగా డిసినిని కీతడే పునాది. గంజాం,
విశాఖమండలములో కెల్ల ముహూర్తం పర్ణామిడిలో బాలభట్
ద్యమము నెలకొల్పిన దీననయహృదయజే. ఇట్టి కీర్తికాముని
వర్ధంభ్యులైన మానాడు జగదలసియున్నది ఏత దుత్సవము జయ
ప్రదముగా జరుగ పట్టణానులను కళాకాల విద్యార్థులను ప్రార్థిం
చుచున్నాను.

ప్రహారాజు సన్యాసిరాజు.

విషాదకరమగువా ర్థ

విజయనగర వాస్తవ్యులును, దేశభక్తులును, సహాయ
నిరాకరణోద్యమమున పనిచేసి కారాగృహ మనుభవించినవారును
అయిన ముండా సత్యవారాయణగారు శుభాశీర్వాదములై పది
దినముల క్రిందట పరలోక ప్రాప్తులైన తెలియజేయుట కొంత
యను విచారించుచున్నాను. వీరిచేరచింపబడిన జాతీయగీతములు
నందలు నేలను కలవు. అవి ఆంధ్రదేశముందంతలును వ్యాపించి
ఘోషించుచున్నవి. చెన్నపురినుండి బ్రహ్మపురమునరకు వీరి పాటను
బడచి రేలగునా రుండవని వానర్యము. వీరి మాతృకు పరమే
శ్వరుడు శాంతిసహవాక.

(20-232)

కృపా ఫారసి, బెజవాడ

శ్రీపాద, కృష్ణహరి కావ్యిహరిచే అయ్యుక్తాద్యుద
 కములన్నియు విరివిగా తెలియజేయుచు మనసివాల్చులు,
 తాలూకాజ్యోత్సుల మొదలగు గొప్ప గొప్ప సంస్థలకు సప్తయదే
 యంటకు సేదముగ నున్నవి.

10-1

10-1

జనా పితృ ము 1893

(52-3)

సీమకమలములు

మిక్కిలి శోధతరమైనవి

నా యమేశ ధర

వీకంసి చబిత్ డాన్ అండు నన్

రత్నాలు, బంగారు, వెండివగలు వర్తకులు

ఉత్తరమును గ్రాసిన మా చిత్రమైన క్యాటలాగు పంపబడును.
112, 113 చైనాబాగు రోడ్, ముదాసు.

నేషనల్ యిండియన్ లెఫ్టుయిస్టా

రెన్నుకంపెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో సిరమెనట్టియు

అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.

మా నేజి మెంటు కు పముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైనదెక్కును.

నేమనలు యిండియను పాలసీచాలా సలహా మెనది. ఆకం
పెనీమీకు అయ్యేఖరులన్నిటిని యిచ్చును. మీకు పీచియములు
మాత్రం కట్టుతుండవలెను. పాలసీచాలా సలహా మెనది మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి పాలిగాని ఇన్నాగిర్ల
మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములు లేవు తమ
యిచ్చబడును.

భీమాచేయదలచినవారున్ను ఏజంట్లుగావుండటకు ప
 నకుబడిగ పెద్దరునువ్యయింపన్ను అప్పికేవల్యు ఈ క్రిందివారికి
 వాసుకొనుదురు.

టి. వి. రాఘవయ్య యస్క-వియర్,

పాదాభీను కలకత్తా

చిక్క వజంట్లు,

2-2

నార్తరక్ సర్కారు, బెజవాడ

ఉ డ వి ర బి మా ११

“శక్తింది శక్తిని గమనించిన యేయే, తేనెలయందు యెంతెంత గొప్ప మొత్తములను చవిపోయిన మాపాలనీదారుల వారసులకు సంకల్పశలో యిచ్చినది తెలియగలదు. స్థాంపుతత్వ ననుసరించి, పాలనీ జారీచేయుచు, పాలనీదారుని హక్కులను విశదముగ పాలనీలోనే విశద పరుటచే పాలనీదారులకు యెప్పుడికి నష్టము కలుగుటకు అవకాశము లేదు. ఇది ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయము.”

పాలనీ నెంబరు.	పాలనీదారుని పేరు గ్రామము.	చనిపోయిన నెల...	పాలనీదారుడు చెల్లించినది	కంపెనీ వారసునకు ఇచ్చిన మొత్తం	తేదీ
161	కపిలేన నర్సయ్యనాయుడు, దశరాజుపల్లె.	జూన్ 29	రూ. 5-8-0	రూ. 500	9-8-29
230	తొట చెన్నయ్య, బెజవాడ.	ఆగష్టు	" 6-8-0	" 500	30-9-29
302	కరణ శేషయ్య, నంద్యాల.	సెప్టెంబరు	" 7-8-0	" 500	29-10-29
274	కునుకు నీలమ్మ, ఏలూరు.	సెప్టెంబరు	" 7-8-0	" 500	3-11-29
67	యెనమూడి సుందరిమ్మ, బెజవాడ.	సెప్టెంబరు	" 7-8-0	" 500	19-11-29
880	గనిపిలేని లక్ష్మమ్మ, దశరాజుపల్లె.	అక్టోబరు	" 8-8-0	" 500	9-12-29
150	హునిమాయిఅమ్మ, తిరుచునాపల్లి.	అక్టోబరు	" 8-8-0	" 500	సువారు డి సెంటు 9భిక్షలో గా ఇవ్వబడినది
269	అన్నె చుక్కమ్మ, ఏలూరు.	అక్టోబరు	" 8-8-0	" 500	"

N. B:—దనిపోయిన ప్రతి పాలిషీవారుని వారసునకు వై మొత్తమునగాని లేక సగముమొత్తమువైనను యిచ్చిన కంపెనీ యింకొకటిలేదని ఖంతముగా చెప్పగలము.

పూర్తి వివరములకు :—

చి స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్ అండ్ జెనరల్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్., మద్రాసు.

బౌద్ధీలు:—తెజవాడ, నల్లూరు, గుంటూరు, ఏలూరు, రాజమండ్రి, విశాఖపట్టణము, సంద్యాల, కర్నూలు, బల్లారి, తాడిపత్రి, తాళిపాటి, సికింద్రాబాదు, కావలి సరెరా.

పామర ఫిర్యా రైతు మహాజనసభ - ఆముజూరు

కాకినాడ, డిసెం 19:—రామచంద్రపురం తాలూకా పామర ఫిర్యా రైతు మహాజనసభ అముజూరులో ఎలీ మెంటరీ పాఠశాలలో 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నం చాల ఉత్సాహంతో జరుపబడెను. చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములలో నుండి సుమారు 400 మంది రైతు సోదరులు హాజరైరి. సభకు వచ్చిన వారిలో శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణ, బిక్కని వెంకట రత్నం. మారిన నరసన్న, మల్లిపూడి పల్లంరాజు, మొదల కంటి తిరుమలరావు, చిలుకూరి శేషగిరిరావు, బాలాంత్రపు కృష్ణారావు, మల్లిడి సత్యనారాయణరెడ్డి గార్లు కలరు.

సభకు అధిపత్యము వహించిన నరసన్నగారు తమ ఉపన్యాసమున రైతులు పడుచున్న కష్టములను గూర్చి తెలిపిరి. డి.పి.డిబ్లియు. వుద్యోగస్థుల లంఘనములకై జేలకొని ధనము ఖర్చు గుమ్ము దనియు, యిట్టి అక్రమపుణ్యములకు రైతులయందు కూడ బాధ్యత కలదనియు యీ పద్ధతిని ఆపుటకు గట్టి ప్రయత్నమున చేయవలె ననియు హెచ్చరించిరి. హోల్స్ డిస్ట్రీక్ట్ రంగారి సెటిల్మెంటు రిపోర్టు నిరాధారమును అభూత కల్పనలతో నిండియున్నదనియు, యీ రోజులలో రైతుకు ఆస్తికంపై అభ్యుదయకృషినియు చెప్పిరి. అదనపు పన్ను గవర్నమెంటువారు బలవంతముగా కట్టినను యివ్వ నిరాకరించుటకు అవసరముగలచే ఆంత్యసాధనముగా సిద్ధపడవలెననియు తెలిపిరి.

వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు తరువాత మాట్లాడుచు భూమిశిస్తువిధానము అక్రమముగా నున్నదనియు, దీనిని చట్టబద్ధము చేయుటకు గవర్నమెంటువారు ఉపేక్ష చేయుచున్నారనియు తెలిపిరి. రీ సెటిల్మెంటు వ్యవహారములయందు యిదివరకే కృశించియున్న రైతు నింకను పీల్చి పిప్పిచేయుట కపకరించుననియు, రైతును లోకువచేసినట్లు మరియొకరిని గవర్నమెంటు చేయుటలేదనియు, అదనపుపన్ను అవసరమైనచో నివ్వ నిరాకరింపవలసినదనియు హెచ్చరించిరి.

చిలుకూరి శేషగిరిరావుపంతులుగారు (కోటిపల్లి) తమ సహజ హాస్యవంతమైన పుణితో క్లుప్తముగా మాట్లాడి రైతుల కష్టములపరీక్షి సీతమ్మ కోకమువలె రేయింబవళ్లు చెప్పినను తీరవని తెల్పిరి.

మల్లిపూడి వెంకట్రావుగారు (లేకు) ఉత్సాహపూరితమైన చక్కని వ్యాసమును చదివిరి. రైతులయొక్క ప్రస్తుత దుస్థితిని విరించిరి. వారి ఐక్యతను, పశుసంతతి నానాటికి యెట్లు దీనించుచున్నదియు తెలిపిరి. నేటి నాగరికతకు రైతు యెట్లు బలియయ్యెనో తెలిపి, చివర కీ అదనపుపన్ను విషయములో ధైర్యసాహసములు చూపవలసినదని హెచ్చరించిరి.

మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు మాట్లాడుచు, రైతుల లోను, గ్రామవాసులలోను కలుగుచున్న సంఘటనలు గవర్నమెంటువారు పరికించుచున్నారనియు, గ్రామములలో ఆసంతృప్తి జనించినచో నది త్వరితం నడవనదికాదనియు తెల్పిరి. గ్రామవాసులందరు ధైర్యమును చూపినయెడల గవర్నమెంటు వారు లాంగిక విధిలేదని తెలిపిరి.

ఇదివరలో కారాగృహవాసమొనర్చిన రావిపాటి సత్యనారాయణ, చోడే రామలింగచౌదరిగార్లు రైతులలో రైతులకు లగుటచే వారిమాటలు ప్రత్యేక శ్రద్ధగ వినిరి. వారిదివరలో త్యాగముచేసి, మరల తమ సోదరులను త్యాగమునకు శిక్షము కండని హెచ్చరించిరి.

నరసన్నగారిచే నడపబడుచున్న 'రైతుపత్రిక' ను పోషించవలసినదని, పల్లంరాజుగారు, వెంకటరత్నంగారు కోరిరి.

సభలో అంగీకరింపబడిన తీర్మానములలో హోల్స్ డిస్ట్రీక్ట్ రంగారి రిపోర్టు అసత్యమనియు, దాని నాధారము జేసికొని కట్టబడె అదనపుపన్ను భరింపలేమనియు, బలవంతముగా కట్టదలచినచో అదనపుపన్ను నివ్వ నిరాకరించుటకు సంసిద్ధులుగా నుండవలెననియు ముఖ్యమైనది.

తీర్మానము లంగీకరింపబడినట్లు చాలచుంది రైతులు చేత్రాళ్లు చేసిరి. సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

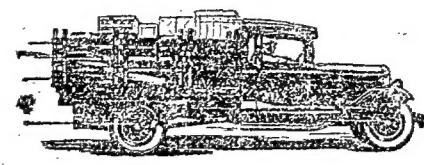
(ఒకవిలేఖకుడు)

సిద్ధాపథము

హరిద్రాక్షిణి, ఆదిత్యపు, నిన్నెల్లిన చున్న పుస్తకము
అంతకున్నగ్రహ మార్గమును నేనింపును
22 మార్లు గల కర్కాశా దూ. 1
పుస్తకము 150 పుటలు గల కావిత
ఉచితముగ పంపింపును.
ఆ తంక ని గ్రహాభ్యర్థనీ
26, బ్రాడ్వే మదరాసు. 5

నిర్భయముగా ఒక డాడ్డి ట్రక్ ను ఎంచుకొనుడు!!

వివరణములనుండి మాత్రమే

ప్రపంచమొగింది కృత్రిమేందనట్టి వారి కిష్టాన్నిచే వేసే వేలు డాడ్డి ట్రక్కులు అసభము గల వ్యాపారస్థులచే కొనబడుచున్నవి. పరిశీలన చేసిన తరువాత మరి కొన్ని కేలు కొనబడుచున్నవి. మరికొన్ని వేలు డాడ్డి ట్రక్కులు శ్రేష్ఠత రుజువుపరచబడినట్టియు, స్వంత అనుభవము గలిగినట్టివారిచే కొనబడుచున్నవి.

ఇంకను దీని సుఫలమొగించునట్టివా రనేకులు ఒకే సిద్ధాంతము ననుసరించి అనాలోచితముగా డాడ్డి ట్రక్కులను కొనుదొన్నారు—పూర్తి వివరములను గమనించి యెట్లు ట్రక్కును కొనుదొన్నారు. వారు భద్రమైనట్టి సిద్ధాంతమువైపునే దీనిని విరించుచున్నారు. ఏల యనగా ట్రక్కు మోకరిసింగ్ అనుభవమునందు ప్రవీణులైనట్టి కొనుగోలువాళ్లు డాడ్డి బ్రదర్స్ ట్రక్కుల దివ్యమైన మాదిరిలను, నిర్మాణమును ప్రశంశించుదురు.

ఏ డాడ్డి ట్రక్కు నిరణయములను ఏ యితరమైన ట్రక్కులతో నైనను పోల్చిచూడుడు. ట్రక్కును ఖద్దన పోషించి, సహజము. తనవారి మీ యిష్టము చేరకు తీర్మానించుచును. మీ అనుభవముచే గలిగిన తీర్మానమునే మేము సంతకముతో నమ్మెదము.

DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES

CHRYSLER MOTORS PRODUCT

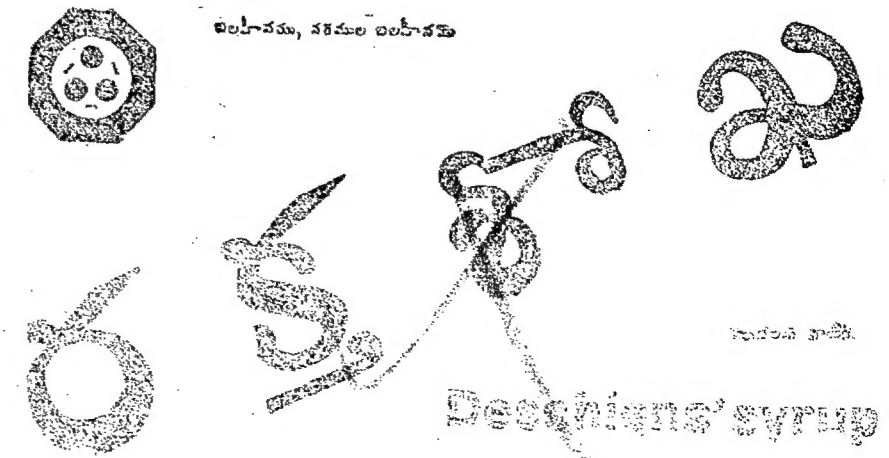
పంపకదారులు:—

అడిసన్ అండుకో, లిమిటెడ్.,
మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

బెంగుళూరు, కల్లికోట, కొట్టాయం, మధుర, తిరుచినాపల్లి

ఇది వరలో మాతో లావాదేవి
చేసినవారి అర్థి వారకమును గమనించితిరా?
మేము తిరుచినాపల్లి పలుకముల నప్పురమెట్లు విశేషరకమును
మించిననియు, అదృష్టవశాననియు, ప్రజల ఆరాధనము బడసినదని తెలిపి
పవిత్రమైన శివ ఆర్చనల నియమములను మారకము శ్రేష్ఠతకు ప్రజల నిదర్శనము.
ధర్మం పరిపూర్ణమైనది. ఇది మా మాత్రమే గ్రహించుచున్నాము మాభిప్రాయము.

డిప్:—రీ, బుందరువీధి, మద్రాసు.
డి. ఈస్టర్న్ కన్ ఫెక్షనరి మార్ట్, 16 ఆదియప్పనాయక వీధి, ఇ. టి. మద్రాసు.

ఇది, తాగినప్పుడు, వయస్సు, నియంతరించుచు, ముగిసి, ప్రదర్శించుచున్నాము. డిప్, లావో
ఇది మా మాత్రమే, గమనించు. ఎక్కడను దొరుకును.
To be had of Chemists C. T. HARI, 145, Broadway, Madras.

పత్రికా
వికాస
సంస్థ

మలయచందనము

రహస్యము
గా నేమి
నమ్ము

గనేరియా (నెగ)కు కురారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేకయోగ్యతాపత్రములు పొందినది, మల చంద్ర 2-4-0 దీని కనుపానం చంద్రతలం జూన్ 8-0-0 రెండును ఖచ్చితము 5-12-0
సుధాసారము, నవాయకి రాజ్యోదయము. సీసా 4-0-0
గంధర్వసారము, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

102-1

72

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితం 1923

హెడ్ ఆఫీసు.

మచిలీపట్టణము.

కాకినాడ

సీజన్ డిపాజిట్లు సరసమైన వడ్డీతో పుష్కలముగా ఉన్నవి. దరఖాస్తుపూర్వకముగా యివ్వవలసినవి. తెలుపబడును.
అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారములు చేయబడును.
ప్రార్థనలను, హెడ్ ఆఫీసును గాని, కలెక్టర్ హాంబుల్ జంటును గాని వ్రాసిన బహుళము.
భో. పట్టాభిశీతారామయ్య, దోర్నల సోభనాద్రామయ్య, సెక్రటరీ.
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతిరీ కంపెనీ, బెజవాడ - ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పి కాదు.

మోసము లేదు.

మా ప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, వచ్చలు, కెంపులు పొదిగినవగలు, ఉంగరములు, కాళ్లగొలుసులు, బంగారు వెండిగొలుసులు, మరచెంబులు, పల్లెకములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును.

స: నుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితనమునకు గృహం.

116

సచ్చనివస్తువులను తిరిగితిసికొందుము. సంపూర్ణతృప్తినిచ్చుటయే మా ప్రదేశ్యము. బంగారు వెండివస్తువులమీద ఎంగ్రేవింగ్ నగిషిషులు చేయించి యివ్వబడును.

ప్రాప్తైటరు:—ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

తరుణము మించిపోకమునుచే మీ తలపెట్టడం గురించి తగ్గితగ్గ వహించుడు.

పెండ్లుకలు దువ్వనతో ఉడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకును
పెండ్లుకలు చెడిపోవుటకు అది ఆంధ్రదేశీ యని గ్రహించుడు.

కామినియా ఆయిల్

నా నేటినుండియే వాడుటారంభించుడు.

తలపెండ్లుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

పెండ్లుకలను కాంఠివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట తీవ్రముగా నుండుటనుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చునలె, తుమ్మెదరక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈమలభవదరిని నేడే పరీక్షించుడు. మీ పెండ్లుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లననమును గలిగించు గనో మనించుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ పెండ్లుకలకు పెట్టు ఆఫీకర్లు గలుగజేయునో గుర్తించు. ప్రతిపట్టణములోను, వల్లెలోను, దుకాణాదారులందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవారలందరివద్దను దొరుకును. మీయూరినవర్తకులయొద్ద కొనుగట్టుడు.

కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-3 రు 1-0-0; ప్యాకెట్ 0-5-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-5 రు 2-10-0; ప్యాకెట్ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టరు)

కానుట మహావక్రుడు.

మీరు స్థూలమీదగాని, తేలు కుమాలమీదగాని రెండువూడు చుక్కలు ఆటో దిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే విక్రీతి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైరీపువ్వుల పరిమళములు, వెనజల్లిన పూసలును, పెండిసమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటో దిల్ బహారు కృత్య మరెన్నియో కానరాదు. నేడే ఒకసినాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించుడు.

- 1/2 టౌన్స్ ఓటో దిల్ బహారు రు. 2-0-0
- 1/2 " " " 1-4-0
- 1 టౌన్ " " " 0-12-0

నమూనా సీసా రెండవల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.
నువానన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జమ్నా మసీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

20

వలసపోయిన భారతీయుల సంఖ్య

ఆతి వికలమైన ప్రజాపోషణమున కవసరమైన సిరిసంపదలు గలిగి ప్రాక్తనమైన పభ్యక్త్యము గలిగి భర్త్య సంప్రదాయాచారముల గలిగిన భారత సామ్రాజ్యము నేడు మన దుమ్మరిపాకముచే దరిద్రగ స్థమై పారతంత్ర్యము పరసేవయిండు నిమగ్నము గుటచే భారతీయులలో లక్షలకొలది స్త్రీ పురుషులకు కరీరపోషణమున కవసరములైన అన్న వస్త్రాదులు కలువగుటయు వానిని సంపాదించుకొను నిమిత్తము స్వగృహములను మాతృభూమిని వదిలి నానావిధ శిక్షోష్ణస్థితుల గలిగి భిన్నములైన మత సాంప్రదాయాచారముల గలిగి వేలకొలది మైళ్లదూరమున మహాసముద్రము దిక్కుమాలై వ్యాప్తమైయున్న వివిధభూభాగములకు వలసపోయి దురవస్థపాలగుట సంభవించుచున్నది.

ఈ క్రింద 1921-వ సంవత్సరము జనాభా లెక్కలనుబట్టి వివిధ దేశములలో నివసించుచున్న భారతీయుల సంఖ్య చూపబడును.

దేశములు	సంఖ్య.
1 సింహళము	820,000
2 ఫిజీషులయా	660,000
3 హాంకాంగ్	2555
4 మారిషస్	264527
5 సింగపూర్	322
6 జిబ్రాల్టర్	50
7 సైబీరియా	100
18. కెన్యా	26759
19 ఉగండా	5604
10 న్యూఫౌలాండ్	515
11 జాంజిబార్	1284
12 టాంగానియా	9411
13 జమికా	18401
14 ట్రినీడాడ్	121420
15 బ్రిటిష్ గయానా	124988
16 ఫిజీషులు	68788
17 బహామాస్	179
18 స్వాజీలాండ్	7
19 ఉత్తరరొండేషియా	56
20 దక్షిణ రొండేషియా	1250
21 కెనడా	1200
22 ఆస్ట్రేలియా	2000
23 న్యూజీలాండ్	606
24 సేబాల్	141886
25 బ్రాస్మనాల్	18405
26 కేప్ కాలనీ	6498
27 ఆరంజ్ ప్రెస్టేట్	100
(28) యునైటెడ్ స్టేట్స్	8175
(29) మెడగాస్కార్	5272
(30) రీయూనియన్	2194
(31) దచ్చి యిస్టు ఇండిస్	53000
(32) సురినమ్	84957
(33) మొజాంబిక్	7100
(34) పర్షియా	100,525

మొత్తముమీద విదేశములలో నివసించుచున్న భారతీయుల సంఖ్య 2895247. వీరిలో 2294704 మంది బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాంతర్గతులగు మొదటి 27 దేశములలోనే నివసించుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భమున వలసపోయిన భారతీయుల యొక్కయు పిరనివాసము తేర్చుకనుకొనదలచిన భారతీయుల యొక్కయు సామ్రాజ్యోగ్యుల కాపాడు నిమిత్తము ఓవర్ సీస్ డిపార్టుమెంటు ఇండియా ప్రభుత్వమునా తేర్చుచుట ఎంతయు మంచిది.

సింగంపల్లి వేంకటాద్రి

ప్రతియింట నుండలేనిది! నిరపాయ మయినది!

రేస్ (ప్రఖ్యాతిచెందిన)

సుకుమార లేహ్య

విరేచనములుచేయ లేహ్య లేహ్యము. వికారము, త్రిప్ప, డోకు ఉండదు. సుఖవిరేచనములగును. మహారాజులు మొదలగు సుకుమారశరీరము గలవారందఱు వాడుకొనినది. మూలము, మలబద్ధము, అజీర్ణము గలవారికి మహారోగము చేయును. అనేకులచే మెప్పువడసినది. 40 లెక 50 మోతాదులుగల డబ్బా రు 1-4-0.

రే అండ్ కో, బెజవాడ.

బ్రాంచి నిడదవోలు.

లాహోరు కాంగ్రెసు

చెన్నై నుండి నాయకులు నేడు వెడలుట

ఆర్య మహిళా సంఘాధ్యక్షురాలును నేడే చెన్నైకి చేరువు, డిసెంబరు 22:—నేటి యుదయము పెను వరు ఎక్స్ ప్రెసులో లాహోరు కాంగ్రెసు నేడు పాట్నానుండి చెన్నై రాజధాని నుండి పలువురు ప్రతినిధులు వెడలిరి. హరిలో ముఖ్యులు:— తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత సి. ఎస్. ముత్తరంగ మొదలగు వారు. ఎం. ఎల్. సి. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ శేషాచార్య కాశీవాసుని, వాళ్లవారూ పంతులుగారు నర్సింపురం కమిటీ సభ్యులు శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిశిరామయ్యగారు, శ్రీయుత ఎస్. సత్యనారాయణగారు ఎం. ఎల్. సి. ఎం. భక్త వత్సల మొదలగువారు, ముంబై రత్న సభాపతి మొదలగువారు, ఎస్. గణేశగారు.

అఖిలభారత ఆర్యమహిళాసభ

వైద్య కర్మకు అహింసకు, కాంగ్రెసునకు పాట్నానుండి శ్రీయుత ఆచార్యులు రుక్మిణిమ్మగారు నేటియుదయం పెనువరు ఎక్స్ ప్రెసులోనే లాహోరు నుండి పంపిణీ చేయబడిరి. ఈమెను పంపుటకు యజమానం సభ్యులు పలువురు ప్రేమనకు వచ్చియుండిరి.

నాయకుల గౌరవించుటకు పలువురు కాంగ్రెసు వారు ప్రేమనకు వచ్చియుండిరి. శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యగారు నిన్ను పెనువరు ఎక్స్ ప్రెసులోనే లాహోరు నకు వెడలిరి.

శ్రీ సరమహాస నచ్చిదానంద యోగీశ్వరుల వారి వర్ణన

పై యోగీశ్వరులవారు 28-9-23 వ తేదిన జయపురం లో ఉపన్యాసములను చేసి, అప్పటినుండి సాలూరు, బొప్పిలి, పార్వతీపురం, పొన్నం, చాలకొండ, రాజం, చీపురుపల్లి, శ్రీకామశం, మీరచండలం, పద్మావతి, తెక్కలి, మావరా మొదలగు గ్రామాదులకు వెళ్లి గొప్పరహస్యము చేదాంతోపన్యాసములను చేసి, 15-12-29 వ, తేదీ పలాసాచేరి నూరు రోజులవరకును, శ్రీ పురుషోత్తముక్క- ఆత్మము నూరు అనంత యోగి కప్పియున్నట్లే ఆవిష్కరణను గురించియు, మనస్సును పరిపరిచియు బోధనకు యోగినిలుపుట చేయవలయునో ఆవిష్కరణను గురించియు, యోగాభ్యాసము చేయుటవలన యోగిలకు నిర్ధించుకో ఆవిష్కరణను గురించియు, శాస్త్రము నితీసి ఓంధూ, ఓంధూ, అనేక గాయత్రీ మంత్రములను జపము చేయవలసిన పద్ధతిని గురించియు, ఓం అనేక యోగాక్షరము చేయవలసిన పద్ధతిని చెప్పి ఆవిష్కరణను గురించియు, నిత్యము అనేక విషయములను గురించియు మామూలీజాలవరకు గొప్ప ఉపన్యాసములను చేసి జనలందరినీ ఆనందపాగరములో ముగిసి యుండునట్లు చేసిరి. మరియు పలాసానుండి సోంకేటి, ఇచ్చాపురం, బరహంపురం, అపా, ధత్తపురం, కుకవాళోడ్డు, జగన్నాథం, కరకపూర్, కాసి, మొదలగు పట్టణములకు వెళ్లి బోధించుచున్నాడు.

వశాన } శిరచారి భాస్కర నృసింహారాజు.
20-12-29

రాజప్రతినిధి-నాయకుల సమావేశము

మహాత్మాను డిల్లీ చేరెను

నాయకులు ముందుగా గౌ. పటేలుగారింట

సంప్రదించుకొందరు

డిల్లీ, డిసెంబరు 22:—గాంధీమహాత్ముడు పరివారముతో నేడుగయము వార్తానుండి వచ్చిరి. గౌ. పటేలుగారు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు, డా॥ అస్సానీగారు తెలుపుటవచ్చి వారిని సత్కరించిరి. గాంధీగారు ఎస్. ఎస్. గడ్కర్డియోగారింట, చాండిని మొదలగు బసయ్యులవద్దకు. ఎం. ఎ. జిన్నాగారు నేడు ప్రాంతీయ మెయిజులో రానున్నారు. అతను, పండిత మోతీలాలుగారు గౌ. పటేలుగారింట నుండును. సర్ జేబబాబూ సత్కారము చేయవలయు వస్తును. గౌ. పటేలుగారింట నేడు మహాత్మాను 1 గంట నుండి సంభాషణలు జరుగును.

గాంధీగారు 21 వ తేదీ ఉదయం నాగపూరు ప్రేమను విడుదల చేసి డిల్లీకి బోయిరి. ప్రేమను డిల్లీకి వెళ్లించుచు వారిని దర్శించిరి. వారందరిని విదేశీ ప్రముఖులు విడివి ధర్మధరించు మని మోక్షించిరి. ధనము కొంత విడుదలయ్యెను.

కామన్వెల్త్ లో ఇండియానుగూర్చి జరిగిన చర్చపై తమ ఆభిప్రాయము తెలుపగోరగా తెప్పనరి. (ఆ. ప్రె.)

ఫైటింగ్ విడుదలగూర్చి

చెన్నై, డిసెంబరు 22:—నేలు చామోదర స్వరూపు గారు మహాత్మాగాంధీ, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్లకు తండ్రివార్ల నుండి. కాకోరి ఫైటింగ్, లాహోరు కేసు విచారణ యందున్న ఫైటింగ్ రౌండుటేబులు సభ జరుగులోపున విడుదల చేయించవలెనని కోరవలెనని నూచించిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

ఫైటింగ్ తండ్రి

కామన్వెల్త్, డిసెంబరు 22:—శ్రీమతి శరణుకుమారిసిన్హాగారు లాహోరు కుట్రకేసులో ముద్దాయియన విజోయ కుమార సిన్హాగారు రాజకీయ ఫైటింగ్ నుండి, విచారణయందున్న వారిని విడిచి పంపించుట కోరుతు మహాత్మా గాంధీగారికి నేడు తండ్రివార్ల నుండును. (శ్రీ. ప్రె.)

సంస్థాన ప్రజలు

రాండుటేబులు సభయందు సంస్థానముల ప్రజాప్రతినిధులు కూడ నుండవలెనని కోరవలసినదిగా గాంధీ పండితమోతీలాలు నెహ్రూగార్లకు నూచించుచు భారత సంస్థాన ప్రజలకు భా కార్యమును వ్రాసెను. పాలకులు ప్రజల సంరక్షణలని చెప్పకొనుట యంతమాత్రము నిజము కాదని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

పండిత మోతీలాలుగారు

సిక్కుల కాంగ్రెసు ప్రతిపూలగూర్చి చర్చించుట

(ఆ. ప్రె. స్వేచ్ఛలు)

లాహోరు, డిసెం. 21:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నేడు రెండుగంటలకాలము సిక్కు నాయకులను సత్కారు కరకుశంకు మన్ననవారలతో గురుద్వారా ప్రభుభక్త సంఘకార్యాలయమునందు రహస్యముగ సంప్రదించిరి. నెహ్రూనివేదిక నూచనలు సిక్కులతో తెలుసుగూర్చి చెప్పించిరి. పిదప మోతీలాలు గారు యిట్లు తెలిపిరి. సిక్కుల నాయకుల ప్రవర్తన సహేతుకముగానే యున్నది. ఈసమస్య పరిష్కారము కాగలదుగాని త్వరలో సులభముగ పరిష్కరింపబడునని చెప్పవలయు.

సిక్కులకు కాంగ్రెసు వారికిని గల భేదాభిప్రాయములగూర్చి రాజీతుమర్చి పండిత మోతీలాలుగారు యిచ్చించిరి. సత్కారు కరకుశంకు గారిని నెహ్రూకాటులో బాధపరిచిరి. కాని వారు యిచ్చుకే వచ్చినందున కలసికట్టుకొని ధర్మ సంస్థాపి కుమారులు ముగిసె సమకాలమునాడు. పండితమోతీలాలుగారు నిన్న రాత్రి డిల్లీకి బోయిరి. 24 వ తేదీ తిరిగి లాహోరు చేరుదు.

సిక్కులు మోతీలాలుగారి అభ్యుదయములకు బోసంగిరి.

భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు పంజాబునుండి జరిగిన ఎన్నికల నాడేరియము భాసిరి రాజింగ స్వరూపులు, ఆచరణిం జపలుగారు చుర్రయ్యెరుగు పెట్టి అట్టి పండిత మోతీలాలుగారు ఆమోదించిరి. పిరికి అవధిల పక్షమువారు రెండు స్థానముల నొసంగెనునని.

వజ్రములు

పోలికనుబట్టి ధరలను నిర్ణయింపగలమా!

మీరు వజ్రములను కొనుగోలుచు మీరు యిచ్చు విలువకు తగిన దానినే కోరుదురు. మీరు ధరలనుబట్టి మాత్రమే వస్తువులను దేర్చుచుకొనగలరు.

మీరు బాపాలాల్ కంపెనీవారివద్ద కొన్న వజ్రము ధరలు యితరులతో పోల్చి చూడని పక్షమున, మీ ధరకు తగినదని ఎట్లు నిర్ణయించుకొనగలరు?

ధరలను సరిచూచుకొనుట - స్వబుద్ధితో యాలించుచు - తరువాతనే మీరు చాకగ దొరుకు ప్రలమునే కొనుడు.

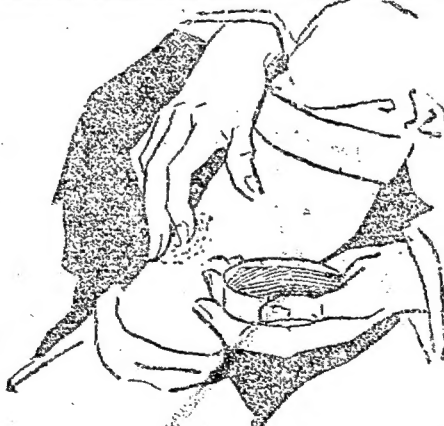
బాపాలాల్ అండ్ కో.,

వజ్రములు, నగలవర్తకులు. 216, చైనాబజారు, మద్రాసు.

మీకు బోదకాళ్లు గలవా?

జాంబక్

వెంటనే పాత ప్రణామలను కురుపులను జెంటునే మార్చగలడు.

ఎటువంటి పాత ప్రణామలైనను, గాయములను, కురుపులను, బోదకాళ్లునుకూడ జాంబక్, వాటివలన గలుగు బాధను తొలగించి, త్వరలో నయమొనర్చును. ఆయాస్థానములందు వాపును, మంటన కూడా తగ్గించును.

గాయములందు మురికిపదార్థములను, జబ్బును తొలగించి, నూతన ఆరోగ్యము చేకూర్చునట్లుగా క్రొత్త టిప్సులను వృద్ధిపొందించును. చికిత్సాత్మకము జబ్బు నొందిన తదనంత మరల రృథకాయునిగా నొనర్చును.

క్రొత్తసంబంధమైన ముందుల పూలవల్ల ఎట్లాభము పొందని సమయముల చాంబక్ చాలా ఉపయోగపడును. జంతుక్రొత్త యిందు చేర్చబడలేదు. మందులమువార లందరివద్దను దొరుకును. పేరు 1-కి 1-0-0, షెడ్యూల్ రు. 2-4-0.

గాయములను కుళ్లనీయకుండా నయమొనర్చగల దివ్యవధము.

జాంబక్ Zambak

యేలూరు ఆడిషన్స్ సబ్ కోర్టు

Q. S. 47, of 1923.

వేలనోటీసు

Between

వాడు:—దామోదరపు నరసింహారావు

And

ప్రతివాడు:—పురాణం వెంకయ్య పెద్దరావు

దామోదరం తంబాన శ్రీ పద్మనాభాయణ రయన్ నిల్లు యాదినక, తెలియజేసిన చెడు లాట్లుగా తాజేపల్లి నూడెంట్ సమయ Mill అవకాశం యాదిన తెలియజేసిన మరలను లోబడి 8.1-1930 తేదీ 11 A.M. లగాను 5 P.M. వరకు కోర్టువారిచే అప్పాయింట్ గాబడిన కమిషనరు గారిచే పట్టినగా వేలం చేయబడును.

1 వ లాటు:—వాడు పట్టించే 1 వ సరిహద్దు పట్టించే 12-8-1914 తేదీన ప్రాయశుభకర ఆదేశము చేసి దాఖలు మిల్లు ఆవరణ (Premises) యందు దామోదరముకు గల కల్లుపావులు (lease-hold right)

2 వ లాటు:—సమయములో ప్రస్తుతం ఉన్న టూంటి మెషిన్ సానుకూల Articles of Machinery లకు లాటుగా వేలం చేయబడును.

N.B.—సమయ 1 వ లాటు తంబాన 12-8-1914 తేదీన అదే పద్ధతిలో, 2 వ లాటు తంబాన (Machinery) మెషిన్ సానుకూల పద్ధతి, కావలసినవారు కమిషనరు గారిచే చూచుకోవలయును.

వేలపు షరతులు:

1. కల్లుపావు యజ్ఞబల మిల్లు బిల్డింగ్ ఆవరణ (lease-hold premises) 12-8-1914 తేదీ గల బిల్డింగ్ కల్లుపావు మరలను లోబడి నాలు 1 కి రు 475-0-0 లు అదే యిచ్చేపద్ధతిని (సమయ రు 475-0-0 లు సమయ అదే 1-2 ప్రతివాదులు భాగముగా కలిపివున్నది) సమయ కల్లుపావు మరలను లోబడి విగ్రహాలను (for the Balance of the term of lease) అమ్మించవలసినది.

2. ఫర్మును సమయభావము గల బిల్డింగ్ యొక్క extensions కల్లుపావు యజ్ఞబలమైన బిల్డింగ్ ఆవరణయొక్క బిల్డింగ్ గానంది సమయ బిల్డింగ్ ఆవరణయొక్క భాగముగా అమ్మించవలసినది.

3. సమయ బిల్డింగ్ ఆవరణ క్రయవారు సమయ అప్రెన్ లూరు ప్రిన్సిపలు సబ్ కోర్టు ఛాంబు O. S. 1 of 1929 లో

సమయ ప్రిన్సిపలు సబ్ కోర్టు తీర్పుపైన కాబడే మొదటి అప్పీలు చెండవ అప్పీలుయొక్క పర్యవసానమునకు లోబడి తీసుకోవలెను.

4. కొనువారు చెందు సంవత్సరములు అదే పద్ధతి వస్తే రాలులలో స్థిరాస్థి హామీ యిస్తూ యేసంవత్సరం అదే ఆ సంవత్సరం సరిగా చెల్లించాలెను. మరుసగా 1 వ చెందుసంవత్సరములు అదే యిచ్చేపద్ధతిగా సమయ కల్లుపావు సమయపాలెను.

5. కొనువారు సమయ బిల్డింగ్ ఆవరణ మిల్లు వ్యవహారముతో సంబంధించినదిగాని సంబంధములేనిదిగాని అపాయము లేని యే కార్యమునకైనను ఉపయోగించుకొనుటకు హక్కు కలదు. సమయ బిల్డింగ్ ఆవరణయందు యిచ్చుకవున్న నిర్మాణములకు సంబంధములేని యింజనెండ్లంటు అడ్వర్టిస్మెంట్ (నాటిని తీసుకొనిపోవు హక్కుతో) చేసుకోవచ్చును.

6. పాడవలసిన పాటదాల్లు పాట కొట్టివేయబడిన వెంటనే సమయ పాటమొత్తముగా 100 కి 25 చొప్పు కమిషనరు గారిచే చెల్లించవలెను. మిగతా 75 percent సమయ వేలం పాట లేదీ లగాను వారంకోజులలోగాని కొద్దవారు నియమించే యితర టాయింట్ గా గాని కొద్దవారు యాదావా కారాను బయకట్టించవలెను.

7. కమిషనరుగారి వేలము, కొద్దవారి వేలము భావము హక్కు అదే యిచ్చేపద్ధతి. కొద్దవారు వేలం భావము అదే యిచ్చేపద్ధతి వేలం ఆది భావము పడును. సమయ వేలం రద్దుచేయబడినయెడల, కొనువారికి తమ లోపము వలన రద్దు కానియెడల తాము చెల్లించిన క్రయమొత్తము నాపకుచేయబడును. కొద్దవారు నియమించేటయింజనెండ్లగా మిగతా మొత్తము చెల్లించనియెడల మొదట చెల్లించిన 25 per cent మొత్తము సమయపాలెను.

8. మెషిన్ కొనువారు బిల్డింగ్ ఆవరణ (premises) కొనువారుగాక వేలమిచ్చి అయినయెడల సమయ మెషిన్ కొనువారు. సమయ వేలం భావముపైవేలం తేదీ గాను 2 వారముల లోగా సమయ ఆవరణనుంచి సమయ మెషిన్ తీసుకొనిపోవలెను.

9. ఆవరణ కొనువారే మెషిన్ సానుకూల కొన్నయెడల వేలం భావముపైవేలం తేదీ గాను అదే యిచ్చేపద్ధతి. బాధ్యులగునగు, ఆవరణ కొనువారే మెషిన్ కొన్నయెడల మెషిన్ తీసుకొనిపోవుటకు నియమించబడిన తేదీ గాను అదే యిచ్చేపద్ధతి బాధ్యులగునగు.

10. కొనువారు సమయ ఆవరణ స్వాధీనము చేసుకొనుటకు తగినయెడలగాని ప్రయాసలుగాని వచ్చేయెడల ఆవరణమొత్తము, స్వయంప్రయత్నములచేయు చర్యలు తీసుకొని దామోదరపు గారి అడ్వర్టిస్మెంట్ పరిధియందుగాని పొందవలెను.

కె. పార్థసారథి, వకీలు అండ్ కమిషనరు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఇటీవల బరిగిన మెడికల్ పరీక్షలయందు యీ క్రిందికి పేర్లు నెంబర్ల వారు కృతార్థులైరి.

రిజిస్ట్రేషను అర్హతకు పరీక్ష

2 వ తరగతి:—14 37 76 10 128 140 147 148 149.

ప్రథమ యం. బి. బి. యస్. పరీక్ష

1 వ భాగము:—162 167 172 174 178 180 191

216 217 225 229

2 వ భాగము:—277 295 296 322 323 324 329

347 259 333 364 385 368 390 391 401 402 408 407.

2 వ సం. యం. బి. బి. యస్. పరీక్ష

2 వ తరగతి:—408 433 449, 464.

అఖరు సం॥ యం. బి. బి. యస్ పరీక్ష

2 వ భాగము, 2. వ తరగతి:—549 587.

ఎఫ్. యం యస్. అఖరు పరీక్షకు అర్హులుగా

నిర్ణయించబడినవారు

1. వ. భాగము:—490.

2 వ భాగము:—524 529 534 548 561 571 592

600 606.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

ఇటీవల బరిగిన మెడికల్ పరీక్షలయందు యీ క్రిందికి పేర్లు నెంబర్ల వారు కృతార్థులైరి

రిజిస్ట్రేషను అర్హతకు పరీక్ష

2-వ తరగతి:—

7 9 11 12 15 20 24 28 31 40 51 53 54 56 57

65 72 73 74 78 80 89 90 97 102 103 110 115 116

122 125 126 127 130 133 134 137 138 139 141 144

145 151 154.

ప్రథమ యం. బి. బి. యస్. పరీక్ష

1-వ భాగము:—

156 157 158 159 160 161 164 163 169 173

176 177 179 181 182 183 186 188 192 194 197 200

201 202 205 207 209 210 211 212 213 214 215 218

219 220 221 222 223 224 225 229 230 232 233 234

237 238 240 248

2-వ భాగము:—

234 237 238 241 247 254 255 257 260 263

264 265 267 269 271 272 274 276 278 279 280 281

284 285 289 291 292 297 298 299 302 305 306 308

311 313 314 315 317 319 320 325 326 327 328 331

332 338 334 338 339 343 344 345 346 348 349 350

351 352 353 355 355 355 359 357 359 370 371

372 373 375 376 379 380 381 382 383 384 385 386

387 388 393 394 396 397 398 399 404.

2-వ సం॥ యం. బి. బి. యస్. పరీక్ష

2-వ తరగతి:—

411 413 414 416 421 423 424 425 426 428

435 436 439 441 445 447 450 453 455 458 459 460

462.

3-వ సం॥ యం. బి. బి. యస్. పరీక్షకు అర్హులుగా

నిర్ణయించబడినవారు

409 410 412 417 418 419 420 422 427 430

431 434 435 437 440 443 451 452 457 461 463 465.

అఖరు సం॥ యం. బి. బి. యస్. పరీక్ష

1-వ భాగము:—

447 494

2-వ భాగము:—

505 510 514 515 518 520 525 530 531 539

542 553 575 579 581 601.

యం. యం యస్. అఖరు పరీక్షకు అర్హులుగా

నిర్ణయించబడినవారు

1-వ భాగము:—

467 468 472 474 477 478 482 484 493.

2-వ భాగము:—

500 508 517 519 525 528 535 578 591 598

599 602 603

ఎలక్ట్రిక్ పవరు చే మెషినులందు

అనేకరకముల నాజూకైన మెడిసినానులు తయారు చేయబడుచున్నది. టోకుగా తీయవారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు గలవు. ఉత్తరములు వ్రాసిగాని, లేక ఖద్దనగాని వివరములు తెలుసుకొనుచు అన్నిరకముల బంగారు, వెండి, నీమకములు, కెంపులు, పున్నరాగములచే తయారు కాబడిన వస్తువులు గలవు.

ఉమ్మడి బంగారు చెట్టి అందుసన్ను.

నీమకములు, బంగారు, వెండిగల వర్తకులు, 28, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

1 కేసు రూ 1-12 0
2 కేసు రూ 1-6 0

సామాజిక సంజీవి

(రిజిస్టర్డ్)
1 కేసు రూ 1

ఇది చిట్టచివరకు ప్రస్తుత కలిగిన లేఖనము. మేవాడలకు సవాలు, స్త్రీల మనుష్యవ్యాధులకు ఆహ్వానము. ఉదాహరణకు, కుక్కనష్టము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల మనుష్యవ్యాధులకు. ఇంటి, 120. టి. కుర్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోరు, రామనాయకుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణా జిల్లా

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంధక రక్త—మెక్సికాలో రామమూర్తి గారు)

చరిత్రము ముఖ్యముగా చదువుకొనుట. 214 పేజీలు

సంపాదక బోర్డు:—డా. పి. వి. శాస్త్రి, కాకినాడ

ప్రచురణ:—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రచురణ, 7, లాల్ బాగ్, మద్రాసు.

భగవంతుని 2 8

నెంట్రిలు కమిటీ రిపోర్టు

“శంకర్ నాయుడుగారి అధ్యక్షతన రచించబడిన
నివేదికలోని సూచనలు”

భారతీయుల అర్హతాసర్వతా విచారణలతో అవసరము లేకుండ
నిర్ణీతకాలములో అధినివేశస్వాతంత్ర్య మొసంగవలెను.

పార్లమెంటుసభలో భారతీయసభ్యులు ప్రతినిధులుగా నుండవలెను

“రాష్ట్రీయశాసనసభలో అసభికారసభ్యుల నెవరిని నామినేషనులు చేయరాదు”

ప్రాచ్యజాతీయులకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము మద్రాసురాష్ట్రములో రద్దుచేయవలెను

హిందూమహమ్మదీయప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము ఉండగూడదు

ప్రస్తుతకమిటీవారికి సహాయముగా నియమింపబడిన కేం
డ్రసహాయ సంఘమువారు తమ ప్రత్యేకనివేదికను తయారుచే
సిరి. ఈ సంఘమునకు సర్ శంకర్ నాయుడుగారు అధ్యక్షులు (1)
ఏ. హెచ్. ప్రాముగరు, (2) నవాబ్ అలీఖానుగారు, (3)
శివదేవిసింగ్, యువరాజుగారు, (4) జుబ్బి కర్ అలీఖాను
గారు, (5) హుసింగ్ గారు, (6) అబ్దుల్లా-హుసేన్
సహాయగారు (7) యం. సి. రాజాగారు యాకమిటీగో
ని సభ్యులు. వీరు మొదట కమిటీవారితో కలిసి యాదేళ్లములో
విచారణ సలిపియుండిరి. వీరు తయారుచేసిన నివేదిక ఇండియా
గవర్నమెంటువారిచే ముద్రింపబడి నేడు బహిరంగము చేయబడినది.

ఈ కమిటీవారు భారతదేశ రాజ్యాంగవిధానమునకు మా
చించిన నూతనరాజకీయ సంస్కరణముల సారాంశము లీక్రింద
నడచారించబడినవి.

సింధు రాష్ట్రము బర్మాదేశము

(1) సింధు పరచా బాంబాయిరాజధానిలో నుండి విడ
దీసి ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా సేర్పరచవలెను.

(2) హిందూదేశమునుండి బర్మాదేశమును విడగొట్ట
రాదు.

రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక మంత్రివర్గము

(3) అన్ని శాఖలలోను రాజకీయాధికారములు రాష్ట్రీయ
ప్రభుత్వములకు ఉండవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు మాత్రమే
సంబంధించిన వ్యవహారశాఖలు యిందుండి మినహాయించ
వచ్చును. ప్రభుత్వ శాఖలనియు ప్రభుత్వము శాఖలనియు,
విభేదము కల్పింపరాదు. అన్ని శాఖలను ప్రభుత్వములకు
యియ్యవలెను. వంగరాష్ట్రములో మాత్రము ప్రభుత్వశాఖలని
స్వాతంత్ర్యశాసనమునకు సంబంధించిన శాఖలు(లా-అర్డర్) ప్రభు
త్వములకు యియ్యవలెను.

(4) కార్యనిర్వాహక మంత్రివర్గములో మద్రాసు
రాష్ట్రమునకు 8 మంది సభ్యులు, సంయుక్తపరగణాలలో
6 నరులు, బాంబాయిరాష్ట్రములోను, బెంగాలులోను, పం
జాబులోను, బర్మాలోను, 5 నరుల చొప్పుననున్న, వీరూరు
బిస్మిరాష్ట్రములో 4 నరులు, మధ్యపరగణాలలో 3 నరులు
ఉండవలెను.

(5) మంత్రివర్గములోని సభ్యులందరూ సమష్టి బాధ్యత
కల్గియుండవలెను.

(6) ప్రధానమంత్రిగారిని గవర్నరు నిర్ణయించి నియ
మించవలెను. మిగిలినమంత్రులకు ప్రధానమంత్రిగారి నిర్ణయాను
సారము నియమింపవలెను.

(7) కార్యనిర్వాహకమంత్రివర్గపు సభలయొక్క సమా
వేశములందు ప్రధానమంత్రిగారు అధ్యక్షతనపనింపవలెను.
తమకు సహాయకాలుగానున్న మిగిలిన మంత్రులందరికిని ఆయా
వ్యవహారశాఖలందు దధికారములను ప్రధానమంత్రిగారి నిర్ణ
యించవలెను. బెంగాలులోని ప్రభుత్వశాఖల- స్వాతంత్ర్యశాసనశాఖ
లను మాత్రము యానుమాత్రము వర్తిండును.

(8) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముకు చలాయించుటలో అను
సరించవలసిన నిర్వికల్ప వ్యవహార నిబంధనానిని మంత్రివర్గ
సభాలో తయారుచేసి గవర్నరుగారి యాజ్ఞతో ఆ నిబంధన
లకు అనుగుణముగా పనిచేయవలెను.

(9) ఈ మంత్రివర్గమునందు రాష్ట్రీయ గవర్నరుగా
ఒక సభ్యుడుగా నుండవలెను.

(10) సంయుక్తరాష్ట్రములోనున్న ప్రభుత్వశాఖలని స్వా
తంత్ర్యశాసనము సంబంధించిన యధికారము ఒక సభ్యులకే
యివ్వవలెను. ఈ సభ్యుడు ప్రభుత్వాధికారియై యుండవలెన
ను నిర్ణయముండరాదు. ఈసభ్యుడు గవర్నరుగారిచే నియమిం
పబడవలెను. అట్టిసభ్యుడు నియమింపబడినతొడనే సభకు అధి
కారిత్వాధికారసభలో సభ్యుడగువాడు.

(11) విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన మొకటి శాసనసభలో
ప్రతిపాదించుటకు పూర్వము ముందుగా తగినంతవ్యూహాధి యుండ
గనే ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలెను. అట్టి విశ్వాస
రాహిత్య తీర్మానము శాసనసభలో నుపపాదించబడినతర్వాత
సభలో హాజరైనసభ్యులలో మూడింట రెండువంతుల మంది
సభ్యులు ఆ తీర్మానము నామోదించిన నేతల్గు
ఆ తీర్మానానుసారముగా మంత్రివర్గమువారు తమ పదవులకు
రాజీనామా నియనవసరములేదు.

(12) మంత్రుల జీతములనుగూర్చియు శాసనసభాధ్యక్షు
నిగూర్చియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముయొక్క శాసనసభలో శా
సన రూపముగా నిర్ణయింపబడిన ప్రకారము తీర్మానము లొసంగ
వలెను.

(13) సామాన్య రాజ్యాంగవిధానానుసారముగా మాత్ర
మే గవర్నరుగారు మంత్రివర్గమును నిర్ణయించుటకు అధికార
మును కలిగియున్నారు.

(14) రాష్ట్రీయలో ప్రభుత్వ శాంతినిర్వహణమునకును
కల్లలముల నడచుటకును గవర్నరుగారు ప్రభుత్వపాలనార్థము
అసాధారణమును ప్రత్యేకాధికారములను నలా యిండుటకు
అర్హులైయున్నారు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆపగర్వముగా అవస
రమైనయెడల కార్యనిర్వాహకమంత్రివర్గమువారి తీర్మానమును
గూడ త్రోసివేయవచ్చును.

(15) రాష్ట్రీయలోని ఒకజిల్లానుండి ఇంకొక జిల్లాకు
జిల్లాపేజిస్త్రీలుగాని, జిల్లాపాలీసు నుపరింపెండెంటును
గాని బదిలీచేయుటకుగాని లేదా బదిలీచేయుటనిలిపివేయుటకు
గవర్నరుగారు అధికారము కల్గియున్నారు.

16. (1) బ్రిటిష్ ఇండియాలోని బ్రిటిష్ పరిపాలకుల
లోని యేకైకవారికయిన సంబంధించిన చర్యలనుగాని మరియు
విధులనుగాని సంబంధించిన విషయములలోను, (2) కేంద్ర ప్ర
భుత్వమునకు సంబంధించిన విషయములలోను, (3) ఆంధ్రరా
ష్ట్రీయలో జోక్యముగల విషయములలోను,

గవర్నరుగారిని, ఆయనయొక్క కార్యనిర్వాహక
మంత్రివర్గమునకును, అభిప్రాయభేదము కల్గినయెడల గవర్నరు
గారి ఆ విషయమును గవర్నరు జనరలుగారికి నివేదించుటకు
అధికారములేయున్నారు. అట్టి విషయములో గవర్నరు జనర
లుగారి తీర్మానములుగను. (సశేషము)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ, లిమిటెడ్

43, హేరిస్రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు, మద్రాసు

నోటీసు
వైకంఠేస్ సాహస్యసభ్యుల రిజిస్టర్డ్ అఫీసు 43,
హేరిస్రోడ్డు, మద్రాసును 1929సం॥ డిసెంబరు 30వ తేదీ
సాయంత్రం 4 గంటలకు యిరిగింది విషయములు ఆలోచించు
టకు హాదసు.

1. 1929సం॥ మార్చి 31 తేదీతో ఆంధ్రమైన సంవత్స
రపు డైరెక్టర్ రిజిస్ట్రేషన్, తనిఖీచేయబడిన లెక్కలను ఆమో
దించుట.
2. ఆశీర్వాదములు.
3. డైరెక్టర్లకు ఇచ్చిన టిక్యెట్లు.
4. లాభములను పంచుట. ప్రత్యేకముగా ముద్దుపెట్టిన
భుక్తిలను రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడినది 1929 సం॥ డిసెంబరు 29
తేదీమునకు 30 తేదీవరకు (రెండు వారములు) అఫీసు ముందు
బడును.

(పోర్టువారి అధికారముతో)
ఎ. లక్ష్మీనాథి,
మేనేజింగ్ డైరెక్టర్.

మద్రాసు పార్కు ఫేరు-ప్రదర్శనము:—యస్.
వి. ఏ. ఏ. సంఘమువారి యాజమాన్యమున ప్రతిసంవత్సరము
జరుగు మద్రాసు పార్కు-ఫేరు, ప్రదర్శనము ప్రారంభోత్స
వము రేపు 24వ తేదీన ఉదయము 9 గం జరుగును. మిసిన్ ఇ.
యం. శేషుగారు ప్రారంభోత్సవము సలిపెదరు.

మద్రాసు గవర్నరుగారు
మద్రాసు గవర్నరు వారిసతి తేదీ వి యా త్రి క్షు
ప్రాసీగాడు, కేప్టెన్ బూటికొట్ ప్రామాము, మిలిటరీ సెక్రె
టరీ, మరియు 4 నరుల కి క్యాంపులతో శనివారమురాత్రి ఉద
కమండలమునకు ప్రత్యేక ప్రయినులో వెల్లిరి.

చెన్నై పట్టణములో ఖద్దరు ప్రచారము
వారయణచరమసంఘం దేడి సంచారఖద్దరు ప్రచారము
ను 1929 సం॥రం డిసెంబరుమాసం 29 తేదీ మొదలు 1930 సం॥
రం జూలైవరకి తేదీవరకు చెన్నై పట్టణమునకు ప్రచారమును.
అన్నిరకముల ఖద్దరు మద్రాసు స్టేట్స్ లోను పార్కు-ఫేరు
సంబంధించిన ప్రదర్శనశాలలో ప్రదర్శించబడును. ఖద్దర
ప్రచారకుల మూలముగా ఇండియన్ రిజిస్ట్రేషన్.

న. ఖాం
మద్రాసు
12.12.29 } సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి
గౌరవరాజ్యరియంత

రాకపోకలు:—శ్రీయుతులు శోభాధానక కాశీనా
థుని శాశ్వతరావు పంతులు, యస్. సత్యమూర్తి, సి. యస్.
ముత్తరంగమొలినూరు, యస్. యస్. సరవాలాచార్యు
గార్లు మరియు వెంకటచంద్ర ప్రతిభులు సేటి ఉదయము
లాహోరునకు కాంగ్రెసునకుగాను వెల్లిరి.

ఆర్. యస్. శర్మగారు బెంగాలీ ప్రతిభాసంపాదకులు
సేటి ఉదయమున మద్రాసువచ్చిరి. హెచ్. యస్. పీల్లుగారు
మద్రాసు కలెక్టరు సేటి ఉదయమున డిల్లీకి వెల్లిరి.

గౌ. వ్యాసుమూర్తి, వెంకటసుబ్బారావు వ్యా. డాక్టర్
గార్లు శనివారమురాత్రి కలెక్టరును, పల్లెకొమ్మి రాజాగారు
పల్లెకొమ్మి మిడికిని రాజా సర్ నానుదేవరాజు, కొల్లం
గోడుగు, గౌ. సర్ ముమ్మార్ ఉమ్మార్ సాహెబ్ గారు
తిరువోరుకు వలసరావందు పగల్గునార్థము వెల్లిరి.

వెంకటగిరి చుహారాగారు నిన్న ఉదయము వెంట
గడి వెల్లిరి. శ్రీయుత యస్. శ్రీరామ అయ్యంగార్ గారు
కాంగ్రెసు మహాసభకు హాజరయి నిన్న ఉదయము లహో
రుకు వెల్లిరి.

గౌ. సుబ్బారాయణ్ గారు నిన్నరాత్రి కాటాకిని,
గౌ. వ్యా. వాలెస్ గారు యెమ్మివరకు వెల్లిరి.

సి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. యశ్వంత్రి, సేటి ఉద
యము మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

లాహోరు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు:—శేజవాడ
మీదుగ నిన్నటిదినము డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం, మొసలిగంటి
తిరుగులరావు, వేదాంతం కవలాదేవిగార్లు మున్నగువారు లా
హోరు కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధులుగ నెవరిరి.

పారిజాతా పహరణము

ఇది నాగపూజి. కుష్మకృమయ్యగారిచే
రచించబడిన పరిమళోల్లాసమును వ్యాఖ్యాన
ముతో కల్పి ముద్రింపబడినది.

ఈ వ్యాఖ్యానమును విక్రీ. చక్కగా మున్న
మి యిది పరిమళము కలిగియున్నది.

విక్రీ. చక్కగా మున్నది.

మృ. ముద్రించుటకు ప్రయత్నించుటకు
నను ప్రయత్నించుటకు:—

మేనేజరు. ఆంధ్రపత్రిక అఫీసు.
నెం. 7, తంబు సెట్టివీధి, మద్రాసు.

సెంట్రలు కమిటీ వారి సిఫార్సులు

పైమను కమిషనుకు తోడ్పడుట కేర్పడిన సెంట్రలు కమిటీవారి సిఫార్సులు నేడు ప్రచురింపబడినవి. ఇవి చాలకాలము క్రిందట నేటి బయల్పడుట చేతను, వీనివల్ల ప్రజలన్నదను ఆశ పెట్టుకొన కుండుటచేతను, వీని స్వభావమును గ్రహించుట కాతుర మంతగ ప్రబలజాలదు. సర్ ఆర్థర్ ఫ్రూముగారును, రాజా నవాబు ఆలీఖాను గారును, సర్ జుల్ఫీకరు ఆలీఖానుగారును, డాక్టరు సుప్రవాద్దీగారును, సర్ గవర్నరుగారును, యం. సి. రాజాగారును, భిన్నాభిప్రాయమును ప్రకటించి యుండుట జూడ, వీరిలో వీరికి ఏకీభావము గురుర లేదను విషయము నిశ్చయమే నని తేటతెల్ల మగుచున్నది. కీకాభాయి ప్రేమచంద్రుగారు ప్రత్యేకపు రిపోర్టును ప్రచురించిరి. మొత్తముమీద కేంద్ర సంఘసూచనలు కడు సంకుచితముగ నున్నవి. పైమను కమిషను సూచన లింతకన్నను అధ్వాన్నముగ నుండుననుట నిశ్చయము. వీనిని నిరాకరించుటయే, ప్రజలకర్తవ్య మగును. రిజర్వడు ట్రాన్సుఫర్డు శాఖల భేదమును తొలగింపవలయునని, కమిటీవారు కోరినను, వంగదేశమునందు లా-ఆర్డరులను ట్రాన్సుఫరు జేయగూడదని, చాటుట విచిత్రము. వంగదేశము రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమున కర్హము గానివో, ఇతరరాష్ట్రములు అర్హము లని చెప్పట కెటుల వీలగును? రాజకీయవ్యూహములలో వంగదేశము చూపిన అభివృద్ధి, ఇతర రాష్ట్రములు చూపియుండలేదు. వంగరాష్ట్రము ద్వంద్వప్రభుత్వనిధానమును నిర్వహింపనివో, అందుకు గాఢమగు స్వాంత్ర్యానక్తియే కారణము. ద్వంద్వపరిపాలనమును నిర్వహించిన, ఇతర రాష్ట్రములు చేయగలిగినమే రెడ్డియు గనుపించదు. మంత్రులుగ బనిచేసినవారు తమ నిరాశను కలుపూర్వు వృత్తపరిచియుంటిరి. సుద్రాసులో మంత్రుల సంఖ్య ఎన్నియిదిగ నుండవలయునని సూచింపబడెను. వంగదేశమునందు లా-ఆర్డరులను, గవర్నరుగారు నియమించెడి సభ్యునివరము జేయవలయునని సూచింపబడెను. మంత్రులపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము నెగుటకు, మూడింట రెండువంతుల మంది సభ్యులు వోటు జేయవలయునని, కోరబడెను. శాంతిరక్షణ విషయమున మంత్రుల నిర్ణయములను గవర్నరుగారు నిరాకరింప వీలగును. గవర్నరుగారికి ఇతర అసాధారణాధికారములు గూడ ప్రసాదింపబడెను. రాష్ట్రములలో మంత్రులను పదవినవారికి వోటింగువలయునను సూచింపబడెను. సెంట్రలు కమిటీవారి రంగీకరింక, ప్రస్తుతనియోజకవర్గమును రెండింతల

గా వింపవలయునని మాత్రము గోరిరి. శాసనసభలకు, ఎన్నికల హక్కును పెంచుట కధికార మొనగబడినది. సెంట్రలు కమిటీవారి యాహ్వానకారము, 1961 సంవత్సరము నాటికి గాని, సార్వజనికపు ఎన్నిక హక్కు నొనగవీలులేదు. వీరి సంకుచితదృష్టి నిందు మూలమున గ్రహింపవచ్చును. శాసనసభలలో అధికారసభ్యులను తొలగింపవలయు నని సూచింపబడెను. అనధికారులను నామినేటు చేయు పద్ధతిని గూడ తొలగింపవలయు నని కోరబడెను. ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములు యూరపియనులకును, మదరాసులోని ఆంగ్లో-హైద్రాబాదుకును, నిమ్నజాతు తులకును మాత్రము నిలిపియుంచబడెను. ఇట్టి ఏర్పాటు ససలే తొలగించి, అవసరమున్నవారికి, రిజర్వేషను పద్ధతి నేల నెల కొల్ప గూడదో తెలియదు. యూరపియను లీవిషయమున మార్గదర్శకులయినగాని, ఇతర సంఘములవా రిట్టికోర్కెలను నిమిషభోగ. మహమ్మదీయులు స్వస్వసంఖ్యలతో నున్నచోటుల, వారికి స్థానములను ప్రత్యేకింపవలయుననియు, సామాన్యస్థానములకు గూడ వారు పోటీ జేయవచ్చుననియు, సూచింపబడెను. ఇటులనే పంజాబునందు హిందువులకును సిక్కులకును స్థానములను ప్రత్యేకింపవలయు నని సూచింపబడెను. వంగదేశమునందు మాత్రము హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గూడ సామాన్య నియోజకవర్గములే సూచింపబడెను. ఉభయసంఘములకును గూడ స్థానములను ప్రత్యేకింపనవసరములేదని, సెంట్రలు కమిటీవారు సూచించిరి. ఈసూచనలు అనుకూలముగ నున్న వని చెప్పవచ్చును. దేశీయత్రైస్తవులకు స్థానములను ప్రత్యేకింప గోరబడెను. మదరాసునందును, అసానినందును, నిమ్నజాతులకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల నేర్పరచుటకు సాధ్యపడనివో, నామినేటులద్వారా వారి స్థానములను నింపవలయు నని కమిటీవారు కోరిరి. ఇంకను నామినేటును పద్ధతిపై వీరికి మక్కువ తొలగినటుల తోచదు. కార్మికులకు బాంబాయిలో దప్ప ఇతరప్రదేశములలో ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లుండవలయు నని సూచింపబడెను. భూస్వాములకును ప్రత్యేక నియోజక వర్గము లేర్పరచ బడెను. సెంట్రలు కమిటీ సిఫార్సులలో రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మయినను పూర్తిగ కనుపించదు. దీనికి తోడుగ, సంయుక్తరాష్ట్రములలో దప్ప మిగిలిన రాష్ట్రము లన్నిటిలో రెండవ సభ నేర్పరచ గోరుటవలన, శాసనసభయొక్క ప్రయోజన మడుగంట గలదు. రాష్ట్రప్రభుత్వము లికముండును, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు కొంత నిష్ఠితమగు కప్పము నిసగించుండవలయును. హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఎవ్వడును బాలిష్టరుగనే యుండవలెనని, కోరుటవలన, హైకోర్టువక్తి కిట్టి పదవి నొనగ గూడదను వాదమును వీరు బలపరచుచున్నారని తెలుసు. ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకశాఖనుండి న్యాయ శాఖను వేరుజేయవలయు నని, వీరు సూచించుట సమాజసముగ నున్నది. పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రము స్వపరిపాలనాలాభము బడయగూడ దనుటకు కారణము తెలియదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము నందు, ద్వంద్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టవలయునని, సెంట్రలు కమిటీవారు కోరుచున్నారు. దేశరక్షణము, సంస్థానములతో గల సంబంధము, విదేశ పర్యవహారములు, రిజర్వడు శాఖలుగ నుండును. మిగిలి

నవి మంత్రులవరము చే ముబడును. ఇండియామంత్రీ సభను రద్దుజేయవలయు నని, సెంట్రలు కమిటీవారు సూచించినను, దానికొక వేళ నిలిచియుంచునో, సగముమంది సభ్యులు భారత శాసనసభవారిచే నెన్ని కొనబడినవారుగ నుండవలయునని కోరుట, యాకమిటీవారి సందిగ్ధస్వభావమున కనుగుణముగ నున్నది. హిందూదేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము లభించువరకు, భారతీయులకు పార్లమెంటు సభలో ప్రాతినిధ్యము నీయగోరుట, నిరుపయోగ మగుసూచన యని తోచును. స్క్రికామిటీ సూచనలను కొనసాగింపవల యు నని, సెంట్రలు కమిటీవారి పిప్పడు గోరుటవలన, లాభముండదు. ఇంతకన్నను ముందుకు బోయినగాని, ఏమాత్రము ప్రయోజన ముండదు. జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణమును, సుప్రీంకోర్టు నియామకమును అనుకూల సూచనలని చెప్పవచ్చును. మరల విచారణలతో బనిలేకుండ, అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును హిందూదేశము దానియంతట యదియే పొందునటుల జేయవలయునని, సెంట్రలు కమిటీవారు గోరిరి. కాని, భారతీయులకు లక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము గావలయును. దీనికి కొరవడు సంస్కరణములతో వారు తృప్తిచెందజాలరనుట తథ్యము. భిన్నాభిప్రాయప్రకటనముల గూర్చి మరియొకమారు వ్రాసెదము. భారతీయు లిట్టిరిపోర్టులతో నాటలాడుకొనరని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువా రెంతత్వరలో గ్రహించి వారికోర్కెలను సఫలపరచిన, సంతమేలు.

ప్రస్తుతచంద్రుని సందేశము

లాహోరు సభలు, కద్దరు ప్రదర్శనముతో ప్రారంభ మగుట శుభచిహ్నము. వర్షప్రతిబంధ కమువలన కద్దరు ప్రదర్శనము నిన్నటి దినము జరుగవలసివచ్చెను. ఆచార్య ప్రభుల్ల చంద్రుడు కద్దరు ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచు నిచ్చిన మహాపన్యాసము, వారి దృఢవిశ్వాసమును అంతఃశుద్ధిని తేటపరచుచున్నది. ప్రభుల్ల చంద్రుడు పేరెన్నికగనిన పాశ్చాత్యరసాయనశాస్త్రజ్ఞుడు. వీరికి, అంతర్జాతీయప్రసిద్ధి గలదు. ఇట్టివారికి కద్దరు సందేశము మొదట రుచింపకుండుట సహజమే యయినను, వారి కది సత్యమని తోచగనే, దానిని వ్యాపింపజేయుటకై ప్రభుల్ల చంద్రుడు యావచ్చునని భారబోయసాగెను. అప్పటి నుండియు గాంధీమహాత్ములకు ప్రభుల్ల చంద్రుడు కుడిభుజపై పాటుబడుచున్నాడు. జగదీశ చంద్రశేఖరుగారు గూడ కద్దరు ఉపయోగమును ప్రకృతీశాస్త్రముద్వారా బహుళ చేరియుండిరి. సుప్రసిద్ధ మౌండవ చిత్రకళాకోవిదు లగు హామెలుగారు కద్దరు చిత్రకళాశోభితమై యున్నదని, శ్లాఘించిరి. కద్దరు సామాన్యజనులకే గాక, ఉన్నత నాయకులకుగూడ ప్రియతమమై యొప్పుచున్నది. కద్దరు ఆర్థికాభివృద్ధికే గాక, రాజకీయాభివృద్ధికి గూడ మూలసాధన మని, దేశము నా నాటికి గుర్తించుచున్నది. జార్జి జోసెఫ్ గారు కద్దరును నిరసించుచు, పైనిక శిక్షణమే సూతనని ర్యాణకార్యక్రమముగ నుండవలయు నని యిటీవల చెలిసిన విచుర్యమునకు జవాబిచ్చుచు, విద్యానికులందఱును కాశీ మన్దుల ధరించి, ఆయుధోపయోగమును నేర్పినను, అధికసంఖ్యాకు

లగు కర్మకుల దుర్భరస్థితి తొలగజాల దనియు, కర్మకులను ఉపయోగకర మగు కార్యక్రమము బయ్యేవరకు, నిర్మాణకార్యక్రమమున కిది యే మూలాధారముగ నుండవలయు ననియు, గాంధీమహాత్ముడు ఈవారపు “యంగుఁగిడియా” పత్రికలో సహేతుకముగ జవాబిచ్చెను. గాంధీ మహాత్ముని జననమునకు పూర్వము హెన్రీ థామసు కోలు బ్రూకుగారు, రాటము దప్ప జనసామాన్యమునకు మర్రిమొక అనుబంధపరిశ్రమ యుండజాల దని, వ్రాసిరి. ఇటులనే పెక్కుమంది యనుభవనీయులు దెలిసినవాక్యములను, ప్రభులంద్రుడు ఉదాహరించి, గాంధీ మహాత్ముని ఉపదేశము, ఏమాత్రము భ్రమపై నాధారపడి యుండలేదని, నిరూపించిరి. పంగదేశము నందు రాటముతోపాటు, గోనెనంచుల నల్లుట గూడ బీదలపరిశ్రమగ నుండెడిది. కాని, ఇట్టి పరిశ్రమ లన్నియు, బ్రటిషు వస్తువులను జొప్పించుట వలన, అడుగంటెను. అందుచే స్వదేశ పరిశ్రమలను పునరుద్ధరించుటకు, విదేశవస్తువులపై అధిక సుంకములను విధింపవలసిన యవసరము గన్పట్టుచున్నది. స్వరాజ్యము లభించునెడల, ఇక్కార్యము సులభసాధ్య మగును.

స్వీటుజరులెండు మున్నగుదేశములలో, ఓక్క విదేశవస్తువు నయినను కొనుటకు వీలు గలుగుట లేదని ప్రభులంద్రుడు దెలుపుచున్నాడు. ఇందుకు, స్వీటుజరులెండు ప్రభుత్వచర్యయే కారణ మగుచున్నది. హిందూదేశమున గ్రామముల నన్నిటిని పట్టణములుగ మార్చి, పట్టణ పరిశ్రమలను గ్రామములలో జొప్పించుట కెన్నటికిని సాధ్య పడదు. గృహపరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచవలె ననిన, రాటమే ప్రధానసాధన మగుచున్నది. కర్మకు ఉద్యమము, వెనుకటి స్వదేశీ ఉద్యమమువంటిది గాదని, ఆచార్య ప్రభులంద్రుడు జ్ఞాపకముజేయుచున్నాడు. పూర్వపుటుద్యమము, జనసామాన్యవ సరములను సరకు వైకొనలేదు. తాత్కాలిక రాజకీయ సాధనగ మాత్రము భావింపబడెను. మహాత్ముని రాట మటుల గాక, సామాన్యజనులసముద్ధరణము సకే ముఖ్యముగ నుపయోగపడుచున్నది. ఇయ్యది తాత్కాలికలాభము నొనగుటయ గాక, కాశ్యత లాభము నొనగజాలి యున్నది. ప్రస్తుతపాఠశాల లును, విద్యార్థి వసతి గృహములును, విదేశవస్తు ములకు నిలయములుగ నున్నది. దేశీయ వస్తు ధారణ కివి ప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. విదేశా చారములు రానురాను బలమగు చున్నవి. ఇట్టిస్థితి నుండి విద్యార్థులు బయల్పడి, కర్మకును ధరించి, దేశ భక్తిని జూపవలయు నని, ప్రభులంద్రుడు గావించిన ఎచ్చరిక చాల ముఖ్యమయినది. కాంగ్రెసుసభకు, కర్మకుప్రదర్శనము మూలాధార మని ఎంచవలయు ను. స్వరాజ్యసిద్ధికిని, ప్రజాభ్యుదయమునకును గూడ ఇయ్యది సాధనముగ నున్నది. కర్మకు ప్రదర్శనము నకు, వేనకువేలు ప్రజ లరుదెంచినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. లజపతిసగరము, జనాకీర్ణమై యుం డెను. తాత్కాలికప్రోత్సాహముతో నిది యంత రింపక, కర్మకుపీఠము ప్రజలు స్వీకరించి, దేశమాతృ దై న్య మును బోగొట్టుటకై పాటుబడునటుల, కర్మకుప్రదర్శనమును, ప్రభులంద్రుని సందేశమును తోడ్పడుగాక యని గోరెదము.

“ఎన్నికలకు సిద్ధపడుము”
బొగ్గు చట్టపు సందర్భమున, కామన్సునభలో లేబరు ప్రభుత్వమునకు గండ మెటులెటులో దప్పెను. వీరికి లిబరలు పక్షమువారు, కన్సర్వేటివులకన్న ను, ఎక్కుడుశత్రువు లగుట విచిత్రము. లాయడుజార్జిగా రేతరున నయినను, లేబరు ప్రభుత్వమును సాధించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. స్వల్పసంఖ్యాకు లగు లిబరలు పక్షమువారి యనుగ్రహముపై నాధార పడవలసిన దుర్గతినుండి త్వరలో దప్పించుకొనవలయు నని, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక ప్రభుత్వమును ఎచ్చ రించుచున్నది. ఎన్నికలకు సిద్ధపడి, సుఖ్యాబలమును సంపాదించవలయు నని, ఈ పత్రిక లేబరు ప్రభుత్వ మును కోరుచున్నది. దూర మాలోచించిన, నిట్టి హితవే సమంజసమని తోచుచున్నది. లేబరు ప్రభుత్వము పెక్కు విషయములలో విశాలహృదయము జూపుచున్నది. వీరి చర్యలు లాయడుజార్జి ప్రభృతులకు కంటకముగ నుండుట వింత గాదు. వీరిని మెప్పుచుటకై, ఎంతకాల మని లేబరు ప్రభుత్వము తనధర్మమును విడనాడగలదు? లిబరలు పక్ష దృక్పథ మెటులున్నను, లేబరు ప్రభుత్వ చర్యలకట్ల ప్రజ లభి కాభిమానము జూపుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. మరల ఎన్నికలు జరుగుచో, లేబరు పక్షము అధికసంఖ్యలతో విజయము బడయుటయగాక, లిబరలు పక్షమునకు ఇవ్వవచ్చు అల్పసంఖ్యలుగూడ పీఠింపక మానవు.

సంస్థానప్రజలు : కాంచుపేటలు సమావేశము
రాజోవు కాంచుపేటలు సమావేశమునందు సంస్థాన ప్రజలకు అర్హప్రాతినిధ్య మొనగవలయు నను కోర్కె, రానురాను బలమగుచున్నది. రాజ ప్రతినిధిగారి ప్రతికూలాభిప్రాయము, సంస్థానప్రజల ఆందోళనము నరికిట్టలేదు. సంస్థానప్రజాసమావేశ కార్యదర్శి, సంస్థానప్రజల కర్మప్రాతినిధ్యము గోర వలయునని, గాంధీమహాత్ముని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని కోరుచున్నారు. సంస్థానాధీశులు మాత్రము, బొత్తుగ మలుపడ దనుచున్నారు. బికెనరు మహారాజగారు, సంస్థానశాసనసభలో ముచ్చటించుచు, సంస్థానములకు సంస్థానాధీశులే నిజమగు ప్రతి నిధులుగాని, ప్రజలు గారనియు, రాజ్యాంగవిషయక ప్రశ్నలను చర్చించుటకు సంస్థానాధీశులకే యోగ్యత కల దనియు, నుడివీరి. స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యమును ప్రజలు ఎల్లెడల కోరుచున్న దినములలో, మహారాజగారి వాదమును అంగీకరించెడివారు అరుదుగ నుండురు. సంస్థానసమస్యనిర్ణయము తమకుగూడ గావలసినదే యని ప్రజలు గోరుట సహజము. సంస్థానప్రజల కోర్కెలను నేను నిరోధింపవలెననినను, చిరకాలము నిరోధించుటకు సాధ్యపడదు.

పాలెస్తీను స్థితి
పాలెస్తీను విషయమై బెల్జరు ప్రభువుగారు వెనుక సూచించిన ఏర్పాటువలననే, అరబ్బులలో తీవ్రమగు అసంతృప్తి గలిగెను. పాలెస్తీను పరిస్థితులను విచారించుట కొక సంఘము నియమింపబడెను గాని, బెల్జరు ఏర్పాటును గూర్చి ఈ సంఘము వారు విచారింప రని తెలియుటచే, ప్రజల కాశా భంగము కలుగకమానదు. బెల్జరుప్రభువుగారును, లాయడు జార్జిగారును, స్కెట్టు సేనానిగారును, ప్రధానవిషయమును విచారింప వీలు లేదని, టైము పత్రికలో ప్రచురించిరి. ఇటీవల గలిగిన అల్లరుల గూర్చి మాత్రమే, విచారణజరుగును. అయినను,

ప్రధానకారణమును విచారించుట, తాత్కాలిక చిహ్నములను గూర్చి మాత్రము విచారించుట, నిరుపయోగము. పాలెస్తీనును యూధభూమిగ గా విచుటకు, అరబ్బులు సమ్మతించరని, స్పష్టమయినది. వారిపై నింకను, ఇట్టి ఏర్పాటును జొచ్చుచుట, దూరదృష్టిగాని, వివేకముగాని కాజాలదు.

మహారాను రేవు
మహారాను పోర్టుట్రస్టువారి 1928-29 సంవత్సరపు నివేదిక ప్రకారము, నివేదనసంవత్సరము ఎనిమిదిప్రమాదములు జరిగెను. రెండుసార్లు. తుపాను భయము చెన్నపురిరేవును ఆవహించెను. ఈ రేవు నందు, నౌకలసంఖ్య కొలదిగ తగ్గినను, వాని బరువు అతిశయించెను. స్క్రీట్సు సెటిలుమెంటుతో, ప్రయాణికుల రాకపోకలును, వ్యాపారమును గూడ తగ్గిపోయెను. చెన్నపురి నుండి దూరప్రయాణములు తగ్గిపోయెను. సమీప స్థలములకు వెడలిస్త వారి సంఖ్య, 182400 నుండి 76247 కి తగ్గెను. దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతీయు లధికముగ నరుదెంచుటచే, రేవులో దిగినజనుల సంఖ్య యధిక మయ్యెను. పోర్టు రాబడి 276803 రూపాయల నుండి 286772 కి బెరిగెను. ఖర్చుగూడ 191942 రూపాయలనుండి 236401 రూపాయలకు బెరిగెను. పోర్టు ఘంతునందు 50371 రూపాయల నిలువ చేలేను. మొత్తముమీద పోర్టుట్రస్టువారికి లాభము చేకూరుచున్న దనుటకు సందియములేదు.

సివిలు కోర్టులు
సివిలు కోర్టుల 1923 సంవత్సరపు నివేదికము ప్రోత్సాహకరముగ గన్పట్టును. వ్యాజ్యముల పరిష్కారమునందును, అప్రీల్డ్ పరిష్కారమునందును గూడ కాలయాపన చాల జరుగుచున్నది. ఇందు వలన, కోర్టుల సంఖ్యను వృద్ధిజేయవలసి వచ్చుచున్నది. నబ్ కోర్టులలో సంవత్సరకాలపు పైవ్యాజ్యములసంఖ్య బలముగ నుండుట అసంతృప్తికర మని, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. ప్రత్యేకపుస్కాలు కాజా కోర్టులలో దాఖలయ్యే పై వ్యాజ్యముల సంఖ్య తగ్గినను, సివిలపరిష్కారము త్వరితముగ జరుగుట లేదు. మద్రాసునందలి సిటీ సివిలు కోర్టులోగూడ వ్యాజ్యములసంఖ్య తగ్గినను, పరిష్కారము విషయమున చాల ఆలస్యము జరుగుచున్నది. జిల్లా జడ్జిలు నబ్ కోర్టులను తనిఖీ చేయుటలో వెనుకీయుచున్నారని, హై కోర్టు న్యాయమూర్తు లభిప్రాయపడిరి. ఇకముం దీవిషయమై శ్రద్ధ నహింపబడవని, ప్రభుత్వమువారు రాశించుచున్నారు.

సుంకములవిరామము
పక్షమునందు ఆంధ్రదేశ జాతులు, సుంకములతో నికమీద బనిలేదని తెలుపుట సులభమే. వీరిది కడుపునిడిన బేరము. కాని వాణిజ్య పారిశ్రామిక విషయములలో వైశవావస్థయందన్న జాతులు, తమ పరిశ్రమలను సుంకములవ్యారాగా రక్షించుకొన వీలుండదు. ఆ స్త్రీలియా, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వములు, సుంకములవిరామసభలో పాల్గొనజాల మని, తేటపరచియుండెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అసలే పాల్గొనజాల రనుట ఇష్టము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ధైర్య మవలంబించి, తమ నిరాకరణమును దెలిపియుండుట సంతోష ప్రదము. హిందూదేశ వాణిజ్య, పరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచువరకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దీక్షాపథ్ధిని విడువజాలరు.

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘపు ఎన్నికలు

పంజాబు ప్రతినిధుల ఎన్నికలు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు త్రోసివేయుట

సన్మానసంఘపు అధ్యక్షులు కార్యదర్శి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వములు

అ. భా. కా. సంఘసభ్యులుగ నుండరు

లండన్, డిసెంబరు 21:— పంజాబునుండి అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు జరిగిన ఎన్నికలను అత్యవసరము అనుకుని, గయాపూరింగుగార్లు మరొకరికొందరు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను అప్పీలు పెట్టుకొనియుండిరి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నేటిదినియు చెందు గంటలకాలము అప్పీలును విచారించిరి. విచారణ ప్రారంభమగుటకు పూర్వము నెహ్రూగారు ఉభయపక్షములవారికి రాజీ మదర్శ యిచ్చిందిరి. అధిక సంఖ్యల పక్షమునకు ఛేదనవారు కొందరు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యత్వమును వదులుకొని ఆ స్థానములను అల్ప సంఖ్యకుల పక్షమువారి కొని ఈ తగాదాను పరిష్కరింపవలయునని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు హితమొసగిరి. కాని ఉభయపక్షములవారు ఈ సూచనను అంగీకరింపలేదు. పండిత నెహ్రూగారు విచారణనలిపి ఎన్నికలు సక్రమముగ జరిగినవని నిర్ణయ మొసగిరి. ఆ నిర్ణయము ననుసరించి కాంగ్రెసు సన్మానసంఘపు అధ్యక్షులు వాలంటీరు దళపుకమాండరు, సన్మాన సంఘపు కార్యదర్శి సన్మానసంఘమునందు కొంతమంది ప్రముఖులు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులుగా నుండకు. (శ్రీ పై.)

ఆప్తను వార్తలు

పిఠాచర్ల, డిసెంబరు 21:— అమనుల్లా సవతి అన్నదమ్మడగు సద్దారు హాచిబానుగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారి ద్వారా ఈ క్రింది ప్రకటన గావింపచున్నారు:— “ఆప్తని స్థానమును పరిపాలన మొనర్చుటకు వాద్యభానుగారికి సామర్థ్యము లేదని నేను చెప్పినట్లు కొన్ని వార్తాపత్రికలందు ప్రకటింపబడినది. ఇది కేవలము అసత్యము. నేను ఎన్నడు ఇట్టి అభిప్రాయమును ప్రకటించియుండలేదు. ఆప్తను దేశమును శాంతిని స్థాపించుటకు నాడదభానుగారికి సామర్థ్యమున్నదని నాకు తెలియును”

|| శ్రీ || పద్దారు అతి ఆహుతుబానుగారి భార్యయు, అమనుల్లాగారి సోదరియును మరాఠా భిక్ష రాజకుమారి ఇట లీహాయి తన సోదరునివద్ద ఉండలయునను ఉద్దేశమును మానుకొనినదనియు కిరీబాను రామచంద్రులతో రసత్వనిమాడ పన్ని యాకు చెప్పుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

భాగి ఆమెనుకూటలు భవనములు నాడదభానుగారికి ద్వారా ప్రతిగారి వరమొసంగి. ఈ భవనము సాకాశాగ్రంథమొసంగబడును.

విదేశభావలను నేర్చుకొనవలెను

హజరత్ మెర్ బజారుగారు ఒక పాఠశాల ప్రారంభ మహోత్సవము సమయము ఇట్లు చెప్పిరి:— “విదేశభావలను అర్థములు నేర్చుకొనకూడదని నేను చెప్పబడలేదు. విదేశీయుల మోసములను తెలుసుకొనుటకు విదేశభావలపరిజ్ఞానము అవసరము. పాశ్చాత్య దేశముల భావలను నేర్చుకొనవలయును. కొనివారి సాంప్రదాయముల ననుసరింపకూడదు. ఆప్తనులు తమ సాంప్రదాయములను మతవిశ్వాసమును వదులుకొనకూడదు.”

కాబూలులో మంచు అధికముగ కురియుచున్నది. పైని కులకు ఉడుపులను కట్టించుటకై నాడదభానుగారు లక్షరూపాయల గ్రాంటును మంజూరు చేసిరి.

బావానాకోగారు తనపరిపాలనమును అంగీకరింపనివారి చర్యిరాష్ట్రలను ఆక్రమించుకొనిరి. ఈ ఆస్తిని మరల ఎవరికి వారికి తిరిగి ఇవ్వకలయునని నాడదభానుగారు ఉత్తరపులొసగిరి. ప్రభుత్వమువారికి చెల్లింపవలసిన పన్నులన్నియు చెల్లించినవో ఆస్తి స్వాధీనము చేయబడును.

అల్పని స్థానమునకు వాద్యభానుగారు రాజాగ ఎన్నుకొని బిగినని విషయమును సోదరులు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచు ఆప్తను ప్రభుత్వమువారికిరేఖ వ్రాసిరిని ప్రభుత్వ ప్రతికయను ఇస్తాప్రతిక ప్రకటించుచున్నది. (అ. పై.)

విదేశవార్తలు

జే. ఆర్. క్యాంబెలుగారికి ప్యాస్పోర్టును నిరాకరించుట

(రూటరు)

లండన్, డిసెంబరు 22:— మొరటు ఖట్ర సేరములో మద్రాసు తరపున సహాయముచేయుటకు ఇండియాకు పోవుటకు క్యాంబెలుగారికి ఇండియా మంత్రి ప్యాస్పోర్టును నిరాకరించెను. ఆదిని ఇతడు అంగ్లేయ న్యాయవాదివెంట బోవుటకు ప్యాస్పోర్టు నీయ నంగీకరించిరి. ఇతడు భారత న్యాయవాది నే మద్రాసుల తరపున నియమించుటచే ప్యాస్పోర్టును నిరాకరించిరి. తనకేల ప్యాస్పోర్టును నిరాకరించినని క్యాంబెలుగారు రడుగగా తనపై విధించిన మరణము ఆరకు నెరవేర్చునవో ఇండియానుండి వెడలి పోవునట్లు కేయు కట్టికు నేస్త్రీ అడ్డినెన్న ఇతడు అమలులో లేక పోవుట చే ప్యాస్పోర్టును నిరాకరించుటకు కారణముని తెన్నుగారు జెప్పిరి. ఇట్టి వాదము కుయుక్తియని క్యాంబెలుగారు ఇండియా మంత్రితో చెలిపిరి.

పైన్యములో పైనికులను తిరుగుబడువలకు జేసిరిని సేరమును ఇతనిపై మోపిరి. ఆ సేరమును తీసివేయుటలో చాల హడావడి జరిగి ప్రపంచమంతటను తెలిసెను. మొదటి కార్మిక మంత్రివర్గమునకు పెద్ద కారణ మిదొకటి.

ఈజిప్టు ఎన్నికలు

232 స్థానములు

అంతయు నెమ్మదిగా జరిగెను

పోటీలేకనే 102 వాళ్లు పక్షమువారును ముగ్గురు స్వాతంత్ర్య పక్షమువారును ఎన్నుకొనబడిరి.

(రూటరు)

లండన్, డిసెంబరు 22:— ఎన్న ఈజిప్టులో ఎన్నికలు జరిగెను. పూర్వము జరిగిన ఎన్నికలతో పోల్చి జాచిన చాల నెమ్మదిగానే సాగెను. ఆప్తరు ఈజిప్టులో డెయూటు దగ్గర ఎన్నికల సందర్భమున దొమ్మిదిజరిగెను. ఇద్దరు హక్కులైనట్లు చెలియుచున్నది. ఇతరవోట్ల చిన్న జగడములు తలసిందెను.

ఎన్నిక ఫలితములు ఇంకను చెలియలేదు. కాని వాళ్లు పక్షమువారి విజయముతప్పదు. 232 స్థానములగుంపు. 102 వాళ్లు పక్షమువారును ముగ్గురు స్వాతంత్ర్యపక్షమువారును పోటీలేకనే ఎన్నుకొనబడిరి.

1924 నుండి ప్రతిఎన్నికలోను వాళ్లు పక్షమువారు గెలుపును బొందుచునే యున్నారు.

బొగ్గుగనుల చట్టము

లాయిడ్ బాడ్జిగారి సంరంభము

ప్రభుత్వమువారు లిబరల్స్ తో సంప్రత్తిచుట మానిరి

(రూటరు)

లండన్, డిసెంబరు 21:— ఈ సెలవులలో బొగ్గుగనుల చట్టముపై లాయిడ్ బాడ్జిగారు ధ్వజమెత్త నిశ్చయించిరిని చెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు లిబరల్స్ తో బొగ్గుగనుల చట్టమును గూర్చి సంప్రత్తిచుట మానినందులకు కార్మికపక్షము వారు సంస్పృహి జూతుచున్నారు.

లాయిడ్ బాడ్జిగారి ఆగ్రహమునకు సహింపబాలము. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఎన్నికలనుగాని ప్రజలు బహుశసః భాగ్య కులగ కార్మిక పక్షమువారి నే ఎన్నుకొనువలె జేయవలెననియు కార్మికపక్షమువారి నూతన సంవత్సర ఆదర్శ మేమన ఎన్నికలకు తమారుగనుండుదనియు డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక హెచ్చరించున్నది.

నాకాదళ నిర్ణయసభ

ప్రాంసు లేఖ

(రూటరు)

లండన్, డిసెంబరు 21:— ప్రెంచి ప్రభుత్వము తమ నాకాదళ నిర్ణయమును గూర్చి ఇట్లు చెలిపిరి:— నాకాదళము లను తగ్గించుట అసలు ఆయుధ విస్తృత సమస్యలో ఒకభాగము. సైనిక నాకా నైమానిక దళములు ఒకదానిమీద ఒకటి ఆధారపడినవని గుర్తించవలెను. ప్రాంసు అవసరమును బట్టి ఎన్ని టన్నులబరువుల నౌక లండన్ లెవో నిర్ణయించవలెను. ఆదేశము పరిస్థితులనుబట్టి నాకాదళ నిర్ణయమును గావించవలసి యుండును. అనగా దేశమున కుపద్రవము ఉన్నదా లేదా ఎవరినుండి ఏ ప్రక్కనుండి వచ్చునో ఆలోచించి దానికనుగుణ్యముగ నాకాదళ నిర్ణయమును దేశమునకు ప్రమాదము గాకుండ గావించవలెను.

నోటీసు

“వాల్తేరు గవర్న మెంటు మెంటల్ ఆసుపత్రికి 1930-31 సంవత్సరమునకు గాను, తర్జిములకు కావలసిన వస్తువులు, ఇతరవస్తువులు సప్లయచేయుటకు డూప్లికేటు టెండర్లు నీలువేసి 1930 సంవత్సరము జనవరి 31 వ తేదీ సోమవారం ఉదయం 12 ఘంటలవరకు వాల్తేరు గవర్న మెంటు మెంటల్ ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంటుగారియొద్ద దాఖలుచేసి కొనవచ్చును. విధరములు 1929 వ సంవత్సరం డిశంబరు 11 వ తేదీ విశాఖపట్టణముజిల్లా గజెటు చూచి కేరెసి కొనవచ్చును.

పి. ఆర్. వెంకటరామఅయ్యర్, మెంటల్ ఆసుపత్రి ఎమ్. బి. సి. యం, నూపరింటెండెంటు. వాల్తేరు, 21-12-29 మెంటల్ ఆసుపత్రి, వాల్తేరు.

80 సంవత్సరముల అనేక కాల యోగ్యతాపత్రములను సునర్మ పతకములను బొందిన పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

బీవామ్మతము

(8 జి ప్లెటరు)

వీర్యవృద్ధి, కండప్రస్థితి, జననత్వములకు వెల నీసా 18 రూ. 4-0.

ఆ యుక్తే దాక్షిణ్యము 0

151 గోవిందప్ప నాయునిగిది హస్తబాసు 287 మద్రాసు. ఆంధ్రదేశమునందు మోజింట్లు అందరికీ దొరుకును 1980 సంవత్సర క్యాలండరు ఇవారి.

మూత్ర వ్యాధులచే గలిగిన నరముల బలహీనతకు, మిక్కిలి గుణకరమైన, అద్భుత నివారిణి

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులచే గలిగిన నరముల హీనతచే నేను బాధపడుచుంటిని. అనేకవైద్యులద్ద చికిత్స చేసికొనియు, స్వల్పగుణముకూడ లేకపోయెను. శ్రీ వెంకటగిరి క్షురారాజుగారి శిష్యుడైన ప్రస్తుతము మద్రాసు, ఎన్నూరు నందు, లెవల్ క్రాసింగు ఎదుట నున్న “ప్రాప్తేక్షసు” భవనమునందున్న కృష్ణాపురనివాసి యగు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. అతిస్వల్పకాలమునందే అప్రగ 39 రోజులలోనే నాకు గలిగిన అద్భుతమైన గుణమునకు ఆశ్చర్యపడితిని. (8)

చెలికాని సూర్యారావు, మూరమండ జమీన్ దారు, శ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారి 12-5-1926. బావమఅది.

కామన్యసభలో బ్రా క్షేగారి తీర్మానముపై చర్చ

ఇండియామంత్రి యువస్వామి

(సంక్రమణము తరువాత)

లండను, డిసెం 19:—బాలిస్మితి (లీగ్ ఆఫ్ నేషన్స్) యిటీవల సమావేశమైనపుడు భారత ప్రతినిధులు భారతీయుని నా తీర్మానముక్రిందనే కన్వెన్షన్ ప్రభుత్వమువారిచే యాస మాజేతమునకు పంపబడిరి. ఇట్లు భారతీయుడే నాయకత్వము వహించుట కిదియే మొదటిసారి.

‘ఆచరణలో’ అంతస్తు!

బాలిస్మితికి భారతదేశమునుండి వెళ్ల రావలసినవర్గము లో పెక్కుమంది భారతీయులున్నచో జేసినాసమావేశముల లో ఇండియాకు పలుకుబడి చాల యెక్కువగా నుండును. మరియు నాచరణలో భారతజాతియంతయు హెచ్చును. కడవిన వారము అంతర్జాతీయ సముద్రయాన సమావేశముకంటే జరిగియుండెను. అసమావేశములో పాల్గొనిన దక్షిణాఫ్రికా, కెనడా దేశముల ప్రతినిధులవలెనే భారత ప్రతినిధులూడా ప్రత్యేక ఓటును గలిగియుండిరి. (అసగా ఇంగ్లాండు ప్రతినిధులతో కలిపి వేయడలేదు.) అధినివేశ ప్రతిపత్తిని గలిగియున్న దేశములకు సంబంధించిన కాసనములను చర్చించుట కిటీవల లండను నగరములో అతిముఖ్యమున సమావేశ మొకటి జరిగెను. ఇక్కడ నా భారత ప్రతినిధివర్గము కనడా, ద. ఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా మొదలగు అధినివేశ ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులకు సరిసమానులుగా స్వీయవ్యక్తిత్వము కలిగినవారలుగా మెలిగిరి.

ఇప్పుడు భారత ప్రతినిధులకు, పాగయోడలకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములే వర్తించును. కొద్దివారములలో విరుబలయ్యెను దేశముల నావికాదళ సమావేశము లండనులో జరుగనున్నది. తత్సమావేశములో ఇండియాకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముగలదు. బ్రిటీషు రాయబారులలో నే నొకడనునటు నిజమే కాని, హైందవరాయబారులను నేను నాయకత్వమును వహించుటలేదు. ఇండియాకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమున్నందువలన, ఆ దేశము తనయభిప్రాయములను తెలియజెప్పుట కవకాశముగలదు.

ఫెన్నరు బ్రాక్షేగారు:—ఆభారత ప్రతినిధులు, కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి సలహా ననుసరించి రాజప్రతినిధిచే నియమింపబడువారలే. ఈ ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటలో భారతాసనసభకు కొంతమట్టుకైనను అధికార మొసంగి, అందు మూలముగా భారతదేశమునకు ప్రస్తుతమున్న దానికంటె నే హెచ్చున ప్రాతినిధ్య మొసంగుటకు ఇండియామంత్రి ప్రయత్నింతురా?

జెడ్డువడ్డే డెన్ (ఇండియామంత్రి):—ఈ సూచనను నేను తప్పకుండా జ్ఞప్తియందుంచుకొనెదను. గౌరవనీయులగు నామిత్రు లీసూచనను గావించినందులకు నే నెంతయుకృతజ్ఞుడను.

అధినివేశ ప్రతిపత్తి చర్చిత

అసంగతి యట్లుండనిండు. నే నింతవరకు నుడివిన సం గతులు బోధించుచున్న నీతిని మరువజను. అనీతియెయ్యది? అధినివేశ ప్రతిపత్తి కాసనములవలన, స్వతంత్రపరిపాలన వస్తువు కాదు. చిరకాలమునుండి యాచరణలో పెట్టబడిన సాంప్రదాయములు, పూర్వాచారములు మొదలగు వానిమీదనే యీ అంతర్జాతీయ ఆధారపడియున్నది. అన్ని దోమియనుల చరిత్రయందును యీతత్వమే గనుపట్టుచున్నది. ఇండియాదేశమందును నిట్టి పరిణామమే త్వరితగతిని సంభవించుచున్నది. కావున, మాటలచే మాత్రముగాక క్రియచేగూడా ఇండియా అధినివేశ ప్రతిపత్తిని పొందుటనే బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ఆశించుచున్నారనుట స్పష్టమకరింప ప్రయత్నించితమని నుడువసాహసించుచున్నాను. ఇప్పటి ప్రభుత్వమేకాక, మునుపటి ప్రభుత్వములను నిట్లే ప్రయత్నించినవి.

ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పుగలిగినదా?

అని తరుచుగా ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. ఈ ప్రశ్నకు కొంతమట్టుకు యీవరకే యీయువస్వామియలో జవాబొసగితిని. సర్ కామ్యూలు హోరు గారు ను, తదితరులను నుడివినట్లుగా ఆచరణవిధానమునందు నిస్సందేహముగా మార్పుగలిగినది. సర్వప్రకార సమావేశమును మనస్సులో నుంచుకొనియే నేనిట్లు నుడువుచున్నాను. కాని, మరియొక దృక్పథమునుండి చూచినట్లయిన మార్పు కవలదదు. ఇండియా ప్రభుత్వకాసనమునకు సంబంధించినంత మట్టుకు నెట్టి మార్పును గలిగియుండలేదని ప్రతిపత్తి నాయకునికి వ్రాసిన ఉత్తరములో ప్రధానమంత్రి స్పష్టముగా తెలిపియుండెను. ఆ కాసనమింకను సమలులోనున్నది. పార్లమెంటు సభవారు తప్ప తదితరులెవ్వరును ఆ కాసనములో సంతర్కర్షిత మయియున్న రాజ్యాంగ విధానమును మార్చజాలరు.

నైమను నివేదిక

ఆచరణ విధానములో గొప్ప మార్పు నొకదానిని భారత ప్రజానాయకులు మరల కోరుచుండిరి. అమాత్య, సర్వప్రకార సమావేశము, కామ్యూలు హోరు గారు సమావేశముయొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి ఐక్యాచించినందులకు నే నెంతయో సంతసిం చితిని. అయిన చెప్పినదినిజము, ఈ సమావేశము అతిముఖ్యమైనది.

పరిపాలక వర్గము, ముఖ్యముగా నేటి పరిపాలక వర్గము. ఈ కామన్యసభ వారి నేవకులు కావున యీ సమావేశమును గురించిన వివరముల నన్నియు నుచితసమయమున విన్నవించు కొనెదము. నో కామ్యూలుగారు నాయందు దయగలిగి యీ తీర్మానమున సమావేశ వివరములను నుడుపుదనినన్ను బలవంత పెట్టమనినదివిరి. ఏ ర్వాట్లన్నియు ముగియక పోయినను, ఒకటిరెండు మాటలను యీ సమావేశమును గురించి చెప్పగలను. ఈ సమావేశమును సాధ్యమైనంత త్వరగా నేర్పాటు జేసెదము. రావలసిన భోగట్టాయొకను చాలనున్నది. పరిశీలనదగిన వియు పెక్కుసంగతులున్నవి. సర్ జాన్ నైమను గారి నివేదిక యొకటి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల వారియు నభిప్రాయములున్నవి. వీనినన్నిటిని పరిశీలించి, అన్ని సంగతులను నవగాహన మొనరించుకొనిన యనంతరమే సర్వప్రకార సమావేశము జరుగవలయును.

సమావేశములో నెవరు పాల్గొనెదరు?

ఈ సమావేశమును గురించిన యొకసంగతిని స్పష్టముగా చెప్పవలసి యున్నది. సర్ కామ్యూలుగారు వేసిన ప్రశ్నకు అది కొంతమట్టుకు జవాబు.

భారతీయుల రాజకీయాభిప్రాయములను యధార్థరీతిని నెరుంగుట కొరకై యీ సమావేశములో ఏయొక పక్షమువారికోగాక అన్ని పక్షములవారి కిని పరిపూర్ణముగ ప్రాతినిధ్య మొనగబడును. సమావేశ మేనియమములకు కట్టుబడియుండదు. ముందే ఏసంగతియును సిద్ధాంతీకరింపబడజాలదు. సర్వప్రకార సమావేశములో కాసన మేదియయినను పరిశీలన బడునా యని ప్రశ్న వేయబడెను. అట్టిదెన్నడును జరుగబోదు. చిత్తు ప్రతిపాదనలైనను దీసికొనిరాబడవు. అందరునూ సర్వస్వతంత్రులై సమావేశ మయ్యెదరు. పరిపాలక వర్గము వారెంత మాత్రము తమ సూచనల గొనిరా బ్రయత్నింపరు.

తమయభిప్రాయములను ఇష్టమువచ్చిన యధారములతో చెబుటకు అన్ని వర్గములవారికిని ఈ సమావేశములో స్వాతంత్ర్యముండును.

హోవడ్డ బ్యూరీగారు:—బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారిచేతను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారిచేతను సమావేశకాలము నాటికి పరిశీలనపడు నైమను నివేదిక ఏమగును? అనివేదికపైన నే చర్చ జరుగునా, లేక, ఇండియాసమస్య యంతయు తిరుగా ఓ, నా, మాటతో ప్రారంభింపబడునా?

ఇండియామంత్రి:—గౌరవనీయు డగు సభ్యులు తమపక్షపు నాయకునికి వేయవలసిన ప్రశ్నను నాకు వేయుచున్నారు! సర్వప్రకార సమావేశ మొనరింపవలసినపనిని రాజప్రతినిధి తమ ప్రకటన యందు స్పష్టముగా తెలిపి యున్నాడు. నైమను నివేదికయు సమావేశమువారికి లభించగలదు. అటులనే కేంద్రసంఘము (ఇండియా) వారి నివేదికయు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారి యభిప్రాయములను సమావేశమువారు రెండుగలరు. వీనినన్నిటిని విచారించి సమావేశమువారు తమ నిర్ణయముల గావించగలరు.

బ్రాక్షేగారు:—కార్మికసంఘమువారి నివేదికయో ఇండియామంత్రి ప్రతిపత్తి? అది యన్నియు చానికి లభించును.

హిందూమతమునకు సంశ్లేషిని గలిగింపవలయునని యీ సమావేశ ముద్దేశింపబడియుండలేదు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటలో మన కుచకరించునని హైందవుల యభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకే

యీ సమావేశ ముద్దేశింప బడినది. పార్లమెంటు సభ వారు కాసనమును గావించుటకుకూడ నిది యుచకరించును. ఈ సమావేశమునందు తమయభిప్రాయములను తెలిపి సహాయ మొనరింపుదని భారతీయులను కోరుచున్నాము.

తుదిపలుకు

ఇంకొక్కమాట! మార్గము కంటకభూయిష్ట మయియున్నది. అభిప్రాయభేదము లున్నవి; గంభీరముగ వ్యత్యాసములున్నవి. ఇక్కడకాదు! భారతదేశములో ఇవి మనకు విచారములే. మన మనుసరింపదలచు మార్గములలో నివి ప్రతిబంధకములు. వీనిని తప్పించుట మనకు సాధ్యముకానిపని. సర్వప్రకార సమావేశమునాటికి తమగృహాభిప్రాయములను భారతీయులు యాభుమా పెదరనియు అసమావేశమునకు భారతీయులతరపున నైకకంత్వముగ మాటలాడగల పెద్దమనుష్యులు రాగలరనియు నాయాశయము. ఈకఠిన సమస్యను ఈసభవారు పరిష్కరించుటకు వలయు సహాయము, మార్గ సర్వసమాను నైనదహరించినరీతి నే లభించగలవు. ఈ సమస్యకు సంబంధించినంతమట్టుకు సూతనకారంభమయినదనియే నుడువవచ్చును. అంగ్ల సామ్రాజ్య చరిత్రలో నత్యుత్కృష్టముగ ప్రకరణమును వ్రాయుటకు మనము ప్రయత్నించుచున్నాము. ఆ ప్రకరణము దేనినిగురించి? మానవులయందలి శ్రేయస్సు కొరకు ఇష్టాపూర్వకముగా అంగ్ల సామ్రాజ్యమునందు అత్యంత క్రమగల యుత్తమజాతి యొకటి భాగస్వామి గాచేరుటను గురించియే!.

విల్కిన్సన్ కన్య

ఇండియామంత్రి తమయువస్వామిమును ముగించిన పదవ సుపన్యసించుచు, భారతదేశమునందు సంఘసేవకు ప్రాశస్త్యముల మొసంగ వలయుననియు, ముఖ్యముగా పసిడిడ్డల మరణమును గురించియు, ప్రజాశోగ్యమును గురించియు జాగ్రత్త పడవలయుననియు నుడివెను. పదవ బ్రాక్షేగారి తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను. (రూటకు)

FOR LADY'S PLEASURE.
 SILK Banians, available in 3 sizes. Rs. 2-8-0.
 COTTON Banians, also for Ladies „ Re. 1-12-0
 SILK for Ladies Jackets, in attractive flower designs and colours. Each piece 3 cubits long Re. 1-12-0,
 SILK Handkerchiefs, may be used as mufflers also. Plain or with designs, any colours. Rs. 2-12-0.
BELSON & Co.,
 JACOB CIRCLE, BOMBAY

ఆయాసపడవద్దు

శూలనాప్తి తగ్గవోవును

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి వ్యాధిని ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి బీముక్తిపొంది స్వాస్థ్యము ననుభవించగలవు. ఇది చాల నమృతమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. సుంగులంగల్లన్నిటిలోను దీరెత్తును. ప్రపంచమున దంతెటును శూలనాప్తి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొడికడుగునకు బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెలునే దాని సుగుణమును పొందుచున్నాడు. స్త్రీపురుషుల ద్వారా నుంచుకొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించును.

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి వివరణ
CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,
 Des Moines, Iowa U. S. A.
 ప్రపంచమునందు చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతమైనది దివ్యోమధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును.

CHAMBERLAIN'S
 శూలనాప్తికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారణ.
 కడుపునొప్పి ప్రభుత్వనివారణ

వివరము కు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
డాక్టర్ హెచ్ వెంకటరావు, ఎల్.ఎమ్.అండ్.ఎస్.,
కొంకణిగూడ జనశ్రీ ఆస్పత్రియందు డెంబల్ సర్దుముగా
తుంజినాడు, నెం. 2501, చైనాబాదు
స్టార్ బాదు పోలీసుస్టేషనుకు ఎదుట, ముదాసు.

అంతరిక్షానము:-
 స్టోబ్ } మొనర్పు ఏ.పి. వైన్ అండు కో
 టిఫాను నెం. 222. } మేనేజింగు ఏజంటు
 ఫిరోబాహుర్, పంజాబ్.

మీకు ప్రతిస్పృహన ఆయాశ్చర్యమగమలు కానిదైన యెడల వెంటనే ఈక్రంది విలుసమనకు వ్రాయండి. కేరీర బాధ్యమునుగూర్చి, ఏల్లవాకావలసినను నూకు వ్రానేరను, ఐవగమను నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరిచయముచేసిన మీతో కృప్తినొచ్చును. కేలూను ఉచితము. 1
58 ఆర్థదోహయనశాల, ముక్కాల్ల (కృష్ణా)

స్వర్ణ భౌండాగారము, బరంపురం. (గంజాం)

అంజన యోగమూలమున జీవితమందలి ముఖ్య ఫలితములు మీ ఆర్థరుచేరిన వారములో పంపుదుము. మీజన్మనక్షత్రము లేక 9 అక్షరములు దాదాపు వయస్సుతో ఖచ్చితముగ 1-0-0 పంపి చినచో బడయగలరు. 1 నెల ఫలములకు 0-4-0 లు వి. గెనస్. డి.ఎ. కర్క. అంజనాధ్యక్షుని, శాకినాథ.

"మనం బంధువులను, మిత్రులను కలిగి ఉన్నాం. 200
 'కమలం' అనే యిదే పుస్తకం. పుస్తకం అనేది మన
 ఆ దేవునిగా నమ్మండి."

రాచుల్ నర్సరీ, కడిగూరి, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

క. కోదండరామం దేవుని మీదగా కొల్లపల్లి ప్రె
 సెస్ యిచ్చి పంపిస్తున్న కోదండరామ కలియబతును, కోద
 ండరామ వేదాకామీనుగా కున్నాడేమిద్ద మనసేపల్లి బం
 దునిల్లి కోదండను కలియబతును వైవాకమండే చొరంపుడివరకు
 ను కోదండను కేయింపవలసివచ్చి శ్రీ జిల్లాబోర్డువారిని కైకలా
 తాలూకాబోర్డువారి ద్వారా ఈ సభవారు కోరుచు
 వారు.

(స్వకీయవిలేజ్)

సమరక బంగారు ఆలంకారములు శ్రేష్ఠ
మైన రవ్వలు ముద్రపెట్టిన గలగిరి
మను. తేనియొ పూర్తి సామ్యు వాచ
నివ్వబడును. కృష్ణాగు ఊచితము.

8 సం० అంటుమమిడిచెట్టు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు
 7½. సిమ, స్వచ్ఛంద బాగా 8. పూలచెట్లు,
 24 దినుసులు నెట్ రు 2½, 12 దినుసులు 1½. "కామంతి
 పూలు" మదరాస్ 2½ 8 5 రు 1. కాట్టబాగు ఇతర.

Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

స్వామినాథశాస్త్రికృతము తెలుగులీకృతం తెలుగుగర్భములు శబ్దము
మొదలగు విషయపు స్తకముల సేర్పూ ఆనాథాధి. 3-0-0 తగ్గువరకు 1.
ఎన్. యన్. నగసింహం, బ్రయినింగ్ కాపీస్, రాజుమండి

1/3 అంపర్సన్.వీధి, బాజ్జీవద్ద మద్రాసు.

విరువాదుః (98)

పాప నిడుమోలు, పరిమళులు, కృష్ణాజిల్లా.

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

(తాడేపల్లి గూడెం తాలూకాలో)

"గ్రామ పునర్నిర్మాణము" అనుమాట కొంతకాలము నుండి మనదేశమున విశేషమున హ్యాప్టిని గాంచియున్నది. ఇందులో నిమిషముందు యాదేశమును సాధించుటకై అక్కడక్కడ కొన్ని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. రాజకీయములలో వేరేయకటలను సంబంధించినవారును, అధికారులును, ఆనధికారులును, హిందువులు, మహమ్మదీయులును ఈవిషయమున మాత్రము అభిప్రాయభేదము లేక వికమత్యముతో పనిచేసే సిద్ధపడియున్నారు. స్వరాజ్యమునకన్న ఈ పునర్నిర్మాణమే మనకు తరహాపాటునని తలంచువారుగూడ కొందరు కలరు. కాని, గ్రామపునర్నిర్మాణ మన నేమియో, దానిని కొరసాగించుట కెట్టికృషి చేయవలసియున్నదో, ఎట్టివా రాపనికి పూనుకొనవలయునో, మున్నగు విషయములగురించి నిర్భీతములగు అభిప్రాయములు గలవారిసంఖ్య చాల తక్కువ. సహకార సంఘముల స్థాపించుటయే గ్రామపునర్నిర్మాణ మని కొందరి మతము. మరికొందరు పంచాయితీల స్థాపించుటయే గ్రామపునర్నిర్మాణమని తలచుచున్నారు. విద్యను వ్యాపింపజేయుటయే పునర్నిర్మాణమని పలువురి అభిప్రాయము. ఇవన్నియు బాహ్య జీవనములమాత్రమే మార్పులు గలిగించునవి అనియు, గ్రామ స్థూలముక్క ఆంతరంగిక జీవితముందు మార్పులు గలిగినగాని, నిజమైన పునరుద్ధరణము జరగజాలదనియు కొంద రనుకొనుచున్నారు. పూర్వకాలపు సంప్రదాయములు కట్టుదిట్టములు నైతికధర్మములు శిథిలమగుటచేత మన గ్రామముల నిన్నయు దుస్థితి ననుభవించుచున్నవనియు, పురాణపతనము, భీజనలు, ఉత్సవములు లోనగువాటిని పునరుద్ధరణ చేయుటయే గ్రామ పునర్నిర్మాణ మని భావించు వారు కొందరు కలరు. భిన్నాభిప్రాయము లిన్ని యందుటచేత ఇప్పుడప్పుడు జరుగుచుండు పునర్నిర్మాణము నిజమైన పునర్నిర్మాణము కాదనియు, ఇందుకై ఖర్చుపెట్టబడు ప్రద్యుమనుచున్నదనియు కొంద రనుకొనుచున్నారు. ఇట్టి సురభిప్రాయముల తొలగించుట అత్యంతవశ్యము. అప్పుడు గాని ఈయంద్యుమనుపట్ల అందరికిని నిజమైన సానుభూతి కుదురజాలదు.

ఈ దురభిప్రాయమును తొలగింపగల గ్రంథము ఈమధ్య ను ప్రకటింపబడినది. "గ్రామ పునర్నిర్మాణపు తరగతుల ఉపన్యాసములు" అని దాని నామధేయము. ఈ యుపన్యాసములను తాడేపల్లి గూడెం తాలూకాలో వారి యాజమాన్యమున ఆంధ్రదేశముందలి పలువురు నాయకులు గతవేసవిని తాడేపల్లి గూడెములో నొసంగిరి. తాలూకాలో వారి పాఠశాలలో ప్రని చేయుచుండు ఉపాధ్యాయు లా తరగతులకు వచ్చియుండిరి. ముఖ్యముగ వారియుపయోగార్థమై ఈ ఉపన్యాసములు చేయబడినవి పుస్తకరూపముగ నవి ప్రకటింపబడుటచే ఈ యుపన్యాసములు అభిలాష గలవా రెల్లరు వాటియొక్క లాభమును పొంద గలిగి యున్నారు. ఇట్టి తరగతుల నేర్పరుపవలయుననియు, ఈ యుపన్యాసములను గ్రంథరూపముగ ప్రకటింపవలయుననియు తాలూకాలో వారికి నచ్చడెప్పి, ప్రకటనవిషయములో విశేషముగ శ్రద్ధ వహించిన శ్రీ యర శనివారపు సుబ్బారావుగారు పాఠకుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు.

ఈ గ్రంథములోని ఉపన్యాసములు పునరుద్ధరణమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను వివరించుచున్నవి. ఉపన్యాసముల నొసంగినవారు కేలము పుస్తకపాండిత్యము గలవారుగాక ఉద్ధరణమునకు సంబంధించినసంస్థలను నెలకొల్పి వాటిని ప్రియముగ ననుమోదించు అనుభవకారులై యున్నారు. కావుననే ఈ గ్రంథమునకు విశేషముగ ప్రాశస్త్యము లభింపనున్నది. దేశాభిమానులందరు దీనినివదిలి, ఇందులోని సత్యముల గ్రహించి, వాటిని ఆచరణముం దుచినయెడల మన గ్రామముల శ్రేయస్సు కడు శీఘ్రముగ వృద్ధియగును.

ఇట్టి యుపన్యాసముల నొక్క సంవత్సరముమాత్రమే పుచ్చించుటయు, ఒక ఉపాధ్యాయులనుమాత్రమే ఇచ్చించుటయు చాలదు. ఏటకు ఈ ప్రయత్నము జరగవలసియున్నది. తాలూకాలో వారి గ్రామములం దీవివయ్యే నిజమైన అభిమానముగల్గియున్నవలెనగుట ఇట్టితరగతులకు నెచ్చునట్లు చేసినయెడల వారుగోనుదును. కార్యనిర్వహణములో ఉపాధ్యాయులు కొంతవరకు తోడ్పడినను, తదితరుల సహాయముగూడ చాలవరకు అవశ్యకము. ఇట్టియుద్యమముందు నిజమైనవిశ్వాసము గలవారు గ్రామముందుండినయెడల ఉపాధ్యాయులకృషి నులభముగ సఫలము కాజాలను.

ఆంధ్రదేశముందలి తాలూకాలో వున్నట్టిలో ఈ విషయమై ముందంజ వేయగలిగినది తాడేపల్లి గూడెం తాలూకాలో! ఇందుకు కారణము దానికి ప్రెసిడెంటుల మ.రా.రా. శ్రీ కలికిండి గంగరాజుగారియొక్క ఉత్సాహపూరితముగ వ్యాఖ్యనై యే. ఈ సంవత్సరమునూడ వీరిట్టి తరగతులను ఏర్పాటు కావించి, ఆంధ్రదేశముందలి ప్రముఖులచే ఉపన్యాసముల నిర్వహింపబడునట్లు.

నల్లూరు. మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

TEXACO

మేలైన రకము

మోటారు చమురులు, గ్రీజులు, సారిక్రామిక చమురులు, జిన్నింగ్ చమురులు, తింజను చమురులు ప్రతివనికి ఉపయోగకరమైన లాభిదాయకము.

41, మూకర్ నల్లముత్తువీధి, మద్రాసు.

THE TEXAS COMPANY (INDIA) Ltd.,

Bombay, Madras, Etc.,

టి. ఆర్. శర్మ, విజయనగరం, ఉత్తరనర్కారులకు సోల్ ఏజెంట్లు.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

MADRAS & BOMBAY.

వనాశధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 35,000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాబినెట్ టెండు వెల రు. 3-4-0 లు. "భస్మవదీవిక" ఇందు సమస్తఖనిజములు కుడిచేసి భస్మములుచేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు గల కులం 1-3 రు 500 ల కిమ్మముగల భస్మముగూడ గలదు. క్యాబినెట్ టెండు వెల రు. 2-0-0 రె డ్డి సో ద ను లు, రాయవరము, గోదావరి.

వాసక వరబత్తు

79.1

దగ్గులకు, జిలుబుకు, సుప్రసిద్ధమైన నివారిణి

వాసక వరబత్తు మిక్కిలి కఫహరమైనది, రోగములచే గలుగు ఇబ్బతులను గుణమును గలిగించును.

దగ్గును తగ్గించి, స్వేచ్ఛా కఫమును త్రోసివేసి, రొమ్మునందు గలుగు బాధను తొలగించును. రొమ్ముపడికము న్యూమోనియా వ్యాధులకు ఇది ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చుచున్నది.

ఈ మాదిరిగానున్న అనుకరణములను చూచి మోసపోకుడు.

BENGAL CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS Ltd.,
15, COLLEGE SQUARE, CALCUTTA.

వీలర్డు మోటారు కారు బ్యాటరీలు

అన్ని విధములైన మోటారుకార్లకు అత్యంత ఉపయోగముగ విలర్డ్ వేటుటు బ్యాటరులను లేక మానుచు చేయచేయుట ఈ డ్రైవ్ విధములైన బ్యాటరీలు అన్ని వ్యాపారస్థులవద్ద దొలకును. లేక ఈ క్రింద కనుపరచిన కంపెనివారివద్ద నేరుగా తెచ్చించుకొనవచ్చును.

ది క్రాఫ్ట్స్ యింజనీరింగు కంపెనీ
(మద్రాసు) లిమిటెడ్.,

మావేజుల్లు:—బెన్లు అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

పోస్టుబాక్సు నెం. 205 ఫస్టులైనువీచ్, మద్రాసు.

నెల్లూరుజిల్లా జమీందారీ రయతుల సంఘము

పై సంఘ యాజమాన్యమున తే 18-12-29 దిన మా పూర్వపేటలో జరిగిన మహాసభయందు యాక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి.

1. వెంకటగిరి జమీందారీ రయతులు మామూరు పేటలో సమావేశమయి తమ జమీందారీలోని చెరువులు మొదలగు నీటి హక్కులను సమగ్రముగా కొన్ని తరములనుండియు మరమ్మత్తులను చేయక వెంకటగిరి జమీందార్లు కేవలం అశ్రద్ధతో పూర్వకుండు టనుగూర్చి తన దుశ్చింత, ఆశాభంగమును తెలియపర్చుచూ యీ పనులు చేయవలసినదిగా జమీందారులకు బుత్తిడి కలగ జేయ వలసినదని సర్కారువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

2. కొన్ని పందర్బములలో రెవెన్యూ వసతి కలుగజేయు టకు యస్తేట్టు ల్యాండు ఆక్టు సవరించు ప్రదేశ్యముతో శ్రీమాన్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మహాశయోగారు మదరాసు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టియున్న బిల్లును యీ సమావేశమువారు బలపరచుచూ, అట్టి బిల్లు జమీందారీ రయతుల జీవితమునకు అత్యవసరమని తెలుచుచూ గవర్నరు మెంటువారిని, కాన్సిలు సభ్యులను, అందులో ముఖ్యముగా నెల్లూరుజిల్లా రయతుల తరపున కాన్సిలులో నున్న సభ్యులను యీ బిల్లును బలపరచవలసినదని యీ సమావేశ మువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

సవరణ:—పైమాటలకు తర్వాత యాక్రింది చాక్యము చేర్చవలసినది. నెల్లూరుజిల్లా తరపున ప్రతినిధులుగా వుండు వారిలో యెవరుగాని యీ బిల్లును బలపరచ జాలనప్పుడు వారు ఆస్థానమునకు రాజీనామామిచ్చి ఆస్థానమునకు మరియొక ప్రతినిధిని పంపుటకు ప్రజలకు అనకాళము యివ్వవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నారు.

తీర్మానము సవరింపబడిన ప్రకారము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడినది.

3. సర్కారువారు యస్తేట్టు ల్యాండు ఆక్టు సవరణ బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదమని వాగ్దత్తముచేసియుండియు యింత కాలమువరకు అవనినే తలపెట్టుకొనకుండుటను గూర్చి తమ విచారమును తెలుపుచూ అవిషయమై తృప్తికరమయిన బిల్లు నొకదానిని త్వరలో ప్రవేశపెట్ట వలసినదిగా కాన్సిలులోని ప్రతినిధులను యీ సమావేశవార్లు కోరుచున్నారు.

4 యింపార్టబిల్ యస్తేట్టు ఆక్టు షెడ్యూలులో ప్రతి సంవత్సరము క్రొత్తజమీందారీలను చేర్చుచుండు పద్ధతినిగూర్చి తమ భయమును, ఆశాభంగమును తెలియపర్చుచూ ఆ చట్టమును సాధ్యమయినంత త్వరలో త్రొసివేయ వలసినదిగా సర్కారు వారిని ప్రార్థించు చున్నారు.

(ఒక విలేఖరి.)

హిమాలయ టిబెట్ నేపాల్ ప్రాంతమున దొరకు వస్తువులు

కస్తూరి:—సిసలైన మంచి కస్తూరి. కులం 1-కి రు. 85/-

కొలాబత్ నెం. 1:—కస్తూరినది. నూర్యగల్గిల్లో అయుక్త్యద మూలికల ద్వారా తగ్గిచేయ బడినది కులం 1-కి రు. 4/-

కొలాబత్ నెం. 2:—సాధారణముగా బజారులో దొరకు సరకు ఘంచీది. కులం 1-కి రు. 0/8/-

పాస్తేజి, ప్యాకింగ్ ప్రత్యేకం. ఉత్తర ప్రదేశ్ తరము లు ఇంగ్లీషు, హిందీతో వ్రాయవలెను.

May be had of:—

PREMLAL SHAH GANGOLA,
Almora (Himalaya) U. P

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబంధును కట్టుటలో చేరువొంది, స్త్రీపురుషులకు వీర్యశక్తియిచ్చును. కలిగించుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0

చందనాదివటి నేట్లు 4-0-0

సెగవ్యాధులకు దివ్యవధం. ఇచ్చాపర్వముచాలును. ఆమోఘం రత్న పురుషలేహ్యము శేరు డబ్బీ 3-0-0

వీర్యవృద్ధికి పేరుపడిన ఔషధము.

17-3 త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల, మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపాళ్ళు, గోదావరిజిల్లా.

మోక్షగుండరామాయణము

యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తోహారాలు లన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు, స్త్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. రు 2-8-0. 208

అష్టాదశపురాణసారము

పదు నెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ నుత్తరశైలిని వచనములో కథలవలె వండిత, పామర, స్త్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-కి రు 1-0-0 నాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రు 4-8-0. 143-3 ఈదర వెంకయ్యపంతులు ప్రొప్రైటరు రామా అండు కో, ఏలూరు.

ఇ. మె రుక్ (జర్తనీ)

మ క ర ధ్వ జ ము (బంగారముతో చేసినది)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణములుండవు”

తులము గొట్టము రు 2.

న శాస్త్రము.

137-1

ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు: పోస్టుబాక్సు 10852

ఇండో-జర్మను డ్రగ్గు స్టోర్సు, కలకత్తా.

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

కేవల ఔషధములు భస్మములు లేహములు చూర్ణములు మొదలగునవన్నియు కఠినమోహనఫార్మసీకింద నుపసద్ధి. ఈ వైద్య వన తయారుచేయుచుబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము.

ప్రెసిడెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి బి.వి. బియర్. కె. దశరథరామయ్య బి.వి. బియర్. డి. వెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ వకీలు.

గట్టి చాయరంగునూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తోగర్మమరుచాయ నూలురకమున్న నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయును. 132

యల్. కే. మీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జపులివ్యాపారం, మహల్ బీధి, మధుర.

ఆశ్చర్యములేదు - భ్రాంతిలేదు - ఒక నిజమైన కానుక

6 బుడ్లు “మోహన బిలాస్” తలనూనె ను రు 6 లకి కొనుపట్టివారికి గాలుసుతో పక్క 2 నిజమైన తేలు గడియారమును 162 ఫిలువగల పాపాసులతో ఇనాముగా పంపబడును.

మోహన బిలాస్ తలనూనె

రకముగల చేరనవాటిలో అగ్రస్థాన వలంకరించుచున్నది. సువాసనయందు అద్వితీయమైనది. ఒకసారి వాడిన దీని మనోహరమైన సువాసన 24 X oil వరకుండును. తలకు చల్లు గానుంచి, వెండ్రుకలు బాగుగా పెరుగుటకు తోడ్పడును. వెండ్రుకలకు రంగును గలిగించుటమాత్రమేగాక, ఇంద్రబాలమువలె అద్భుతముగా పనిచేయును.

ఒక బుడ్డి ధర రు 1-0-0 మాత్రమే ఒకేసారి 6 బుడ్లును కొనువారికి ఈ దిగువ తెలుపబడిన బహుమతు లివ్వబడును:—
“ఒక జత సులోచనములు, పిస్టల్, టూయిలెట్ సబ్బు, ఒక బుడ్డి అత్తరు, శేబునందిముడు దీపము, ఒక తుమలపాము పెట్టె, ఒక బత్తెమలపెట్టె, అద్దము, దువ్వెన, గప్పి రేజరు, చేతిబల్లెనులు, చీట్లు, ఫాన్ టెన్కలము, కత్తి, చేతిముఠా, కత్తెర, వేలి ఉంగరం, ఒక మంచి రైల్వే టెన్కలము ఒక గాలుసుతో, ఇవన్నియుగాక 144 నీటి బొమ్మలు మొత్తము 162 బహుమతులు రు 6 లకు మాత్రమే.

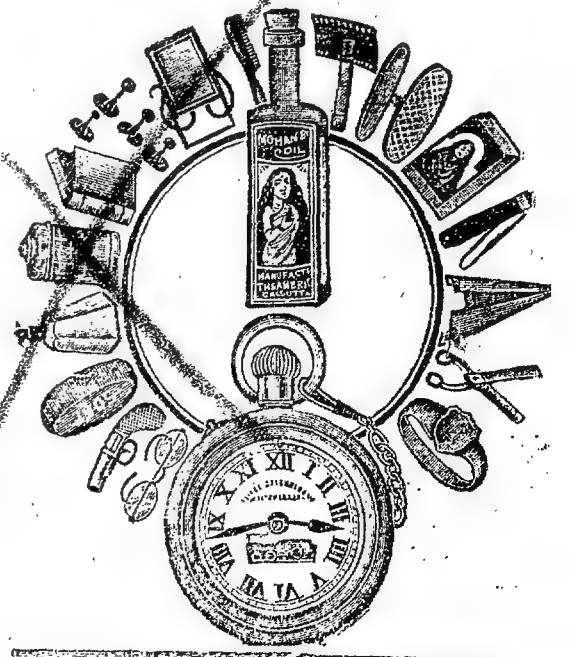
గడియారమువకు 5 సం॥ రమణులు పూచీ యియ్యబడును.

ప్యాకింగు, తపాతో: ఖర్చు ప్రత్యేకము

206

పూర్తివిలాసము ఆంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను.

AMERICAN COMMERCIAL CHEAP STORES., (Dept. 16
Post Box No. 561, G. P. O. CALCUTTA.

నెల్లూరుజిల్లా జమీందారీ రయతుల కాన్ఫరెన్సు

ఆహ్వానసంఘ సమావేశము

నూనూరు పేట 18-12-29

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రయతుల కాన్ఫరెన్సు జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు శ్రీయుత బత్తిన పెరునాళ్ల నాయుడుగారి యాజమాన్యము క్రింద యాకోజు నూనూరు పేటలో సమావేశమయి యాక్రింది తీర్మానములను గావించిరి.

1 జిల్లా కాన్ఫరెన్సును అధ్యక్షులుగా నుండుటకు యాక్రిందివారిలో నొకరిని కోరవలసినదిగా ఆహ్వాన సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

1. దివాన్ బహదూరు మోచల్ల రామచంద్రరావుపంతులవారు.

2. భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు. సి. వి. ఇ.

3. దివాన్ బహదూరు బి. మునిస్వామినాయుడుగారు.

4. అ. కాశ్యపరావుగారు.

2 ఆహ్వానసంఘమునకు అధ్యక్షులుగా మ. రా. రా.

శ్రీ తొండమనాటి పోలయ్యనాయుడుగారిని యొప్పుకోవలసినట్లుగా తీర్మానించడమయినది.

2. (1) ఆహ్వానసంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులుగా శ్రీయుతులు (1) దొడ్ల రామిరెడ్డిగారు, (2) కాటూరు వెంకటనరసప్పనాయుడుగారు యొప్పుకోవలసినట్లు తీర్మానించడమయినది.

ఆహ్వానసంఘమునకు కోశాధిపతిగా శ్రీయుత దొడ్ల రామిరెడ్డిగారిని యొప్పుకోవలసినట్లు తీర్మానించడమయినది.

ఆహ్వానసంఘమునకు యాక్రిందివారలను కార్యదర్శులుగా యొప్పుకోవలసినట్లు, అవసరమైనప్పుడు యితరులను మరి కొందరిని కూడా చేర్చుకొనుటకు కమిటీవారికి అధికారము వుండుటనున్నట్లు తీర్మానించడమయినది.

1. శ్రీయుత వాణికా పిచ్చిరెడ్డి యం. ఏ. బి. ఎల్. గారు.

2. ,, బద్దెపూడి వెంకటనారాయణరెడ్డిగారు,

3. ,, దువ్వూరు రామకృష్ణరెడ్డిగారు,

4. ,, లింగారెడ్డి రామకృష్ణరెడ్డిగారు,

5. ,, పొట్టపల్లి గురప్పనాయుడుగారు

6. ,, నల్లారెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు,

7. ,, వేదాటి మునుస్వామి రెడ్డిగారు.

ఈ రయతుకాన్ఫరెన్సును జిల్లా రాజకీయమహాసభతో కూడా 1930 సం॥ మార్చి నెలలో నెల్లూరులో జరుపునట్లు తీర్మానించడమయినది.

రయతుల కాన్ఫరెన్సును ప్రతినిధిత్వము 0-4-0 లుగా వుండవలసినట్లు తీర్మానించడమయినది. (ఆహ్వాన సంఘ సభ్యులు యీరునుము చెల్లించనక్కరలేదు).

కాన్ఫరెన్సు జరుగు లేది ఆహ్వానసంఘమువారు నిర్ణయించవలసినట్లు తీర్మానించడమయినది. (ఒకవిలేఖరి)

బెజవాడ

(న్యకీయవిలేఖరి)

గొప్ప సంగీతనాథ

బెజవాడ, డిసెంబరు 20—ఈవారమున ఈ పట్టణమున

సుప్రసిద్ధ గానవిద్వాంసు లగు శ్రీయుత పారుపల్లి రాజు కృష్ణయ్యగారి పాటకచ్చేరియందు పుదుకోటపద్మాంబు లాక్ష ప్రఖ్యాతిగాంచిన శ్రీయుత దక్షిణామూర్తిపిళ్లగారిమృదంగ వాద్యము జరిగెను. పాటకచ్చేరి ఒక జాము జరిగెను. పక్షి సంగీతవిద్వాంసులచే నలంకరింపబడెను. ఆ సమయమున రాజు కృష్ణయ్యగారు చూపిన అపూర్వ తాళప్రపూరప్రాగల్భిత్వము దక్షిణామూర్తి పిళ్లగారు ప్రదర్శించిన నిటపడువాద్యనైపుణ్యములు సమయగ మేళగించ, సభ్యులకు మిక్కిలి ఆనందమును చేకూర్చెను. ఇకను ముందు ఆంధ్రదేశమున జరుగు పాటకచ్చేరిలయందు రామకృష్ణయ్యగారిని, దక్షిణామూర్తిపిళ్లగారిని ఆహ్వానించుచో మిగుల సంతోషపడాయురముగ నుండ గలదని సభ్యులెల్లరు తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించిరి. ఇట్టి యాకాశము తటాచుగ ఆంధ్రదేశమున కలుగు గాక యని ఎల్లఱకు కోరిరి.

సువాసన గల బహుమతులు

"4711" యుడికొలోన్ యొక్క సువాసన. కనుపడనిదియై, తాపమును పోగొట్టగలచై యున్నది. శ్రయాణముచేసినతరువాతను, వాత్యానందము జననము, ర్థనములందును "4711" తప్పక యుండి తీరవలయును. దీనిని కొద్దిగ చేతిపైపై చల్లి కణితోపైను నుదుటిపైన అద్దుచుండినయెడల నూతన బలమునిచ్చును. "4711" ను కొద్దిగ సాసరునందుంచి కాచినయెడల మంచి సువాసన యివ్వగలదు.

"4711" యుడికొలోన్ గాని లేక దానితో సమానమైన సువాసన గలిగిన దానిని దొర్చుకొనుట యాత్మము. దానియందునుగూడ "4711" నుగంధ ద్రవ్యములుండ మరియొకదానికై మూడుట సమంజసముగ గనుబడదు.

వీనియొక్క ప్రత్యేక ప్రభువు కనుగొనుటకు "4711" నీలవర్ణ బంగారు బోతలయందునుండును.

4711

Genuine Eau de Cologne

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ డిసెంబరు నెల 23-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు			
పియ్యముబస్తాలు			
మమమ తెకాలిది	,, ప 45 కలది	12 8 0	18 4 0
నెల్లూరిది	,, డిల్ 42	13 8 0	14 0 0
ఢిల్లీ	,, డిల్ 46	16 0 0	17 0 0
రానులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
పచ్చలు	,,	19 0 0	20 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0	17 0 0
కెనగలు	,, డిల్	17 0 0	19 0 0
కెనలు	,, డిల్	14 0 0	16 0 0
మినుములు	,, డిల్	17 8 0	18 0 0
ఉలవలు	,, ర 195	8 8 0	9 0 0
3. మానెవస్తువులు			
పచ్చలమానె కా 1-కి	,,	110 0 0	118 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14 8 0	19 0 0
కేర నెనగపప్పు కా 1-కి	,,	41 0 0	48-0-0
కేర నెనగమానె గానుగ కా 1-కి ర 100 మినుకమానె 81			
అయ్యదము కా 1-కి		101 0 0	104 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు కా 1-కి		108 0 0	110 0 0
కూరపసుపు ,,		60 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-కి		105 0 0	122 0 0
పనియలు ,, కా 1-కి		28 0 0	88 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు వీలినంగా ముసుగు 1-కి ర 40 45			
కెల్లము కా 1-కి		28 0 0	49 0 0
అన్నాచక్కెర బస్తా 1-కి	,,	24 12 0	24 14 0
చింతపండు కా 1-కి	,,	28 0 0	88 0 0
5. ఇనుము			
కట్టారకం కా 1-కి	,,	80 0 0	81 0 0
మురం	,,	26 0 0	81 0 0
రవుండు	,,	28 0 0	81 0 0
6. నూలు			
నెం 20 డెన్ని నెంబాయాతె	ర	7 12 0	
నెం 8 ,, కటారి	,,	4 9 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 10 0	
నెం 40 కామ్యురు 10 బా	,,	10 6 0	
నెం 20 ఢిల్లీ రెల్లెడి	,,	7 5 0	
నెం 40 రాడి	,,	9 8 0	
నెం 4 డెన్ని నునీడు	,,	4 8 0	
44 నాందో	,,	5 8 0	
7. లోహములు			
నెం 100 కులు 1-కి	ర	52 4 0	56-4-0
బంగారు కులు 1-కి	,,	21 18 0	22 0 0
పరమ 1-కి			18 7 0
ఇత్తడి కా 1-కి	,,	240 0 0	242-0-0
రాగి కా 1-కి	,,	824-0-0	826-0-0
8. రంగులు			
అతిమెలు స్వీట్లబూండు అతిజగయిక్ నింబాయాదు			
నిమా 1-కి, గ్లెం 200 కి ర 47 0			
,, నిలిరంగ 1 రంగు		1 10 0	
,, 14 రంగులు		1 10 0	
,, 28 రంగులు		1 7 0	
,, 56 రంగులు		1 8 0	
,, 1 అందరి		1 8 0	
పచ్చలు పొద్దుపూస తో అనగా (బర్నికెడు)		8 4	
కాలి 3 2		1 4 0	
కడు		1 2 0	

శ్రీ సనాతన విద్యాలయ ప్రథమ పాఠశాల పరీక్ష వార్త-రాజమండ్రి

రాజమండ్రి ప్రభుత్వ పాఠశాల శ్రీ సనాతన విద్యాలయము యొక్క ప్రథమ పరీక్ష ఫలితము 19-12-29 వలె తాత్కాలికముగా ప్రకటించి, శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీవాసుని వాకేత్యరావు పంతులుగారి యధ్యక్షత్వమున మిక్కిలి జయప్రసముగ జరిగి వది. ఉదయమున అధ్యక్షులగు శ్రీ దేశోద్ధారక వాకేత్యరావు పంతులుగారు మెయిలునుండి దిగుబడిన విద్యాలయపు విద్యార్థినులచేతను ఉపాధ్యాయులచేతను విద్యాలయ పాపకు రాలగు శ్రీ దేశోద్ధారక గుప్తాచార్య గుప్తాచార్యులు మొదలగువారి చేత ప్రేమనందు ఎదుర్కొనబడి కర్పూర పుష్పమాలాధారం కృపలై మంగళవాద్యములతో యుత్సవపూర్వముగ విద్యాలయ భవనమునకు తీసికొని రాబడిరి. ప్రేమనందున, కొంతమారులను ఎవైనతరువాతి రోడ్డుమీదను ఫోటో తీయబడినవి. శ్రీ అధ్యక్షులు విద్యాలయ భవనమున ప్రవేశించుటతోడనే బాలికలచే పుష్పమాలాలంకృతులై, మృదుగానముతో నుంగళిహారము లివ్వబడి సుఖానీనులైరి తరువాత కొంతమంది మిత్రులతో వివాహ సంస్కార విషయమునను, నాటకకళావిషయమునను కొంత సంభాషణ జరిగెను.

పాఠశాలము సరిగా మూడున్నరగంటలకు అలంకరించబడిన విద్యాలయ భవనమున సభాప్రారంభమయ్యెను. పుర ప్రముఖులును ఇతర గ్రామములు నగు శ్రీ పురము మహాళయం లనేకులు దయచేసిరి. ఇందు ముఖ్యులు శ్రీ వ్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు, వీరభుంట్ల లక్ష్మీనరసింహ మూర్తిగారు, పెద్దాడ సుందరవెంకటాచార్యులు, దాక్ష గ. పాలకోడెటి గురుమూర్తిగారు, యా నూర్యప్రకాశరావుగారు, కాశీవాడ పురవాసులు దం॥ వేదాంతం కృష్ణయ్యగారు, కవిసారథ్యభూమి శ్రీ పాద కృష్ణ మూర్తి కాస్తూరిగారు, మొదలగు పురములకు పురము శ్రీమతి బత్తుల కామక్షమ్మగారు వేదాంతం కనలమ్మగారు పెద్దాడ సుబ్బయ్యగారు చల్ల పల్లి సీతమ్మగారు మొదలగు శ్రీరత్నము లున్ను సభ సలంకరించిరి.

ప్రథమమున విద్యాలయపు బాలికలచే గానముకముగ భగవత్పూర్ణ చేయబడినది. అంతరము అధ్యక్షులు సభ్యుల కరతాళధ్వనలతో యధ్యక్షులకు మలంకరించిరి. తదుపరి విద్యాలయ కార్యదర్శిచే విద్యాలయపు కార్యచివరక చెబుచున్నది. అంత సభ్యులు శ్రీ దేశోద్ధారకులు తమ ప్రారంభోపన్యాసము నిట్లుప్రసంగించిరి. "పూర్వకాలమున మనదేశములో విద్య యాధ్యాత్మికముతో సంబంధించి మంచి యుత్పత్తినిగలిగి నుండి యుండినదియై, అట్టివిద్య ప్రభుత్వకాలమున పాఠ్యాధ్యాత్మికసంబంధము పోయి మిక్కిలి క్షీణించి పచ్చినదియై, ఇప్పటి ప్రభుత్వపువిద్య నిష్ప్రయోజనమై నాకరియి చేయుటకు మాత్రమే యుపయోగించుచున్నదియై, ఇతర దేశములలో నూటికి ఎనిమిది లోంభి మాటికినూరుగుండి ప్రభుత్వసహాయము న విద్య సభ్యులనుచునుండగా మనదేశములో పురుషులు నూటికి పదునరు శ్రీమతి నూటికి ఒకగునమాత్రమే విద్య సభ్యులనుచున్నారనియు అందులను కాశీ మంత్రి ఏమియు సహాయము లేక క్షీణించుచున్నదియై ఇట్టిస్థితిలో దేశబాంధవి శ్రీ దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు మనారు రెండుసంవత్సరములనుండి అనేకవిద్య ప్రయోగాలతో శ్రీ సనాతన విద్యాలయమును స్థాపించి స్థిరధార మేమియు లేకపోయినను కేవలము ప్రజల బరాలములు నింబాయెక్క సహాయముచేతనే అతికష్టముతో జరుపుచున్నదియై, విద్యాలయమునకు ఆశ్రయపుభిక్షులతో కలిసి అన్నిభిక్షులను మనారు నెలకు ఆరువందల రూపాయలు భర్తరుమన్నదియై ఇట్టి సంస్థ నిర్మమైన ప్రజావిహేతుము లేనిదే నడచుటకు మిక్కిలి కష్టము. కావుననే రాజమండ్రి నర పుర ప్రముఖులు ఒక సంఘముగా నేర్పడి సక్రమపద్ధతిలతో సరియైన విద్యార్థి ప్రణాళిక చేర్పరచి తనివెంత ప్రాప్తి సహాయము కలుగజేసి దీనిని జరుపుటను శ్రీ విద్యుత్తగిన ప్రోత్సాహ మొనర్చుటను కోరుచున్నాననియు నిపులముగా వివరించిరి.

శ్రీ వ్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు ఈ సంస్థవిషయమై మాట్లాడుచు, ఏ విద్యయైనను ప్రభుత్వసహాయము లేనిదే జరుగుట దుర్లభమనియు కొని స్వాతంత్ర్యముగూడ సంక్షయనియు నుడిచి క్రింద నునూరించిన కార్యనిర్వాహక సంఘములో తామునుడుటకు వీలుకేదనియు నుడిచిరి. తరువాత దాక్ష గురుమూర్తిగారు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిగారు చల్లపల్లి పెద్దాడగారున్న కార్యనిర్వాహక సంఘాభివృద్ధినిగూర్చి మచ్చిటిందిరి. సుమారు రెండు గంటలకు అధ్యక్షులకు దొంగరపనియించుట తనసానే శ్రీ ఆరవ అదినారాయణమూర్తిగారి చేర్పరచి రు 500/- విద్యాలయమునకు విరాళముగా వాడ్దానముచేసి సభలో రు 100 ల వసంగి సభకు పీడిరి.

అనంతరము బాలికలచే సంస్కృతము, హిందీ, ఆంధ్ర భాషలలో క్రమముగా ప్రభోధపరచడము మేవాడపల్లి ప్రసాద్ బాలురు మిక్కిలి రమ్యముగా ప్రదర్శింపబడినది. సభ్యులెల్లరును బాలికల ధైర్య వైర్య వాగ్ధోరణి నైపుణ్యముల కచ్చెగానదిరి. అదిపరి శ్రీ మహారాజ్ యూన్సి లక్ష్మీబాయి వాక్త్రవ దరించిన గాడిచెల్ల శేషబామయ్యయను పదేండ్ల బాలికకు బంగారు పతకమును అధ్యక్షులు విద్యాలయంతరపున వసంగిరి. అనంతరము సభ ముగించబడినది.

సభతో నీక్రింది తీర్మానములు జరిగెను

1. ఈ శ్రీ సనాతన విద్యాలయమును యంతరంగా తన యొక్క చేతిమీద విశేషకాయకాన్తములకు లోనై జయప్రసముగ విద్యాలయమును నిర్వహించుచున్న దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారిని ఈ సభనారు ఎంతయూ ఆభినందించుచున్నారు.
2. ఈ శ్రీ సనాతన విద్యాలయమునకు సమస్తవిషయములందు యాజమాన్యము వహించి సక్రమమైన విధానములనేర్పాటుచేసికొని విద్యాలయము జయప్రసముగా నిర్వహించుటకుగాను యా క్రిందివారు కార్యనిర్వాహక సంఘముగా నుండుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

1. వీరభుంట్ల లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు
2. కంచుమర్తి రామచంద్రరావుగారు
3. పాలకోడెటి గురుమూర్తిగారు
4. వ్యాపతి సుబ్బారావుపంతులుగారు
5. పెద్దాడ సభ్యవారాయణగారు
6. శివరాజు రామారావుగారు
7. ఆరవ అదినారాయణమూర్తిగారు
8. కె. యల్. నరసింహారావుగారు
9. కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడుగారు
10. మల్లే సుబ్బారావుగారు
11. దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు
12. అప్పల సుబ్బారావుగారు
13. అనెం మల్లయ్యగారు

పై సంఘమునందు శ్రీయుత వీరభుంట్ల లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు అధ్యక్షులుగను దాక్ష గ. యల్. నరసింహారావుగారు దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు కార్యదర్శులుగను ఉండుటకు ఈ సభనారు తీర్మానించుచున్నారు. అనంతరమైన ఇతరులను చేర్చుకొనుటకు ఈ సంఘమున కధికార మియ్యబడినది.

3. ఈ సైసంఘము కార్యదర్శులచే వెంటనే సమావేశ పరుపబడి బాలికాభ్యుదయమున కనుసాధముగ విద్యాలయమును నిర్వహించుటకుగిన నియమావళిని విద్యార్థిమయిక ప్రణాళికను నిర్ణయింపవలసినదని యా సభనారు కోరుచున్నారు.

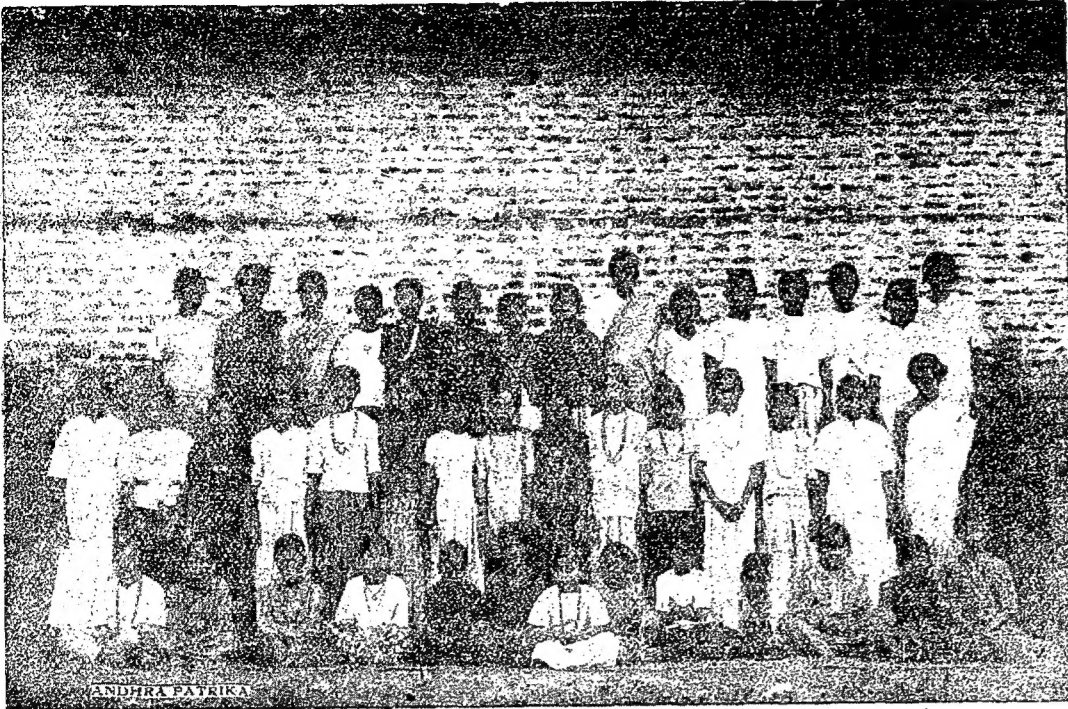
కో. గోవిందరాజాచార్యులు

బసవపు రాణము

కాలికో వైండు ధర 1-కి రు. 2-8-0,
గంధక ర్త: పాల్కురికి సోమనాథకవి.
పరిష్కర్త: బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.
పెండ్లెండవ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత ప్రతిపాదకముగు ద్వైపద కావ్యము. ఇందు శైవమతోద్ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్సూర్యులు, తత్ప్రము, కాలీనులునగు శివభక్తులయు చరిత్రములను వరసముగను, వాతకులు మనసుకరగి తన్నయు లగునట్లు గను కవి పర్ణించినాడు. గంధమున మధురమధురములగు బానుదెనుగునలుగుల బాలువార్చి రచనమున ముద్దులు గురిపించినాడు. గంధము భిన్నభిన్న రాష్ట్రములకు కెందన వెక్కు తొలిపుత్రమార్త్యకలతో వరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. పాఠాంతరములు మూడింపబడినవి. పరిష్కర్త రచించిన అనుబంధముగు పీఠిక (129 పు.) యందుగలదు. ఆకాలపు బహుార్థ పాఠస్వతచారిత్రక విశేషముల లెక్కకు మిక్కిలిగనందు పరిష్కర్త యెక్కికూర్చినాడు. ఆధునిక కవికుమారుల కిది యుత్సాహకరము.

వాడుకయ్యలు ప్రకృతిము.
స. నెలగు. "ఆంధ్రప్రదేశ్"
7. నెలగు. "ఆంధ్రప్రదేశ్"

విద్యార్థినులు: శ్రీనాథనవిద్యాలయము, రాజమండ్రి. వి. ఎస్. ఎన్. శాస్త్రి

గురుకులబాలికలు: శ్రీనాథనవిద్యాలయము, రాజమండ్రి. వి. ఎస్. ఎన్. శాస్త్రి

1928-29 కార్యనివేదిక

దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారి విజ్ఞాపన

పోదరపోదరీ మణులారా, నేనీ రాజమహేంద్రవరమున 1928 సంవత్సరం మే 10 వ తేదీన ఈ శ్రీనాథనవిద్యాలయమును నెలకొల్పి యంతవరకు నా యోచనంతవరకు ఈ దూర నాంధ్ర మహాజనుల యాదరాతియముల యాచించి నడుపుచున్నాను. సనాతనపద్ధతుల ననుసరించి శ్రీ విద్య మన ఆంధ్రదేశమున వెంటనే యభివృద్ధి నొందింపవలసిన యన సరము యెల్ల రెరింగినదే. రామకార్యమానం దుడుతవలె నేనును యీ కార్యము నిర్వహించుచున్నాను. కాని యాడుదాననగు నావలననీమహాత్మాకార్యమనిర్వహింపబడగలదనివిశ్వసించిరాదు. శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు, వగైరా లందందు తగు యావచ్చి వినియోగించి శ్రీ విద్యార్థివృద్ధికి బాటుపడుచున్నాను, మహా రింగాండంత విస్తీర్ణముగల ఆంధ్రదేశములో యింకను యెన్ని విధములనో యెన్నిచోట్లనో యిట్టి సంస్థలు సమర్థులగువారివలన స్థాపింపబడి పని జరిగిన కాని యాంధ్రశ్రీమతి విద్యానదులై వెంటనే హితవైన సంసారయాత్ర జయప్రదముగ నడుపుకొన గలిగిన సాభాగ్యతనము నీదేశమునకు కనబడ నేరదుగదా, గురుకులవాస మొనర్చి విద్యార్థులు విద్యాంశులగుట మన దేశమున సనాతనమైన ధర్మమై యున్నది. నేడు బాలికలకు బడు లనబడు వైదేశికవిధానములతో నెలకొల్పబడిన సంస్థలందు మన యాశ్చర్యసాంప్రదాయకములకు విరుద్ధముగను ప్రపంచ యాత్రకు కేవలము నిరర్థకమగునట్లును విద్య నేర్పబడుటయు నందువలన మన బాలికలు నేర్చిన విద్య నేర్పనచోటనే విస్మరించుటయు జరుగుచున్నవి. అట్లు సనాతనమై సాంప్రదాయప్రసిద్ధమైన పారమార్థికముగను యింట యింట్లో చితమైన లౌకికతన యాత్రాన కరణముగను బనికేనయ్య విద్య మన బాలికలకు కట్టుదిట్టములతో నేర్పించుటయే ప్రధానోద్దేశముగ గల్గించుకొని యంతవరకు మా యీ సంస్థ నడిపింపబడుచున్నది. ఇంకను తత్తత్సమర్థులైన యనుభవజ్ఞులవలన సరియైన విద్యా ప్రజాళికల

నేర్పబడి యీ విద్యార్థులయందు సార్థక మొనర్ప బ్రయత్నించుచున్నాను. యీ సంస్థలో భోజనాదినదుపాయము లన్నిటిని చూచి విద్యార్థుల మొనర్చుచున్న బాలికలు సుమారున్న వర్షములనుండి వచ్చి దూర దూర గ్రామములను తమ తలిదండ్రులను విడిచి యిక్కడనే యుండుచున్నవారు సుమా రెప్పటి కప్పుడు యిరువదియైదుమందికి పైగా నుండుచున్నారు. ఇంటి యద్దె ఉపాధ్యాయులు భోజనపు ఖర్చులు వగైరాలు యావత్తును సుమారు నెలకు రు 500-00 లు ఖర్చుగుచున్నది. అప్పటి కప్పుడు వారీవారి యాదారచి త్రముతో గలూపించిన ఆంధ్రమహా కేయల విరాళములమీదనే యీ పనియంతయు జరుగుచున్నది. కాని స్థిరపథముగాని తగినన్ని వాస్తవములుగాని యంతవరకు నిర్ణయము కానేరవు. అసమర్థులను నాచే నిడియంతవరకుపహా ప్రయాసలతో సాగింపబడుచుండుటయు బూర ప్రయత్నము నా మనస్తాపము కనిపెట్టుటతో యనునట్టింతవరకును నుపేక్షించి యూరకుండుటయు దూరదూర గ్రామవాసులే దీని నన్ని విధముల బోషించి ప్రోత్సహించుటయు వాస్తవ్యజనకమైనవిషయములే. భగవత్కృపాక్షయమున నింతవరకు జరిగిన యీ సంస్థ యి క సో ద ర మ: హా కే యు లు నా వై వి డి చి వై ట్టి క త మ దే యై న ని ద్దా ని ని త మ కే చే యూ త ని చ్చి సర్వవిధముల చరితార్థ మొనర్చునలెనని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇంతవరకు ఆంధ్రదేశమునగల యాదారమహాకేయలైన వదా న్యులు నాయబలత్వ మూహించియో, శ్రీ విద్యవత్సేకత గుర్తించియో మహాత్తరవిరాళముల నిచ్చి పోషించుచున్నందులకు నేనంతయుగృతజ్ఞురాలనయి వారి కెల్లరకు శ్రీమన్నారాయణుడఖండైశ్వర్యముల నిచ్చుటయేగాక యింట్లో ధికమైన వదాని యతాదిగుణరాజముల రాజలచేసి యుపాపరములందు గృతకృత్యముల నొనర్చునుగాత యని ప్రార్థించుచున్నాను. అందునను ముఖ్యముగా యీ రాజమహేంద్రవరవాస్తవ్యులకు వినయపూర్వముగ నివేదించుకొనునది యంతవరకు నాయందు గల వ్యక్తగోత్రావమలనైన నేమి మహాత్తరమైన యీ యద్యమునుం దున్న యావత్సేకతాకర్మ గలవనయేమి యీసంస్థ యబలనన నాచేతులతో నలుగుడుపడుచున్న నడుచుచున్నది. ఇక మీ దరీవర నాచే నెలకొల్పబడిన యీసంస్థ మీర లాదరించి

పోషింపదగునని ప్రార్థించుచున్నాను గ్రామములైన పిల్లలు సహిత మెల్లూ కాపుట యేబదిమందికి తక్కువకాకుండా వచ్చి విద్యనభ్యసించుచున్నారు. ఈ సంఖ్య నింతకంటె పది రెట్టెన పెరుగదగియున్నది. మహాగోత్రమీతరమై పుణ్యక్షేత్రమై సనాతనవిద్యాపీఠమైన యీ రాజమహేంద్రపురముననే యీవిద్యాలయము చిరస్థాయిగ విరాజిల్లునట్లు యీ పురప్రమాఖులే నిర్వహింపగలరని విశ్వసించుచున్నాను. భగవంతు డట్టి నానుకూల్యప్రపత్తి యీసంస్థకు వెంటనే సంఘటించునుగాక యని ప్రార్థించుచు విరమించెదను.

శ్రీనాథనవిద్యాలయము రాజమండ్రిపట్టణమున ది 10 మే 1928 తేదీన 8 గురు విద్యార్థినులతోను ఒక ఉపాధ్యాయులతోను ప్రారంభమై దినదినప్రవర్ధిమానుమగును నెలకాదు మిన్నది.

ఏప్రిలు 1928 వాసమునకు వాతకాలముందు చదువుచున్న విద్యార్థినులు శిశువరగతియందు 15 గురు; ఒకటవతరగతియందు 17 గురు; రెండవతరగతియందు 11; మూడవతరగతియందు 10 గురు; నాల్గవతరగతియందు 16 గురు; అయిది యెనిమిదివతరగతియందు 3 గురు; మొత్తము 72 గురు గలరు. అందు 27 గురు గరుకులవాసములై విద్య నందుచుండిరి. 5 గురు ఉపాధ్యాయులు, ఒక ఉపాధ్యాయునియు పనిచేయుచుండిరి. ఇందు క్రమముగ జాతీయపద్ధతులపై సంస్కృతిము, హిందీ, ఆంధ్ర భాషలున్న; సంగీతము, గణితము, కుటుంబని, నూలుతీయట, ఊలు ముదిలగునవి నేర్పబడుచున్నవి.

ఇందు విద్యార్థినులనుండి యేవిధమున వేతనమును కొనుటలేదు. గురుకులవిద్యార్థినుల కుచితభోజనాదికముగూడ నీయబడుచున్నది. ఇందు విద్యనందుచున్నవారీయందు గురుకులవాసులు 27 గురు; పురవాసులు 45 గురు నుండిరి. ప్రస్తుతము విద్యార్థినులు సంస్కృతిమున హితోపదేశము, కాలిదాసత్రయము, ఆంధ్రమున దాశిరఃకీర్తికము, రుక్మిణీకళ్యాణము, మనుచరిత్రాదులును, హిందీయందు దక్షిణభారతహిందీప్రచారసభవారిచే ప్రచురింపబడిన పుస్తకములను క్రమముగా చదువుచున్నవారలు గలరు. ఇతరములర విషయములందును క్రమక్రమాభివృద్ధి జోరుచున్నది.

ఇంతవర కీసంస్థకు మురారీశ్రీ కొడిమల కొండయ్యగారు, ఏలూరు, మాసవారిచందా 24 పం॥ల కాటాబస్తా విద్యము మురారీశ్రీ చూతా వీరభద్రయ్యజమిందారుగారు సాలువారిచందా 12 బస్తాలు ధాన్యము మురారీశ్రీ ఇందుమారి లక్ష్మీపతిరాజుగారు సాలువారి చందా రు 25-0-0 మ-రా-క్ర ఇందుమారి సోనురాజుగారు, సుబ్బరాజుగారు, నరసింహరాజుగారు, సీతారామరాజుగారు, తిల్లిగారు. మురారీశ్రీ కేకవరంగ్రామ కాపురస్తులు సాలువారిచందా 10 బస్తాల ధాన్యము కాక స్థిరములను వాస్తవములుగాని, ఇతరరాజులుగాని స్థానిక సంస్థలనుండి యేవిధమున చేయూతగాని లేదు ఇద్దానిగి స్థిరమున చేయూతము నింతవరకు చేయూతయందలేదు. ఉదాహరణ దాతలు నరు ప్రజల సహాయముననే నదిచ్చిన్న ముగ సేసంస్థ నడచుచున్నది.

ఇందు గురుకులవిద్యార్థినులుగా నుండువాకు బాగుగా జరుపను వ్రాయును నేర్చినవాకై యుండవలయును. అయిదు వత్సరము లుండవలెను. వారెల్ల పుడు ఖద్దరునే ధరింపవలయును. గురుకులబాలికలకు భోజనాదిక ముచితము.

ఈ విద్యాలయమునకు పచ్చిచుక్కచావిజల్లా ప్రజలత్వధికమగు నాచిరముజాపిరి. అందునను విద్యాలయమునకు వసులయినధనమున నెక్కుడు కృత్యపుగవుల దాతృత్వఫలమై యున్నది. వారి యీ యాదార్యమంతయు ప్రశంసనీయము. ఇందు విద్య నభ్యసించ గురుకులవాసులుగా తమబాలికలనంపి యెక్కుడుగా నుత్సాహము కాపునవ్య కమ్మువారి విద్యాభిలాష యంతయు వదాన్యము.

ఈ విద్యాలయముపై ప్రజల యాదరప్రేమలు దినదిన ముభివృద్ధిగాంచుచున్నవి. వారల విద్యాభిలాషయ నధికమగును నే యున్నది. ప్రజల నింకను విద్యాలయమునకు చేయూత యె పో ప్రోత్సహించుటగాక యని నేడుకొనుచున్నాము.

సర్వపక్ష సమావేశ రివార్డు నైషాంగపోర్టు లేకుంపుస్తకములు లెజవాడ ఖద్దరు స్టోరులోను, బందరు కాంగ్రెసు ఆఫీసులోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావలసివచ్చు ఆయాస్థలములలో తీసుకొనవచ్చును. వారి రు 1/- మకూసాయి మూల్రం

హిస్ ఎక్సులెన్సి ది వైస్రాయిగారు

మద్రాసుకు వచ్చినప్పుడు

12-12-29

యీ క్రిందివారు బహుమతులుగ నొసంగిన

వెండి

“నంపుటములు (కాన్కెట్టు)”

నగలవర్తకులగు సురాజ్ మల్ వారివలననే తయారుచేయబడినది

మద్రాసు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్.

బట్టెణయిండియా సర్టికేషన్లు.

మద్రాసు అంజమాన్, మహమ్మదీయ విద్యసంఘము.

మద్రాసు రాజభాస ముస్లిమ్ లీగ్.

సురాజ్ మల్

లల్లూభాయి అండుకంవెనీ,

“నగలవర్తకులు”

313, ఎన్వనెడు,

మద్రాస్.

మీగు యిచ్చు బహుమతి సురాజ్ మల్ వారిచే తయారుచేయబడినయెడల గౌరవము పెంపొందును.